

ALEXANDRU VELENORSCU

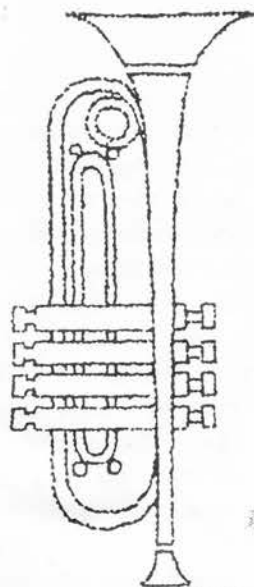
STUDIUL TRANSPOZITIEI

EDITURA DIDACTICĂ ȘI PEDAGOGICĂ, BUCUREȘTI — 1968

CONSERVATORUL DE MUZICĂ
„CIPRIAN PORUMBESCU”-BUCUREȘTI

ALEXANDRU VELEHORSCHI

S T U D I U L
TRANSPOZIȚIEI

EDITURA DIDACTICĂ ȘI PEDAGOGICĂ — BUCUREȘTI, 1968

C U V Î N T U L A U T O R U L U I .

Această lucrare a fost elaborată cu scopul de a netezi îndelungata și anevoioasa cale care duce la citirea partiturilor, constituind una din treptele premergătoare.

Menirea ei este de a dezvolta în mod sistematic și gradat deprinderea citirii instrumentelor transpozitorii, ajungând în ultimele capitole la un număr mai mare de transpoziții cu combinații variate.

M-am folosit de citate din literatura muzicală universală și românească de toate genurile. Am urmărit ca teoretizarea să fie eșalonată, iar cunoștințele să rezulte în mod firesc din exemplele alăturate.

Fiecare studiu în parte prezintă greutatea mai mari față de cele anterioare; acestea, pe lângă deplina claritate a cunoștințelor teoretice respective, necesită și exercițiu, deoarece nu se pot rezolva la nivelul unei prime vederi. Deci, accentul fundamental trebuie pus pe exercițiul individual al studentului. Studiile mai dificile vor putea fi abordate de către unii studenți după parcurgerea capitolului respectiv.

Unele studii nu au indicat instrumentele netranspozitorii, deoarece au fost prelucrate pentru a corespunde cerințelor didactice din capitolul respectiv.

Pentru a evita alunecarea pe panta unui practicisim rutinier și empiric, principiile teoretice sînt expuse în deplină concordanță cu disciplinele adiacente, spre a contribui la lămurirea unor controverse, din această ramură, de ordin metodologic.

Nădăjduiesc că această lucrare își va aduce partea ei de contribuție la formarea cunoștințelor și deprinderilor necesare înțelegerii și tălmăcirii unei partituri.

AUTORUL

The Church of the Holy Trinity is a small, but beautiful, church located in the heart of the city. It was founded in the year 1850 and has since then been a place of worship and community for many people. The church is known for its simple yet elegant architecture, featuring a prominent steeple and a large, arched entrance. Inside, the interior is decorated with simple wooden pews and a large, ornate altar. The church is open to all, regardless of their religious beliefs, and it is a place where people can find comfort and support in times of need. The church is also active in the community, sponsoring various programs and events for the benefit of the city. It is a true gem of the city and a place that everyone should visit at least once.

I N T R O D U C E R E

Cititul partiturilor trebuie să pornească de la o pregătire teoretică, bazată pe cunoștințe de solfegiu, armonie, contrapunct și forme, precum și de la o bună stăpânire a claviaturii pianului.

Se pune accentul în special pe temeinicia cunoștințelor de solfegiu și armonie. Solfegiul în toate cheile trebuie să fie la nivelul cunoașterii cheilor *sol* și *fa*, iar cunoștințele din domeniul armoniei să permită, la o primă vedere, realizarea (la pian) a unui bas cifrat.

Pornind de la această bază, studentul va avea de parcurs, cu ajutorul pianului, 4 secțiuni mari de studiu :

I. Citirea în chei — mai întâi la 2 voci și apoi, progresiv, pînă la 5—8 voci ;

II. Studiul transpoziției ;

III. Studiul realizării basului cifrat (la pian) — așa-numitul bas general* ;

IV. Studiul reducerii la pian a partiturilor cu instrumentație din ce în ce mai amplă.

Prezenta lucrare se ocupă exclusiv de transpoziție.

Prin transpoziție se înțelege reproducerea exactă a unei voci (știme) sau a unei partituri (lucrări) într-o altă tonalitate.

Transpoziția poate avea următoarele scopuri :

— Adaptarea unei piese pentru altă voce sau instrument, mai acut sau mai grav ;

— Schimbarea unei tonalități incomode cu o alta mai comodă ; de exemplu, evitarea tonalităților cu prea mulți diezi la clarinetul în *Si bemol* ;

— Obținerea unui anumit colorit, care variază de la tonalitate la tonalitate și de la instrument la instrument ;

* Acest studiu este indicat nu numai în vederea formării deprinderii de a realiza la prima vedere basul cifrat din recitativele lucrărilor preclasice și clasice, dar mai ales pentru dezvoltarea spontaneității gândirii armonice, constituind unul din factorii primordialii necesari cititului partiturilor.

Citirea instrumentelor transpozitorii care, din cauza construcției lor, emit sunetele la un anumit interval (mai acut sau mai grav), față de notele consemnate pe portativ; de exemplu, gama *do* major executată la un clarinet în *La* sună *la* major.

Există deci instrumente transpozitorii și netranspozitorii. La acestea din urmă, sunetele emise corespund exact notelor de pe portativ.

Transpoziția este de două feluri: scrisă și orală (la prima vedere).

Transpoziția scrisă se face prin schimbarea armurii și transcrierea notelor, avîndu-se în vedere intervalul dintre tonica veche și cea nouă.

Transpoziția orală — la prima vedere — se bazează pe înlocuirea mentală a cheilor și a armurii, fapt care permite cititorului să urmărească și să execute simultan mai multe voci, chiar dacă transpun la intervale diferite. Cu ajutorul acestei metode, obținem denumirea notelor emise de instrumentul transpozitoriu, precum și intervalele exacte dintre ele.

Unii muzicieni transpun la interval. Acest procedeu este folosit mai ales de instrumentiști, care nu au de cîntat decît o singură linie melodică.

Celor care au de citit simultan mai multe instrumente cu transpoziții diferite li se recomandă transpoziția prin înlocuirea cheilor*.

Există și instrumente care transpun la octava inferioară sau superioară. Astfel, contrabasul și contrafagotul sună la octava inferioară față de notele consemnate pe portativ, iar flautul mic (*piccolo*), celesta și jocul de clopote (*Glockenspiel*), la octava superioară.

Aceste instrumente le denumim *semitranspozitorii*: în ceea ce le privește, nu este nevoie să ne imaginăm vreo cheie sau armură, ci le vom citi la octava inferioară sau superioară, după cum este cazul.

O excepție la categoria instrumentelor semitranspozitorii o constituie cornul în *Do*: cînd este notat în cheia *sol*, sună cu o octavă mai jos, iar în cheia de bas, „*loco*“ (așa cum este scris).

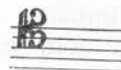
DESPRE CHEI ȘI UTILIZAREA LOR

În epoca polifoniei vocale, vocile omenеști se notau în cheile *do* și *fa*.

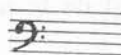
Pentru vocile de femei sau copii se întrebuintau cheile de sopran, mezzo-sopran și alto, iar pentru vocile bărbătești, cheile de tenor, bariton și bas.

Cheia de bariton apărea sub două forme:

a) Mai întîi, sub forma cheii *do* pe linia 5:

b) Ulterior, sub forma cheii *fa* pe linia 3:

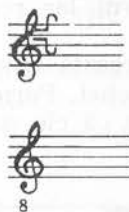
* Menționez încercarea unor compozitori (Honegger, Prokofiev și alții) de a scrie portativul instrumentului transpozitor la valoarea efectului (ce se aude).

Indiferent de notare, citirea în cheia de bariton este aceeași, denumirea și înălțimea notelor fiind identică.

Din toate aceste chei, mai utilizate pentru formația corului mixt erau cheile de sopran, alto, tenor și bas. Această notare a corului mixt a dăinuit pînă spre jumătatea a doua a secolului XIX, cînd vocile umane, cu excepția bașilor, au început să fie scrise în cheia *sol*. În acest caz, vocea tenorului sună cu o octavă mai jos față de cum este notată.

În unele partituri, pentru notarea tenorului se utilizează o cheie de „compromis” între cheia *sol* și cheia de tenor sau cheia *sol* cu indicația octavei.

În corurile de factură armonică, scrise pe două portative — ca la pian — tenorul poate fi notat chiar în cheia de bas.

Cheile de alto și tenor au fost preluate și la notarea unor instrumente, al căror registru se potrivea cu registrul acestora :

- Cheia de alto, pentru violă și trombon alto ;
- Cheia de tenor, pentru violoncel, fagot, trombon tenor și, mai rar, pentru contrabas.

Cheia *sol* (de violină) este întrebuințată la notarea majorității instrumentelor :

a) Instrumentele de suflat de lemn (fagotul numai în unele partituri moderne) ;

b) Cornii, trompetele și cornețele (*à piston*) ;

c) Harpa, pianul, celesta și jocul de clopote (Glockenspiel) ;

d) Vioara ; viola și violoncelul, numai pentru notarea registrului acut*.

Cheia *sol* pe linia 1, denumită cheia franceză, se întrebuințează destul de rar. J. S. Bach a utilizat-o în unele cazuri pentru notarea

* Cheia *sol* este utilizată, de asemenea, pentru notarea unor pasaje acute ale contrabasului din partiturile moderne. Menționez că partea violoncelului din unele lucrări clasice de muzică de cameră (Beethoven), notată în cheia *sol*, se va citi astfel :

a) *loco*, cînd este precedată de cheia de tenor ;

b) la octava inferioară, cînd este precedată de cheia de bas.

flautului, flautului alto în *Fa*, și a oboiului *d'amore*, instrument transpozitoriu la terța mică inferioară.

Practic citirea în această cheie nu este dificilă, deoarece denumirea notelor corespunde celei din cheia de bas, numai că diferența de registru este de două octave.

Cheia de bas este cea mai utilizată după cheia *sol*. Ea este întrebuințată cu precădere la notarea violoncelului, contrabasului, fagotului, contrafagotului, trombonului bas, tubei și a timpanelor. De asemenea, la notarea portativului inferior al pianului, harpei și orgii.

Cheia de bas mai are rolul de cheie alternativă pentru notarea registrului grav al cornilor, tubelor bas (wagneriene), precum și al clarinetului bas (în *Si bemol* sau *La*).

★

După cum s-a mai arătat, cheile constituie și importante mijloace de transpoziție, deoarece cu ajutorul lor reușim să deplasăm o linie melodică la intervalul dorit.

Pentru a stăpîni mai bine această tehnică, trebuie să stabilim de pe acum raportul dintre diferitele chei. Pornind de la cheia *sol*, în ordinea registrului cheilor, vom constata că ele se succed fără excepție la interval de terță.

Se scrie

Sună

Sucesiunea capitolelor din prezenta lucrare este bazată pe această corelație dintre chei, urmînd ordinea de mai sus, spre a familiariza sistematic și treptat pe student cu transpoziția și aplicarea justă a diferitelor înlocuiri de chei.

★

Instrumentele folosite în această lucrare au fost indicate cu următoarele prescurtări :

Flauto = Fl.
Flauto piccolo = Fl. picc.
Oboe = Ob.
Oboe d'amore = Ob. d'amore
Corno inglese = C. i.
Clarinetto = Cl.
Clarinetto basso = Cl. b.
Fagotto = Fg.
Controffagotto = Cfg.
Sassofono = Sax.

Corno = C.
Tromba = Tr.
Trombone = Trb.
Tuba = Tuba
Archi = Archi
Violino = Vno.
Viola = Vla.
Violoncello = Vlc.
Contrabbasso = Cb.

C A P I T O L U L I

TRANSPOZIȚIA LA TERȚA INFERIOARĂ SAU SEXTA SUPERIOARĂ

INSTRUMENTE ÎN LA ȘI LA BEMOL (A, As)

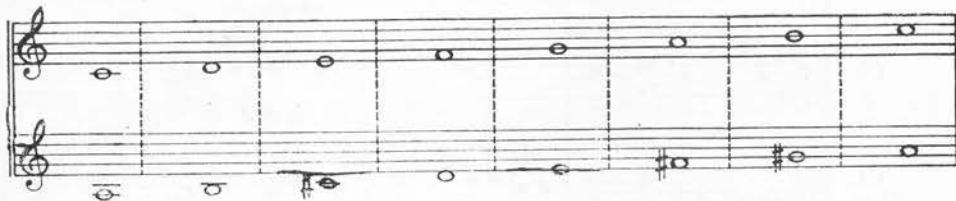
Începem studiul transpoziției la terță inferioară, interval la care este situată cheia de sopran față de cheia *sol* :

Instrumentele al căror efect sonor este la o terță mică inferioară față de notele consemnate pe portativ se numesc instrumente în *La*.

Acestea sînt : clarinetul în *La*, oboiul *d'amore*, clarinetul bas în *La*, cornul în *La*, trompeta și cornetul (à piston) în *La*.

Gama *do* major, în execuția instrumentelor în *La*, sună cu o terță mică mai jos, adică *la* major :

Înlăturăm această nepotrivire între ceea ce este scris și ceea ce sună, prin folosirea următoarelor procedee :

1. În locul cheii *sol*, ne imaginăm cheia de sopran :

Astfel, obținem denumirea notelor, dar nu reușim să înlăturăm complet nepotrivirile, deoarece notele *mi-la-si* din cheia *sol* apar transpuse la terță mare (*do-fa-sol*), iar restul notelor la terță mică.

2. Pentru ca toate notele să fie transpuse la o terță mică, *mai este necesar să ne imaginăm o armură de trei diezi (fa-do-sol) la noua cheie :*

Astfel, gama *do* major va fi citită și cântată *la* major.

Trebuie făcută precizarea că instrumentul are o sonoritate rezultată din construcția lui, care este mai gravă cu o terță mică față de sonoritatea instrumentelor netranspozitorii.

Deci, cititorul de partitură, în cazul instrumentelor în *La*, va înlocui cheia *sol* cu cheia de sopran și își va imagina o armură cu trei accidenți suitori în plus; de data aceasta, trei diezi: *fa-do-sol*. Denumim această pseudo-armură cu un termen convențional — deși impropriu — „armura instrumentului”. Spunem impropriu, deoarece instrumentul nu are nici o armură; ne imaginăm această armură fiindu-ne necesară pentru reprezentarea exactă a sonorității naturale a instrumentului.

Consolidarea cunoștințelor teoretice expuse mai sus se va face prin exersarea la pian a primelor două studii, în care partea instrumentelor în *La*, scrisă în *do* major, sună *la* major.

Până la formarea deprinderii transpoziției, portativul instrumentului traspozitor va avea menționate în paranteză cheia și armura pe care cititorul trebuie să le gândească.

G. Enescu
Rapsodia I

1 Modéré ♩ = 84

Ob. *espréssif*

Cl. (La) *p à volonté*

mf à volonté

Fl. *pp*

Ob. *pp*

Cl. (La) *mf*

pp

gay

f plus vite

Cl.
(La)

Ob.

Cl.
(La)

mf

p

p *pp* *f* *allègrement* *p*

mf *p*

f *Très vite* *p*

Cl.
(La)

p

Max Reger

Variațiuni pe o temă de Mozart

[2]

Andante grazioso ♩ = 120

1 Ob.

2 Cl.
(La)

2 Fg.

p

p

First system of musical notation, three staves. The key signature has two sharps (F# and C#). The first staff begins with a treble clef and a key signature of two sharps. The second staff begins with a treble clef and a key signature of two sharps. The third staff begins with a bass clef and a key signature of two sharps. Dynamics include *mp* (mezzo-piano) and *f* (forte).

Second system of musical notation, three staves. The key signature has two sharps (F# and C#). The first staff begins with a treble clef and a key signature of two sharps. The second staff begins with a treble clef and a key signature of two sharps. The third staff begins with a bass clef and a key signature of two sharps. Dynamics include *p* (piano), *pp* (pianissimo), *f* (forte), and *mp* (mezzo-piano). The word "Solo" is written above the first staff. The word "grazioso" is written below the first staff.

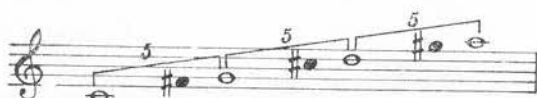
Third system of musical notation, three staves. The key signature has two sharps (F# and C#). The first staff begins with a treble clef and a key signature of two sharps. The second staff begins with a treble clef and a key signature of two sharps. The third staff begins with a bass clef and a key signature of two sharps. Dynamics include *f* (forte), *mp* (mezzo-piano), and *p* (piano). The word "Solo grazioso" is written above the first staff.

Fourth system of musical notation, three staves. The key signature has two sharps (F# and C#). The first staff begins with a treble clef and a key signature of two sharps. The second staff begins with a treble clef and a key signature of two sharps. The third staff begins with a bass clef and a key signature of two sharps. Dynamics include *mp* (mezzo-piano), *pp* (pianissimo), *f* (forte), and *p* (piano).

Studiile următoare ne vor demonstra că *nu toate alterațiile* apărute pe parcursul știmei instrumentului transpozitor *se mențin și în transpoziție*.

Această problemă o explică chiar teoria muzicii care susține că în transpoziție, schimbarea accidentilor se face în funcție de sensul și distanța în cvinte dintre vechea și noua tonalitate.

În cazul nostru, este vorba de o transpoziție din tonalitatea *do* major în tonalitatea *la* major, deci la o distanță de trei cvinte ascendente :

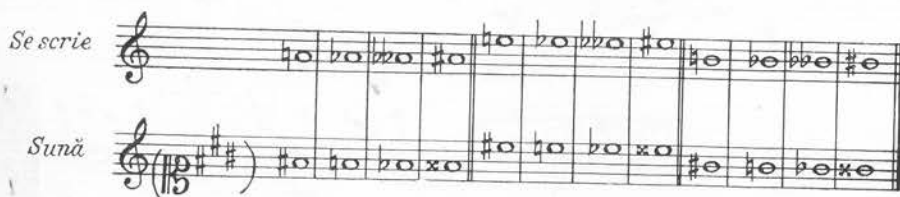
Fiecare dintre aceste cvinte aduce după sine alterarea suitoare a unui sunet : prima pe *fa*, a doua pe *do*, iar a treia pe *sol*. Transpoziția fiind ascendentă, toți accidentii apăruiți în fața notelor *fa — do* și *sol* vor fi modificați suitor : dublul-bemol va deveni bemol, bemolul — becar, becarul — diez, iar diezul — dublu-diez.

Iată, de exemplu, un fragment executat de un instrument în *La* :

După cum vedem, au fost modificați suitor, cu un semiton, accidentii apăruiți în fața notelor *fa-do-sol*, din cheia de sopran, adică din fața notelor indicate și de „armura instrumentului”. Alterațiile din fața celorlalte note rămân neschimbate.

Exemplificăm pe portativ toate modificările accidentilor, în cazul transpoziției în *La* :

Se înlocuiesc deci, în sensul arătat, accidentii din fața notelor indicate de „armura instrumentului”, iar alterațiile celorlalte note rămân neschimbate.

Alterațiile care apar pe parcursul unei piese se numesc alterații accidentale. În sfera acestei noțiuni, intră atât alterațiile care se schimbă la transpoziție, cât și cele care se mențin.

În vederea justei aplicări practice a celor expuse și a formării deprinderii cititului corect al alterațiilor accidentale, se va face mai întâi analiza teoretică a alterațiilor din studiile nr. 3, 4, 5, 6, urmînd să se treacă apoi la citirea lor la pian.

W. A. Mozart
Cvintetul cu clarinet, partea I

Allegro

Cl. (La)

pizz.

pp

p dolce

f

cresc. (archi)

f

W.A. Mozart
Cvintetul cu clarinet, partea I

Allegro

Cl. (La)

Vlc.

pizz.

f dolce

archi

m.d.

m.s.

f

m.d.

R. Wagner
Walkiria, actul II

5 Bewegt

1 Cl.
(La)

2 Cl.
(La)

p *dolce*

G. Enescu
Rapsodia I

6 Allègrement

Cl.
(La)

mf

**) Se vor executa la octava superioară*

Partea instrumentului transpozitor din materialul parcurs nu avea armură la cheie. În studiile următoare vom vedea cum se procedează în cazul contrar.

De exemplu, studiile nr. 7—10 au câte un bemol la cheie. Această armură o denumim *armură scrisă*, alături de care trebuie să ne imaginăm cheia de sopran cu „armura instrumentului“.

Constatăm că bemolul armurii scrise este plasat pe linia 3 și corespunde ultimei alterații din „armura instrumentului“, pe care o anulează. Astfel, nota *si* bemol va suna *sol becar* și nu *sol diez* sau *sol bemol*. În consecință, prin anularea ultimului diez, am rămas numai cu doi diezi (*fa-do*). Această nouă armură, rezultată din combinarea

armurii scrise cu „armura instrumentului“, se numește *armura efectului*, aceea în care va trebui să citim și să cântăm. Cu alte cuvinte, *fa* major, cântat de un instrument în *La*, sună *re* major.

În studiile nr. 11—13, armura scrisă este de 2 bemoli, care, combinată în mod analog cu „armura instrumentului“ :

dă următorul rezultat :

Cei doi bemoli anulează ultimii doi diezi, rămânând valabil doar primul diez, care constituie *armura efectului*. Si bemol major, citit de un instrument în *La*, va suna deci *sol* major.

Studiul nr. 14, citat din opera *Carmen*, are trei bemoli la cheie, care, combinați cu cei trei diezi din „armura instrumentului“ :

se vor anula reciproc.

Armura efectului va fi fără accidenti, adică *mi bemol* major, cântat de un instrument în *La*, sună *do* major.

Să trecem acum la aplicarea practică, prin citirea la pian, a studiilor nr. 7—15.

J. Brahms
Cvintetul cu clarinet, op. 115, p. 1

Allegro

7

Cl. (La)

Vlc

First system of a musical score. The treble staff contains a melody with a slur over the first two measures and a crescendo hairpin. The bass staff contains a bass line with a slur over the first two measures and a crescendo hairpin. Both staves end with a forte (*f*) dynamic marking.

Second system of a musical score. The treble staff begins with a piano (*p*) dynamic, followed by a crescendo leading to a forte (*f*) dynamic. The bass staff begins with a piano (*p*) dynamic, followed by a crescendo leading to a forte (*f*) dynamic, with the instruction *f espress.* (forte, expressive).

Third system of a musical score. The treble staff contains a melody with a piano (*p*) dynamic marking. The bass staff contains a bass line with a piano (*p*) dynamic marking.

G. Enescu
Suita sătească, p. I

[8] Allegro moderato

Cl. (La)

Fourth system of a musical score, marked with a box containing the number 8. The tempo is *Allegro moderato*. The instrument is Clarinet in La (Cl. (La)). The treble staff begins with a mezzo-forte (*mf*) dynamic, followed by a *dolce* (sweet) marking. The bass staff begins with a piano (*p*) dynamic.

First system of musical notation, featuring a treble and bass staff. The treble staff contains a melodic line with eighth and sixteenth notes, while the bass staff provides a harmonic accompaniment with chords and single notes.

Second system of musical notation, continuing the melodic and harmonic development from the first system. The treble staff shows a continuation of the melodic line with some rests, and the bass staff continues the accompaniment.

Third system of musical notation, showing further progression of the musical piece. The treble staff has a more active melodic line, and the bass staff continues to support the melody with harmonic accompaniment.

Fourth system of musical notation, featuring two staves labeled 1 and 2. Staff 1 is marked *Cl.* (La) and contains a melodic line with a *cresc.* (crescendo) marking and a *f* (forte) dynamic. Staff 2 contains a melodic line. The bass staff continues the accompaniment. The system concludes with a *sf* (sforzando) dynamic marking.

9

B. Bartók
Imagini maghiare, p.V

Cl.
(La)

Allegro molto ♩ = 152

riten. a tempo

The first system of musical notation consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a key signature of one sharp (F#). It contains four measures: the first has a half note G4, the second has a half note A4, the third has a half note B4, and the fourth has a half note C5. The lower staff is in bass clef with a key signature of one sharp (F#). It contains four measures: the first has a half note F#3, the second has a half note G3, the third has a half note A3, and the fourth has a half note B3. Above the first measure of the upper staff is the tempo marking 'riten.' and above the second measure is 'a tempo'.

The second system of musical notation consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a key signature of one sharp (F#). It contains four measures: the first has a half note G4, the second has a half note A4, the third has a half note B4, and the fourth has a half note C5. The lower staff is in bass clef with a key signature of one sharp (F#). It contains four measures: the first has a half note F#3, the second has a half note G3, the third has a half note A3, and the fourth has a half note B3.

riten. a tempo

ff

The third system of musical notation consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a key signature of one sharp (F#). It contains four measures: the first has a half note G4, the second has a half note A4, the third has a half note B4, and the fourth has a half note C5. The lower staff is in bass clef with a key signature of one sharp (F#). It contains four measures: the first has a half note F#3, the second has a half note G3, the third has a half note A3, and the fourth has a half note B3. Above the first measure of the upper staff is the tempo marking 'riten.' and above the second measure is 'a tempo'. Below the first measure of the lower staff is the dynamic marking '*ff*'.

The fourth system of musical notation consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a key signature of one sharp (F#). It contains four measures: the first has a half note G4, the second has a half note A4, the third has a half note B4, and the fourth has a half note C5. The lower staff is in bass clef with a key signature of one sharp (F#). It contains four measures: the first has a half note F#3, the second has a half note G3, the third has a half note A3, and the fourth has a half note B3.

rit. molto a tempo

10

G. Enescu
Rapsodia II

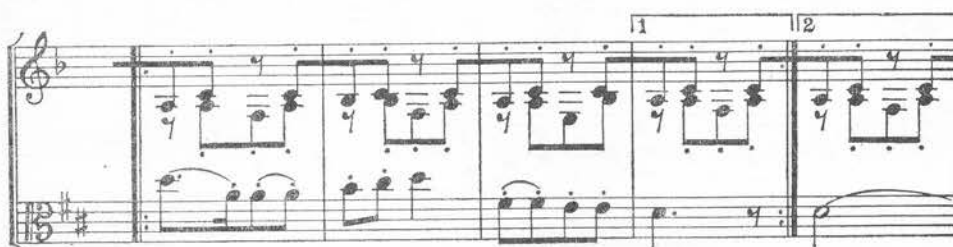
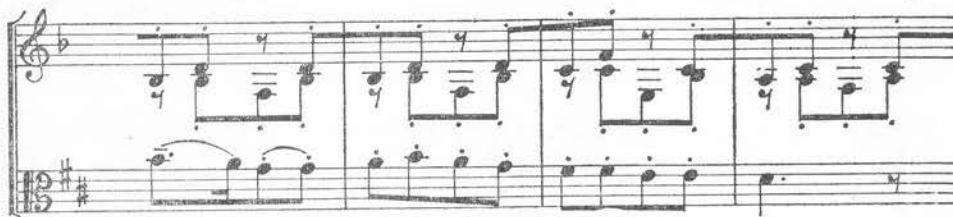
Vivo ♩ = 160

2 Cl.
(La)

pp
vesel

Vla.

mp

D. Šostakovič
Simfonia X, p.I

11 Moderato Solo

Cl.
(alt)

A musical score system for a clarinet solo. It begins with a box containing the number '11'. The tempo is marked 'Moderato' and the part is a 'Solo'. The staff is for a Clarinet in C (labeled 'Cl. (alt)'). The time signature is 2/2. The key signature has one sharp (F#). The notation starts with a half rest followed by a half note, then continues with a series of eighth notes. A *dim.* (diminuendo) dynamic marking is present. The system ends with a double bar line.

Cl.
(La)

Archi

pp

pp

cresc.

non cresc.

mf *p*

cresc. *mf*

pp

This musical score is for a Clarinet (La) and a string ensemble (Archi). The Clarinet part is written in a single staff with a key signature of one flat (B-flat) and a common time signature. It features a melodic line with various dynamics including *pp* (pianissimo), *cresc.* (crescendo), *mf* (mezzo-forte), and *p* (piano). The string ensemble part is written in two staves (treble and bass clef) with a key signature of one sharp (F-sharp) and a common time signature. It provides harmonic support with dynamics including *pp*, *cresc.*, *mf*, and *pp*. The score is divided into several systems, each containing a Clarinet staff and a string ensemble system. The first system shows the Clarinet playing a melodic line while the strings play a sustained harmonic. The second system shows the Clarinet playing a melodic line with a crescendo, while the strings play a sustained harmonic with a non-crescendo instruction. The third system shows the Clarinet playing a melodic line with a mezzo-forte dynamic, while the strings play a sustained harmonic with a piano dynamic. The fourth system shows the Clarinet playing a melodic line with a crescendo, while the strings play a sustained harmonic with a mezzo-forte dynamic. The fifth system shows the Clarinet playing a melodic line with a mezzo-forte dynamic, while the strings play a sustained harmonic with a piano dynamic.

dim.

P. Constantinescu
Briul

12 Allegro vivo $\text{♩} = 160$

Cl. (La)

Archi

f

dim.

dim.
(pizz.)

Musical score for strings, measures 1-12. The score is written for Violin I, Violin II, and Cello/Double Bass. The key signature has one flat (B-flat). The first measure of the Violin I part is marked *p*. The Cello/Double Bass part is marked *arco* and *ff* in the second measure. The music features a mix of eighth and sixteenth notes, with some chords and rests.

X 13

Cl. (La) P.I. Ceaikovski
Simfonia V, p. I
 Andante ♩ = 80

Archi

Musical score for Clarinet (La) and Strings, measures 13-15. The Clarinet part is in the treble clef with a key signature of one flat and a dynamic marking of *p*. The String part is in the bass clef with a key signature of one flat and a dynamic marking of *p*. The tempo is marked Andante with a quarter note equal to 80 beats per minute.

First system of musical notation. The piano staff (top) begins with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a 4/4 time signature. It contains a melodic line with notes and rests, marked with dynamics *più f*, *mf*, *p*, and *mf*. The bass staff (bottom) begins with a bass clef, a key signature of one flat (B-flat), and a 4/4 time signature. It contains a bass line with notes and rests, marked with dynamics *più f*, *mf*, *p*, and *mf*. The piano staff has a double bar line after the first measure, and the bass staff has a double bar line after the first measure.

Second system of musical notation. The piano staff (top) continues the melodic line with notes and rests, marked with dynamics *p* and *mf*. The bass staff (bottom) continues the bass line with notes and rests, marked with dynamics *p* and *mf*. The piano staff has a double bar line after the first measure, and the bass staff has a double bar line after the first measure.

Third system of musical notation. The piano staff (top) continues the melodic line with notes and rests, marked with dynamics *f* and *f*. The bass staff (bottom) continues the bass line with notes and rests, marked with dynamics *f* and *f*. The piano staff has a double bar line after the first measure, and the bass staff has a double bar line after the first measure.

Fourth system of musical notation. The piano staff (top) continues the melodic line with notes and rests, marked with dynamics *f* and *p*. The bass staff (bottom) continues the bass line with notes and rests, marked with dynamics *f* and *p*. The piano staff has a double bar line after the first measure, and the bass staff has a double bar line after the first measure.

First system of musical notation. The treble staff begins with a half note G4, followed by a quarter note A4, and then a half note B4. The bass staff begins with a half note F#3, followed by a quarter note G3, and then a half note A3. Dynamics include *pp* (pianissimo) and *mf cresc.* (mezzo-forte crescendo).

Second system of musical notation. The treble staff begins with a half note G4, followed by a quarter note A4, and then a half note B4. The bass staff begins with a half note F#3, followed by a quarter note G3, and then a half note A3. Dynamics include *f* (forte), *mf* (mezzo-forte), *dim.* (diminuendo), and *p* (piano).

Third system of musical notation. The treble staff begins with a half note G4, followed by a quarter note A4, and then a half note B4. The bass staff begins with a half note F#3, followed by a quarter note G3, and then a half note A3. Dynamics include *mf* (mezzo-forte).

Fourth system of musical notation. The treble staff begins with a half note G4, followed by a quarter note A4, and then a half note B4. The bass staff begins with a half note F#3, followed by a quarter note G3, and then a half note A3. Dynamics include *p* (piano).

pp

pp

pp

G. Bizet
Carmen, Preludiul la actul I

14

Andante moderato ♩ = 58

Cl.
(La)

Archi

ff

ff

ff

Musical score for three systems of vocal and piano accompaniment. The key signature has two flats (B-flat and E-flat). The first system shows vocal lines with eighth and sixteenth notes and piano accompaniment with chords. The second system includes dynamic markings *dim.* and *p*. The third system includes *meno p* and *cre*. The fourth system includes *scen - do molto* and *f*.

2 [15]

H. Berlioz
Simfonia „Fantastică”, p. II

Valse Allegro non troppo $\text{♩} = 60$

Cl.
(La)

Să analizăm armura efectului în studiile nr. 16—17:

Accidenții de sens contrar, după cum știm, se anulează între ei, rămânând astfel valabil ultimul bemol: *re bemol*, în cheia *sol*, *si bemol* în cheia de sopran, ceea ce reprezintă armura efectului.

Deci, gama *la bemol* major, în execuția unui instrument în *La*, sună *fa* major.

Dacă armura scrisă este de 5 bemoli :

armura efectului va fi de 2 bemoli: *re bemol* și *sol bemol*, adică *si bemol* și *mi bemol* în transpoziție.

Deci, gama *re bemol* major, în execuția unui instrument în *La*, sună *si bemol* major.

Studiile nr. 18—20 au ca armură scrisă *fa diez*, care, la un instrument în *La*, sună *re diez* :

Acest diez împreună cu cei trei diezi din „armura instrumentului“ (*fa-do-sol*), deci un total de 4 diezi, constituie armura efectului.

Astfel, gama *sol* major, în execuția unui instrument în *La*, sună *mi* major.

Un procedeu analog vom întâlni și în studiul nr. 21 unde accidenții sînt de același sens :

Armura efectului rezultă din suma accidenților existenți în armura scrisă și în „armura instrumentului“, deci 5 diezi.

Din exemplele arătate mai sus reiese că accidenții de sens contrar se scad, iar cei de același sens se adună.

Se poate deci formula următoarea regulă generală :

Armura efectului se obține din combinarea armurii scrise cu „armura instrumentului“. Accidenții de același sens se adună, iar cei de sens contrar se scad. Accidenții rezultați din această operație, citiți cu noua cheie, vor constitui armura efectului.

N.A. Rimski-Korsakov
Capriciul Spaniol, p. II

16 $\text{♩} = 88$

Cl.
(La)

1

Fl
Cl

First system of a musical score for Flute (Fl) and Clarinet (Cl). The Flute part is in treble clef, and the Clarinet part is in treble clef with a key signature of two flats. The bass line is in bass clef. The Flute part has a rest in the first two measures, followed by a half note G4 and a half note A4 in the third measure. The Clarinet part has a rest in the first two measures, followed by a half note G4 and a half note A4 in the third measure. The bass line has a half note G3 and a half note A3 in the first measure, followed by a half note G3 and a half note A3 in the second measure, and a half note G3 and a half note A3 in the third measure. The Flute and Clarinet parts are marked with a piano (p) dynamic.

Second system of the musical score. The Flute part has a half note G4 and a half note A4 in the first measure, followed by a half note G4 and a half note A4 in the second measure, and a half note G4 and a half note A4 in the third measure. The Clarinet part has a half note G4 and a half note A4 in the first measure, followed by a half note G4 and a half note A4 in the second measure, and a half note G4 and a half note A4 in the third measure. The bass line has a half note G3 and a half note A3 in the first measure, followed by a half note G3 and a half note A3 in the second measure, and a half note G3 and a half note A3 in the third measure.

Third system of the musical score. The Flute part has a half note G4 and a half note A4 in the first measure, followed by a half note G4 and a half note A4 in the second measure, and a half note G4 and a half note A4 in the third measure. The Clarinet part has a half note G4 and a half note A4 in the first measure, followed by a half note G4 and a half note A4 in the second measure, and a half note G4 and a half note A4 in the third measure. The bass line has a half note G3 and a half note A3 in the first measure, followed by a half note G3 and a half note A3 in the second measure, and a half note G3 and a half note A3 in the third measure.

Fourth system of the musical score. The Flute part has a half note G4 and a half note A4 in the first measure, followed by a half note G4 and a half note A4 in the second measure, and a half note G4 and a half note A4 in the third measure. The Clarinet part has a half note G4 and a half note A4 in the first measure, followed by a half note G4 and a half note A4 in the second measure, and a half note G4 and a half note A4 in the third measure. The bass line has a half note G3 and a half note A3 in the first measure, followed by a half note G3 and a half note A3 in the second measure, and a half note G3 and a half note A3 in the third measure.

R. Strauss
Simfonia „Domestică”

17

Ruhig

Ob.
d'amore

Vni.

ppp

Ob.

Vni.

Vle.

Vlc.

pp

dim.

pp

dim.

pp

dim.

pp

dim.

pp

N.A. Rimski Korsakov
Sheherezada, p. I

18

Allegro non troppo $\text{♩} = 56$

2 Cl.
(La)

p

dolce

1 Solo dolce

Cl. II

The image shows a handwritten musical score on page 40. The score is written on six systems, each consisting of a treble staff and a bass staff. The key signature is one flat (B-flat). The notation includes various note values (quarter, eighth, and sixteenth notes), rests, and slurs. The word "dolce" is written above the treble staff in the first and fourth systems. The handwriting is in ink, and the paper shows signs of age and wear.

D. Šostakoviči
Simfonia X, p. I

Moderato $\text{♩} = 96$

Cl.
(La)

mf

dim.

p

rit.

dim.

a tempo

Cl.
(La)

Archi

pp

p

First system of musical notation. The top staff is in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a common time signature. It contains a melodic line with eighth and sixteenth notes. The bottom two staves are in a grand staff (treble and bass clefs) with a key signature of three sharps (F#, C#, G#). They contain a harmonic accompaniment with chords and single notes.

Second system of musical notation. The top staff continues the melodic line. The bottom two staves continue the harmonic accompaniment. The notation includes various rests and chordal structures.

Third system of musical notation. The top staff features a melodic line with a *pp* (pianissimo) dynamic marking. The bottom two staves have a *pp* dynamic marking in the bass staff and a *p* (piano) dynamic marking in the treble staff. A *cresc.* (crescendo) marking is present in the top staff.

Fourth system of musical notation. The top staff has a *mf dim.* (mezzo-forte, diminuendo) marking. The bottom two staves have a *p dim.* (piano, diminuendo) marking. The system concludes with a double bar line.

P. O. Ferroud
Trio in Mi, p. I

20

Tempo giusto $\text{♩} = 144$

Ob.

Cl.
(La)

Fg.

mf

cresc.

cresc.

cresc.

cresc.

La începutul acestui capitol am enumerat instrumentele cu transpoziția la terța mică inferioară. Precizăm că dintre instrumentele transpozitorii, numai cornii și trompetele nu utilizează în ortografia lor armură la cheie, iar alterările apar pe parcurs, în fața notelor.

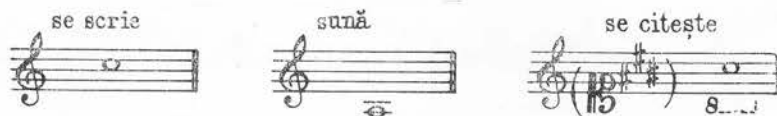
Explicația acestei uzanțe în ortografia cornilor și trompetelor este legată de evoluția tehnică a construcției acestor instrumente care, abia spre jumătatea veacului trecut, au devenit cromatice. Până atunci erau folosite în orchestrație armonicele naturale ale acestor instrumente. Din această cauză, în distribuția unor partituri simfonice clasice și romantice, găsim, de exemplu la corni, două perechi de instrumente, cu două acordaje diferite, tocmai pentru a avea la dispoziție cât mai multe sunete naturale.

Ulterior, în partiturile fanfarelor sau chiar în partiturile simfonice ale unor compozitori contemporani, aceste instrumente apar cu armură la cheie.

Să revenim însă la instrumentele în *La*, de data aceasta la unul cu transpoziție gravă. Este vorba de clarinetul bas în *La*, pentru scrierea căruia se utilizează cheia *sol* sau cheia de bas.

Cînd este notat în cheia *sol*, sună la decima mică inferioară, iar în cheia de bas, la terță mică inferioară.

În cazul cheii *sol*, aceasta va fi înlocuită tot cu cheia de sopran dar citită la octava inferioară:

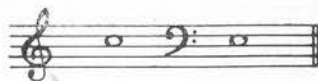

Cheia de bas se înlocuiește cu cheia *sol*, citirea făcîndu-se la două octave inferioare.

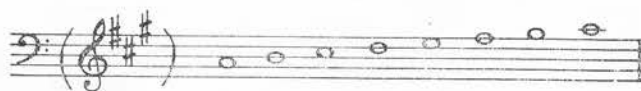

Explicația acestei ultime înlocuiri are la bază acea „lege a terțelor” arătată în introducere, conform căreia cheile se succed la interval de terță în ordinea registrului lor.

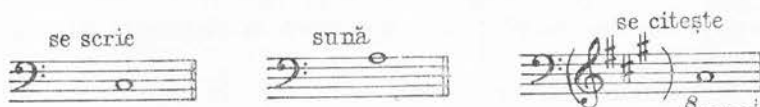
Făcînd abstracție de registru, chiar și între cheia *sol* și cea de bas, există un raport de terță, deoarece o notă oarecare scrisă în cheia *sol* poartă denumirea terței superioare în cheia de bas:

În consecință, cheia de bas, în cazul instrumentelor în *La*, se va înlocui cu cheia *sol*, pentru ca notele să fie citite la terță inferioară:

Dintre celelalte instrumente în *La*, numai cornul utilizează în ortografia sa, pe lângă cheia *sol*, și cheia de bas, în care caz efectul sonor va fi la sexta superioară. Deci, în cazul cornului în *La*, cheia de bas va fi înlocuită cu cheia *sol*, citirea însă făcându-se la octava inferioară (nu la 2 octave inferioare, ca la clarinetul bas) :

Putem trage următoarea concluzie cu privire la citirea cornilor în *La* : când sînt notați în cheia *sol*, sună sub nota văzută, iar când sînt notați în cheia de bas, sună deasupra notei văzute.

N. A. Rimski Korsakov

Legenda orașului nevăzut Kitej,
actul I

[21]

Poco larghetto ♩ = 60

2 Cl.
(*La*)

p dolce *espressivo*

Cl. b.
(*La*)

p dolce

pp

Cl. I, II

Cl. b.

p

p *dim.* *p* *dim.* *pp* *dim.*

Fr. Liszt
Simfonia „Faust”, p. II

22

Andante soave

Fl. *p dolce* *p dolce*

Cl. (La) *pp*

smorz. *pp* *smorz.* *smorz.* *smorz.*

First system of musical notation. The upper staff is in G major (one sharp) and the lower staff is in D major (two sharps). The upper staff begins with a triplet of eighth notes marked *sempre dolce*. The lower staff features a triplet of eighth notes marked *sempre pp*. Both staves contain various rests and melodic lines.

Second system of musical notation. The upper staff continues the melodic line. The lower staff features a triplet of eighth notes. The system concludes with a whole note in the upper staff and a half note in the lower staff.

Third system of musical notation. The upper staff contains a melodic line with a *poco rall.* marking. The lower staff provides a harmonic accompaniment. The system ends with a whole note in the upper staff and a half note in the lower staff.

Fourth system of musical notation. The upper staff begins with a melodic line marked *smorz.*. The lower staff has a *(Solo)* marking. The system concludes with a melodic line in the upper staff and a *smorz.* marking in the lower staff.

23

P.I. Ceaikovski
Capriciul italian

Allegro moderato

Cl.
(La)

The musical score is written for Clarinet in B-flat (Cl. (La)). It begins with a key signature change from B-flat major to E-flat major (three flats), indicated by a large 'B' with a flat and a sharp in the first measure. The tempo is marked 'Allegro moderato'. The score consists of five systems of music. The first system shows the initial key signature change and the beginning of the melody. The subsequent systems continue the melody and the triplet accompaniment in the left hand. The piece concludes with a final chord in E-flat major.

The musical score on page 50 consists of seven systems, each with a treble and bass staff. The key signature is five sharps (F#, C#, G#, D#, A#). The notation includes various note values, rests, and dynamic markings. The first system shows a treble staff with a half note and a bass staff with a half note. The second system shows a treble staff with a half note and a bass staff with a half note. The third system shows a treble staff with a half note and a bass staff with a half note. The fourth system shows a treble staff with a half note and a bass staff with a half note. The fifth system shows a treble staff with a half note and a bass staff with a half note. The sixth system shows a treble staff with a half note and a bass staff with a half note. The seventh system shows a treble staff with a half note and a bass staff with a half note.

24

G. Enescu
Uvertura de concert

$\text{♩} = 132$

Cl. (La)
Cl. b. (La)

bf *ff* *mp* *rf* *mf*

mp *mp*

1bf marc.

ff marcatiss.

f cresc. *à 2* *bf marc.*

R. Wagner
Tristan și Isolda, actul II

25

Mässig langsam

Cl. b.
(La)

Vle.

Vlc.

Cl. b.
(La)

Vle.

Marke
(voce)

Vlc.

Sieh' ihn dort, — denn treu' sten al-ler Treu-en

blick auf ihn, — den freund- lichsten der Freunde

p

Cl. b. (La.) *p* *poco cresc.*

Vle. *p* *cresc.*

Vlc. *p* *cresc.*

ff

ff

ff

dim. *p* *p*

f *p*

L. van Beethoven
Simfonia VII, p. I

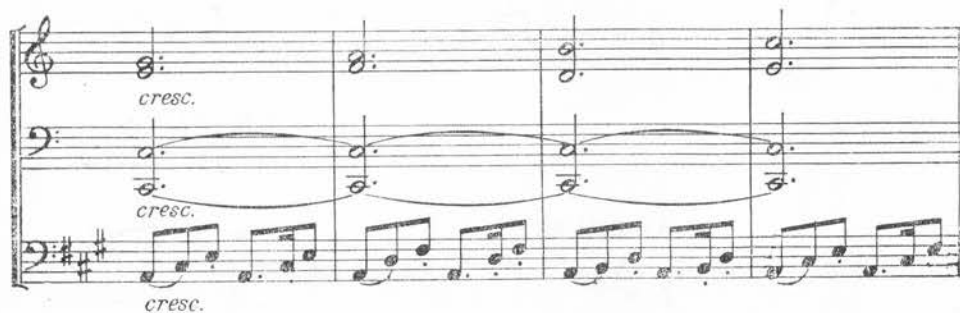
† 26

Vivace ♩. = 104

Cl.
(La)

Cor.
(La)

ff *ff*

Menționez existența instrumentelor în *La bemol (As)*: corni și trompete, cu transpoziția la terța mare descendentă.

Înlocuirea cheii *sol* cu cheia de sopran este la fel ca la instrumentele în *La*, iar cheia de bas la cornul în *La bemol* urmînd să fie înlocuită cu cheia *sol*, citirea făcîndu-se la octava inferioară.

Deoarece în ortografia acestor instrumente nu se obișnuiește armură la cheie, rămâne de luat în considerare numai „armura instrumentului”, adică cei 4 bemoli.

Fiind vorba de o transpoziție la patru cvinte descendente, accidenții din fața notelor *si-mi-la-re* se vor altera coborîtor: dublul-diez va deveni diez, diezul — becar, becarul — bemol, iar bemolul — dublu-bemol.

Exemplificăm pe portativ toate modificările accidenților în cazul transpoziției în *la bemol*:

Se scrie

Sună

Se scrie

Sună

Iată un fragment executat de un instrument în *La bemol*:

Se scrie

Sună

G. Verdi
Recviemul, Offertorio

27

Allegro mosso ♩ = 152

Cor. (Lab)

Handwritten musical score for three staves, measures 1-4. The key signature has three flats (B-flat, E-flat, A-flat). The first staff begins with a treble clef and a key signature change from three flats to one flat (F major). The second and third staves begin with a treble clef and a key signature change from three flats to two flats (D-flat major). The first staff contains a melodic line with a slur over measures 1-2 and a fermata over measure 3. The second and third staves contain a harmonic accompaniment. The dynamic marking *ff* (fortissimo) is written below the second and third staves in measure 3. The notation is in a cursive, handwritten style.

Handwritten musical score for three staves, measures 5-8. The key signature remains one flat (F major) for the first staff and two flats (D-flat major) for the second and third staves. The first staff contains a melodic line with a slur over measures 5-6 and a fermata over measure 7. The second and third staves contain a harmonic accompaniment. The notation is in a cursive, handwritten style.

TRANSPOZIȚIA LA CVINTA INFERIOARĂ
SAU CVARTA SUPERIOARĂ

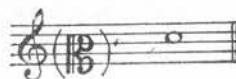
INSTRUMENTE ÎN FA ȘI FA DIEZ (F, Fis)

Efectul sonor al instrumentelor în *Fa* este la o cvintă perfectă inferioară sau o cvartă perfectă superioară față de notele consemnate pe portativ.

Dintre instrumentele în *Fa* notate în cheia *sol*, numai trompeta transpune la cvarta superioară, iar celelalte la cvinta inferioară: flautul alto în *Fa*, cornul englez, corno di bassetto, clarinetul alto, cornul în *Fa*, trompeta alto în *Fa* și tuba bas în *Fa* (*wagneriană*).

După cum am mai spus și în capitolul precedent, la corni și trompete, ortografia armurii este fără accidenti.

Pentru ca nota *do* să poată fi denumită *fa*, ne vom imagina cheia de mezzo-sopran:

În această cheie, toate notele vor suna cu o cvintă perfectă mai jos, afară de nota *fa*, care sună *si*, deci la o cvintă micșorată inferioară:

La un instrument în *Fa* însă, nota *fa* sună și *bemol*. Pentru a corecta această nepotrivire între ceea ce sună și ceea ce este scris, ne vom imagina un bemol în dreptul notei *fa* din cheia *sol*, echivalent cu *si bemol* în cheia de mezzo-sopran:

Acest bemol va constitui „armura instrumentului”, pe care trebuie să ne-o imaginăm alături de cheia de mezzo-sopran.

În cazul instrumentelor în *Fa*, transpoziția este la o cvintă perfectă descendentă, care aduce după sine alterarea coboritoare a sunetului *si*:

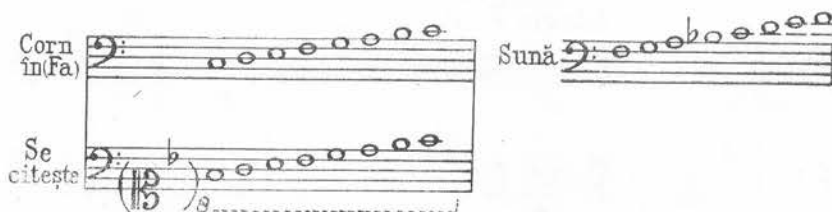

Toți accidentii din fața notei *si* (din cheia de mezzo-sopran) vor fi modificați coborîtor : dublul-diez va deveni diez, diezul — becar, becarul — bemol, iar bemolul — dublu-bemol.

De exemplu :

Cornul în *Fa* și tuba bas în *Fa* (wagneriană) utilizează în ortografia lor, pe lângă cheia *sol*, și cheia de bas. Aceasta din urmă se va înlocui cu cheia de sopran, citirea făcîndu-se la octava inferioară :

Transpoziția se face de astă dată la cvarta superioară și nu la cvinta inferioară.

În capitolul precedent s-a arătat că denumirea notelor în cheia de bas este cu o terță superioară față de cheia *sol* (*do* din cheia *sol* devine *mi* în cheia de bas, *re* devine *fa* etc.).

Mentîinînd intervalul de terță, putem obține următoarea ordine de apariție a cheilor :

Cheia de bas	
„	<i>sol</i>
„	sopran
„	mezzo-sopran
„	alto
„	tenor
„	bariton
„	bas
„	etc.

Denumirea notelor în cheia de bas exprimă un raport de terță superioară față de cele scrise în cheia *sol*. În consecință, la instrumentele transpozitorii notate cu cheia de bas, aceasta va fi înlocuită cu cheia care exprimă același raport de terță superioară, adică cu cheia vocii superioare față de cheia care a înlocuit cheia *sol*.

În cazul instrumentelor în *La*, cheia *sol* a fost înlocuită cu cheia de sopran, iar cheia de bas cu cheia superioară cheii de sopran, adică cheia *sol*. Deci, în cazul transpoziției în *Fa*, unde cheia *sol* se înlocuiește cu cheia de mezzo-sopran, cheia de bas va fi înlocuită cu cheia vocii superioare mezzo-sopranului, deci cu cheia de sopran.

La instrumentele în *Re*, pe care le vom studia în capitolul următor, cheia *sol* se înlocuiește cu cheia de alto, iar în locul cheii de bas vom folosi cheia vocii superioare altistului, adică cheia de mezzo-sopran ș.a.m.d.

În aceasta constă și avantajul învățării transpoziției în ordinea registrului cheilor, deoarece cheia de bas se înlocuiește cu cheia învățată în capitolul anterior.

H. Berlioz

Simfonia Fantastică, p.III

28

Adagio ♩ = 84

Ob.

C.i.

60

57

Handwritten number 57 above the first staff.

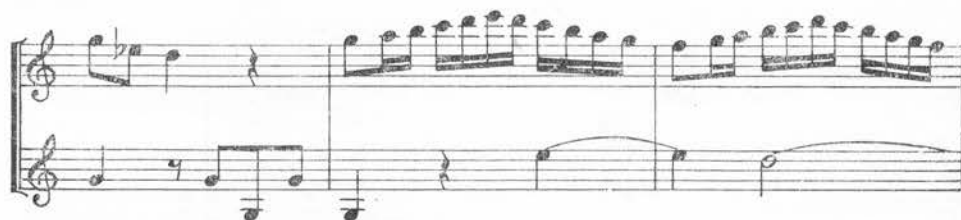
W. A. Mozart
12 piese pentru 2 corni de vânătoare - Menuet

29

Corni
da caccia
(Fa)

Handwritten number 29 in a box above the first staff.

Instrument label: Corni da caccia (Fa)

P. Constantinescu
Joc din Oaş

30

Allegro moderato e pesante $\text{♩} = 108$

Fg

p

C.
(Fa)

Fg.

trb trb

C.
(Fa)

Vlc.

Fg. *f*

C. (Fa) *f*

R. Strauss
Till Eulenspiegel

31 Moderato

C. (Fa) *p*

Vni. *pp*

divisi

First system of a musical score. It consists of four staves. The top staff is a single melodic line in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 4/4 time signature. It begins with a *cresc.* marking. The second and third staves are piano accompaniment in treble clef, featuring chords and some melodic fragments. The fourth staff is a bass line in bass clef, mostly consisting of whole and half notes. A *p* (piano) dynamic marking appears at the end of the system on the second and third staves.

foarte mișcat

Second system of the musical score. The top staff continues the melody from the first system, marked with *mf* (mezzo-forte). The second and third staves show more complex piano accompaniment with rapid sixteenth-note passages, marked with *mf* and *fp* (fortissimo-piano) dynamics. The fourth staff continues the bass line. The system concludes with a double bar line.

Third system of the musical score. The top staff continues the melody. The second and third staves provide piano accompaniment with chords and some movement, marked with a *cresc.* (crescendo) marking. The fourth staff continues the bass line. The system ends with a double bar line.

W. A. Mozart
Recviemul, Kyrie eleison

32

Allegro

Corni di
bassetto
(Fa)

Fagotti

The musical score consists of four systems of staves. The first system shows the beginning of measures 32 and 33. The Corni di bassetto (Fa) part is in the upper staff, and the Fagotti part is in the lower staff. The key signature has one flat (B-flat), and the time signature is 4/4. The tempo is marked 'Allegro'. The first system includes a box with the number '32'. The second system shows measures 34 and 35. The third system shows measures 36 and 37. The fourth system shows measures 38 and 39. The score includes various musical notations such as notes, rests, and dynamic markings like 'f' (forte) and 'a2'.

După aceste exerciții de citire a instrumentelor în Fa, vom aplica regula cu privire la armură (în cazul instrumentelor în Fa).

Știm că armura efectului rezultă din combinarea „armurii instrumentului” cu armura scrisă. Accidenții de același sens se adună, iar cei de sens contrar se scad. Accidenții rezultați din această operație (citiți în noua cheie) constituie armura efectului.

	Armura scrisă = 1 diez —	$\left\{ \begin{array}{l} \text{sol major} \\ \text{sună} \\ \text{do major.} \end{array} \right.$
	„Armura instrumentului” = 1 bemol	
	Armura efectului = 0	

	Armura scrisă = 2 diezi —	$\left\{ \begin{array}{l} \text{re major} \\ \text{sună} \\ \text{sol major} \end{array} \right.$
	„Armura instrumentului” = 1 bemol	
	Armura efectului = 1 diez (fa diez)	

Rămâne valabil numai fa diez din cheia de mezzo-sopran, deoarece primul diez este anulat de bemolul „armurii instrumentului”.

	Armura scrisă = 3 diezi —	$\left\{ \begin{array}{l} \text{la major} \\ \text{sună} \\ \text{re major.} \end{array} \right.$
	„Armura instrumentului” = 1 bemol	
	Armura efectului = 2 diezi (fa și do din cheia de mezzo-sopran)	

	Armura scrisă = 4 diezi —	$\left\{ \begin{array}{l} \text{mi major} \\ \text{sună} \\ \text{la major.} \end{array} \right.$
	„Armura instrumentului” = 1 bemol	
	Armura efectului = 3 diezi (fa, do, sol din cheia de mezzo-sopran)	

Urmează câteva exemple avînd în armura scrisă bemoli, care se adaugă la „armura instrumentului”.

	Armura scrisă = 1 bemol+	$\left\{ \begin{array}{l} \text{fa major} \\ \text{sună} \\ \text{si bemol major.} \end{array} \right.$
	„Armura instrumentului” = 1 bemol	
	Armura efectului = 2 bemoli (si și mi din cheia de mezzo-sopran)	

Armura scrisă = 2 bemoli +
 „Armura
 instrumentului“ = 1 bemol
 Armura efectului = 3 bemoli
 (si, mi și la
 din cheia de
 mezzo-sopran)

si bemol
 major
 sună
 mi bemol
 major.

Armura scrisă = 3 bemoli +
 „Armura
 instrumentului“ = 1 bemol
 Armura efectului = 4 bemoli
 (si-mi-la și
 re din cheia de
 mezzo-sopran)

mi bemol
 major
 sună
 la bemol
 major.

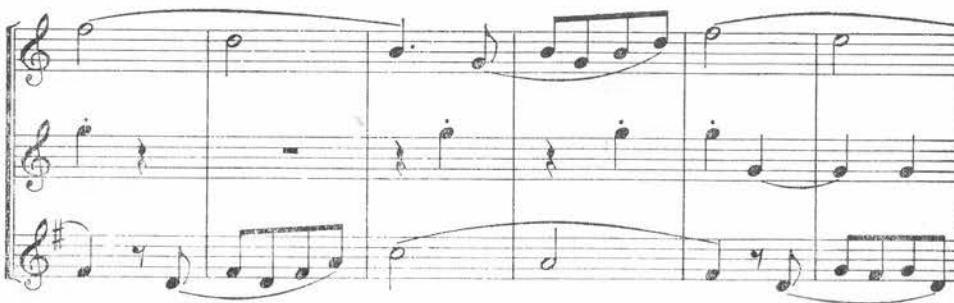
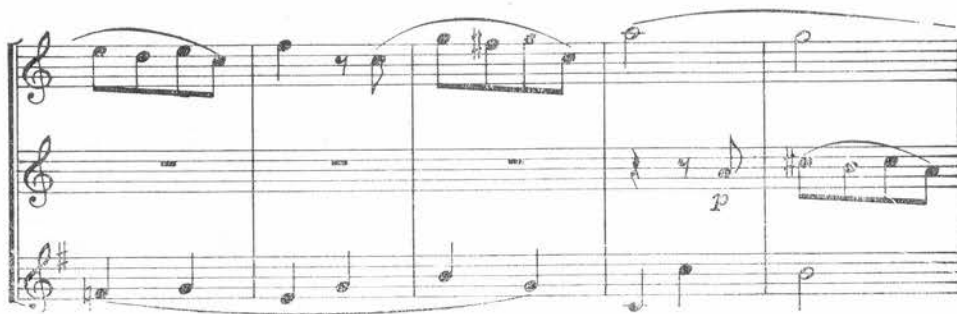
L. van Beethoven
 Trio op.87, p.IV

33

Presto

Ob.I

C.i.

This musical score is for a piano piece, spanning four systems of three staves each. The key signature is one sharp (F#), and the time signature is 4/4. The notation includes various musical elements such as whole, half, quarter, and eighth notes, rests, and slurs. Dynamics are indicated by *sf* (sforzando) and *p* (piano). The first system shows a melodic line in the right hand and a more active bass line. The second system features a crescendo leading to a forte (*sf*) section. The third system includes a piano (*p*) section in the right hand. The fourth system concludes with a final chord and a fermata.

EX:

34

Più lento

N. Miaskovski
Simfonia nr. 27, p. I

C.i.
Vc. Cb.

Ob.
C.i.
Vc. Cb.

Tempo giusto (Andante)

C.i. Solo *mf* *pizz.* *f*

Vni. 1-2 *mf* *pizz.*

Vle. *mf* *pizz.*

Vc. *mf* *pizz.*

Cb. *mf*

f *p* *mp* *p* *più f*

f *mp* *p* *più f*

f *mp* *p* *più f*

f *p* *f* *p* arco
mp *p* *p* arco
mp *p* *p* arco
mp *p* *p*

M. Ravel
 Ma mère, l'oie, p. II

36

Très modéré ♩ = 66

C.i. *f* très expressif

Archi. *f* très expressif

pp

First system of musical notation. The treble staff begins with a melodic line marked *p* *expressif*. The piano accompaniment in the grand staff is marked *p*. The key signature has two flats, and the time signature is 3/4.

Second system of musical notation. The treble staff features a triplet of eighth notes marked with a '3' and a *mf* dynamic. The piano accompaniment also includes a triplet and is marked *mf*. The system concludes with a 3/4 time signature.

Third system of musical notation. This system continues the melodic and harmonic development across three measures. The piano part features a triplet of eighth notes in the first measure. The system ends with a double bar line.

Ob.

C.i.

Fg.

Vle.

Vc.

arco

p

espr.

cresc.

mf

cresc

f

String section musical score (Violins I, Violins II, Violas, Cellos/Double Basses) for measures 1-4. The key signature has two flats (B-flat and E-flat). The first system (Violins I and II) features a melodic line in Violins I with a crescendo hairpin and a dynamic marking of *p* (piano). The second system (Violas and Cellos/Double Basses) features a melodic line in Cellos/Double Basses with a crescendo hairpin and a dynamic marking of *p*.

Woodwind section musical score (Oboe, Clarinet in B-flat, Bassoon, Violoncello, Viola) for measures 1-4. The Oboe part (Ob.) has a melodic line starting in measure 4 with a dynamic marking of *pp* (pianissimo). The Clarinet in B-flat (C.i.) and Bassoon (Fg.) parts have melodic lines. The Violoncello (Vc.) and Viola (Vle.) parts have melodic lines.

Woodwind section musical score (Oboe, Clarinet in B-flat, Bassoon) for measures 5-8. The Oboe part (Ob.) has a melodic line. The Clarinet in B-flat (C.i.) and Bassoon (Fg.) parts have melodic lines.

R. Wagner
Tristan și Isolda, actul III

38

Mässig langsam

Solo c.i.

p *cresc.* *f* *dim.*

p *3* *cresc.* *f* *dim.*

p *f* *dim.* *p* *f* *dim.*

p *f* *dim.*

p *cresc.* *3* *3* *3* *dim.* *3*

molto cresc. *ff* *3* *dim.*

p *3* *cresc.* *3* *3* *f*

dim. *p* *3* *3* *3* *3* *f*

39

G. Enescu
Rapsodia II

Lento $\text{♩} = 40$

C.i. *mf espress.*

Vni. *sul ponticello pp*

Vle. *sul ponticello pp*

Vc. *sul ponticello pp*

C.i. *ff* *p* *p*

Vc. *div.*

Cb.

P.I. Ceaiikovski
Manfred, p.I și IV

40

Lento lugubre $\text{♩} = 60$

Cl.
(1a)

ff

C.i.

Cl.
(1a)

C.
(Fa)

ff *ff* *ff*

ff *ff* *ff*

C.i.

Cl.
(La)

Cl.
(La)

Cl.
(La)

Cl.
(La)

ff cresc.

ff

Allegro con fuoco ♩ = 144

C.i.

Ob.

C.i.

ff

Cl.

C.i.

Ob.

C.i.

Fl.

Ob.

C.i.

Fl.

Ob.

C.i.

*) Se va executa la octava inferioară

41

I. Dumitrescu
Simfonia I, p. II

Andantino espressivo

C.i.

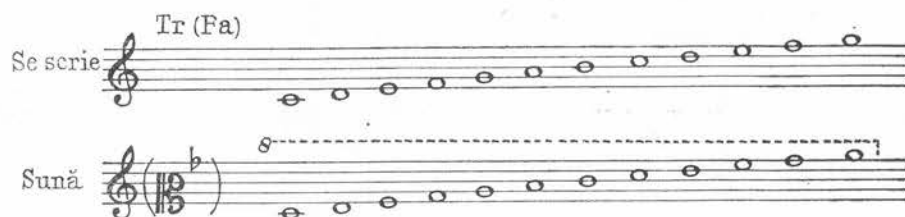
C.
(Fa)

p

p

p

La începutul acestui capitol am menționat că dintre instrumentele în *Fa*, numai trompeta transpune la cvarta suitoare (cornul și tuba wagneriană, numai cînd sînt notate în cheia de bas)*. Rezultă că registrul trompetei în *Fa* nu corespunde registrului cheii de mezzo-sopran, care este cu o cvintă mai jos față de cheia *sol*. Prin urmare, în cazul trompetei în *Fa*, cheia *sol* se va înlocui cu cheia de mezzo-sopran, avîndu-se în vedere ca citirea să se facă la octava superioară.

J. Haydn

Simfonia „Despărțirii”, p. III

42

Trio (Allegretto)

The image displays a musical score for a Trio (Allegretto) in 2/4 time, with a key signature of three sharps (F# major). The staves are labeled: C. (Fa#), Vni. 1-2, Vle., and Vc. Cb. The music begins with a forte (f) dynamic. The C. (Fa#) staff shows a melody in the soprano register, while the other instruments provide harmonic support.

* După cum vom vedea în capitolul VII, dintre instrumentele rar întrebuințate, saxofonul sopranino în *Fa* transpune, de asemenea, la cvarta superioară, fiind însă notat cu armură la cheie.

First system of a musical score. It consists of four staves. The top staff is a single line with a treble clef, containing a few notes and rests. The second staff is a grand staff (treble and bass clefs) with a key signature of three sharps (F#, C#, G#). It contains a melody with some slurs and ties. The third and fourth staves are also grand staves, continuing the harmonic accompaniment.

Second system of the musical score, featuring three staves. The top staff is labeled "Vni 1" and "2" (Violin 1 and 2), showing a melodic line with slurs. The middle staff is labeled "Vle." (Viola) and the bottom staff is labeled "Vlc Cb." (Violoncello and Contrabasso), both showing a rhythmic accompaniment. The key signature remains three sharps.

Third system of the musical score, consisting of three staves. This system includes dynamic markings: *p* (piano) and *f* (forte). The top staff has a melodic line with slurs and ties, while the middle and bottom staves provide harmonic support. The key signature is three sharps.

C.
(Fa#)

p

Vni. 1
2

pp

Vle.

pp

Vc.
Cb.

pp

P.I. Tchaikovski
Simfonia IV, p.I

43

Andante sostenuto

C.
(Fa)

f

C.
(Fa)

Tr.
(Fa)

ff

f

First system of musical notation. The upper staff contains a treble clef and a key signature of two flats. It features a triplet of eighth notes in the first measure, followed by quarter notes. The lower staff contains a bass clef and a key signature of two flats, with a whole rest in the first measure and a half note in the second measure. A fortissimo (*ff*) dynamic marking is present at the end of the system.

Second system of musical notation. The upper staff contains a treble clef and a key signature of two flats. It features a triplet of eighth notes in the first measure, followed by quarter notes. The lower staff contains a bass clef and a key signature of two flats, with a whole rest in the first measure and a half note in the second measure. A fortissimo (*f*) dynamic marking is present at the end of the system.

Third system of musical notation. The upper staff contains a treble clef and a key signature of two flats. It features a triplet of eighth notes in the first measure, followed by quarter notes. The lower staff contains a bass clef and a key signature of two flats, with a whole rest in the first measure and a half note in the second measure. A mezzo-forte (*mf*) dynamic marking is present at the end of the system.

Fourth system of musical notation. The upper staff contains a treble clef and a key signature of two flats. It features a whole rest in the first measure, followed by a half note in the second measure. The lower staff contains a bass clef and a key signature of two flats, with a whole rest in the first measure and a half note in the second measure. A piano (*pp*) dynamic marking is present at the end of the system.

Modéré mais toujours rythmé

Tr.
(Fa)

1-2

3

pp

P.I. Tchaikovsky
Simfonia V, p. II

45

Andante cantabile, con alcuna licenza ♩. = 54

C.
(Fa)

Cl.
(La)

riten. sostenuto

C.
(Fa)

mf *p*

pp

mf *p*

Con moto $\text{♩} = 60$

Ob.

Cl.
(La)

C.
(Fa)

p

pp

dolce

Ob.

C.
(Fa)

f

mp

Cl.
(La)

mf *espress.*

Bg.

C.
(Fa)

p

TRANSPOZIȚIA LA SEPTIMA INFERIOARĂ
SAU SECUNDA SUPERIOARĂ

INSTRUMENTE ÎN RE ȘI RE BEMOL (D, DES)

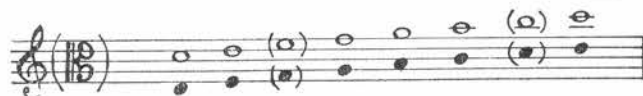
Instrumentele în *Re* sună la o septimă mică inferioară sau la o secundă mare superioară față de notele consemnate pe portativ.

Instrumentele care transpun la septima mică inferioară sînt: cornul în *Re* și trompeta bas în *Re* (wagneriană); iar cele cu transpoziția la secunda superioară sînt: trompeta în *Re* și clarinetul mic (*piccolo*) în *Re*. Dintre instrumentele în *Re*, numai clarinetul mic utilizează în ortografia sa armură la cheie.

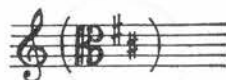
Pentru ca nota *do* să poată fi denumită *re*, ne vom imagina cheia de alto:

În această cheie, toate notele vor suna cu o septimă mică mai jos, afară de *mi* și *si*, care, în cheia de alto, sună *fa* și *do*, deci la o septimă mare inferioară:

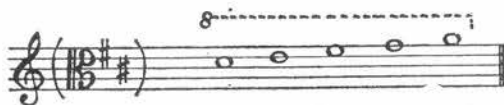

La un instrument în *Re* notele *mi* și *si* sună *fa diez* și *do diez*. Pentru a corecta această nepotrivire între ceea ce este scris și ce sună, ne vom imagina cîte un diez în fața notelor *fa* și *do* din cheia de alto:

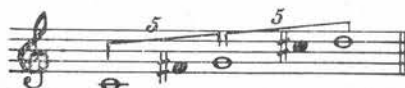

Acești doi diezi constituie „armura instrumentului”.

Registrul cheii de alto se potrivește cu registrul cornului și al trompetei bas în *Re*. La descifrarea trompetei și clarinetului în *Re*, însă, pentru ca efectul să fie la secunda mare superioară, citirea în cheia de alto se va face la octava superioară :

În cazul instrumentelor în *Re*, transpoziția este la două cvinte ascendente care aduc după ele alterarea suitoare a notelor *fa* și *do* :

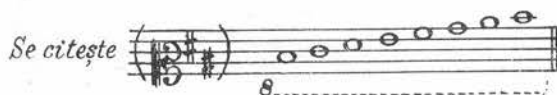
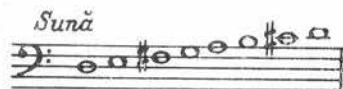

Toți accidentii din fața notelor *fa* și *do* din cheia de alto vor fi modificați suitor : dublul-bemol va deveni bemol, bemolul — becar, becarul — diez, iar diezul — dublu-diez.

De exemplu :

Cornul în *Re* utilizează în ortografia sa și cheia de bas, în care caz sună la secunda superioară. Cheia de bas va fi înlocuită cu cheia de mezzo-sopran (cheia superioară cheii de alto), citirea făcându-se la octava inferioară :

46

L.v. Beethoven
Simfonia IX, p.IV

Allegro assai $\text{♩} = 80$

C.
 (Re)

Tr.
 (Re)

47

R. Wagner
Walkiria, Despărțirea lui Wotan

Sehr bewegt

Trp. Bas
(Re)

The musical score is written for a Bass Trumpet in D (Trp. Bas (Re)). It begins with a key signature of two sharps (D major) and a 4/4 time signature. The tempo/mood is indicated as 'Sehr bewegt'. The score is divided into two systems of seven staves each. The first system starts with a melodic line in the upper staff, marked with a forte (*f*) dynamic, and a rhythmic accompaniment in the lower staff, marked with fortissimo (*ff*). The second system continues the melodic line, marked with *più f*, and the accompaniment, marked with *ff*. The score includes various musical notations such as triplets (3), sixths (6), and slurs. The piece concludes with a final melodic phrase and a sustained accompaniment.

48

J. S. Bach
Magnificat, Gloria

$\text{♩} = 60$

Tr.
(Re)

1 2 3

$\text{♩} = 88-90$

A. Bruckner
Simfonia III, p. III

49 Ziemlich schnell *à 3*

3Tr.
(Re)

Vni.

Vle.

Tr.
(Re)

Vni.

f

ff

ff

a3

The musical score consists of two staves, Tr. (Re) and Vni., with a key signature of one flat (B-flat). The Tr. part features a series of chords and sustained notes, with a dynamic marking of *f* and a slur over the final measures. The Vni. part features a series of eighth and sixteenth notes, with dynamic markings of *ff* and a slur over the final measures. The score is divided into several systems, each with two staves. The first system includes a dynamic marking of *f* and a slur over the final measures. The second system includes a dynamic marking of *ff* and a slur over the final measures. The third system includes a dynamic marking of *ff* and a slur over the final measures. The fourth system includes a dynamic marking of *ff* and a slur over the final measures. The fifth system includes a dynamic marking of *ff* and a slur over the final measures. The sixth system includes a dynamic marking of *ff* and a slur over the final measures. The seventh system includes a dynamic marking of *ff* and a slur over the final measures. The eighth system includes a dynamic marking of *ff* and a slur over the final measures. The ninth system includes a dynamic marking of *ff* and a slur over the final measures. The tenth system includes a dynamic marking of *ff* and a slur over the final measures. The eleventh system includes a dynamic marking of *ff* and a slur over the final measures. The twelfth system includes a dynamic marking of *ff* and a slur over the final measures. The thirteenth system includes a dynamic marking of *ff* and a slur over the final measures. The fourteenth system includes a dynamic marking of *ff* and a slur over the final measures. The fifteenth system includes a dynamic marking of *ff* and a slur over the final measures. The sixteenth system includes a dynamic marking of *ff* and a slur over the final measures. The seventeenth system includes a dynamic marking of *ff* and a slur over the final measures. The eighteenth system includes a dynamic marking of *ff* and a slur over the final measures. The nineteenth system includes a dynamic marking of *ff* and a slur over the final measures. The twentieth system includes a dynamic marking of *ff* and a slur over the final measures.

Don Quijote

Etwas lebhafter

1
2

3

 ff

51

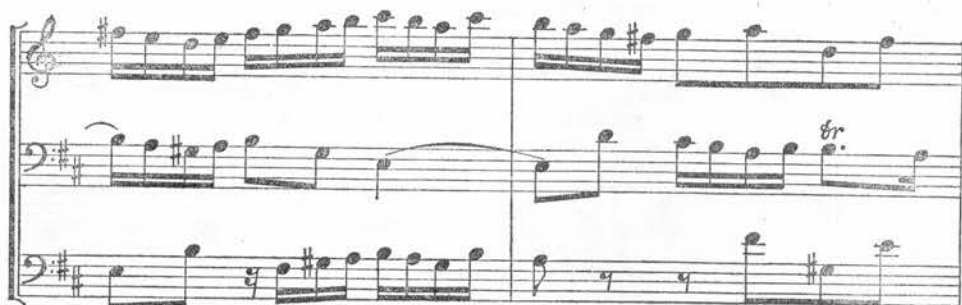
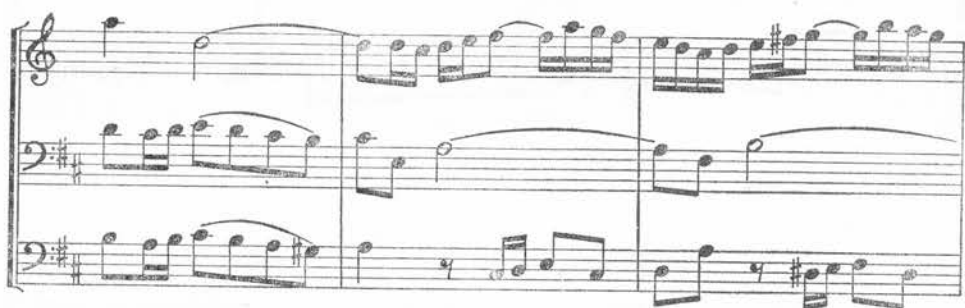
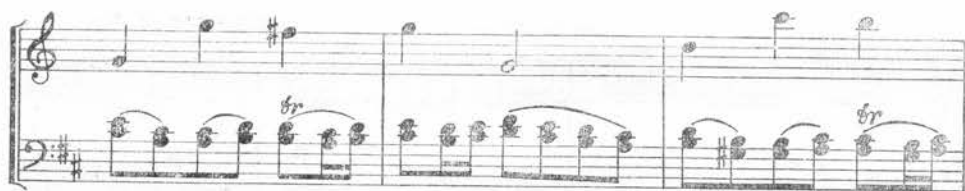
J. S. Bach
Missa in Si. Gloria

Aria

Corno
da caccia
(in Re)

Fg.

The musical score is written for two instruments: Corno da caccia (in Re) and Fagotto (Fg.). The key signature is two sharps (F# and C#), and the time signature is 3/4. The score is divided into five systems. The first system begins with a treble clef for the Corno and a bass clef for the Fg. The music is characterized by frequent beaming of eighth and sixteenth notes, creating a rhythmic and melodic texture. The second system continues the development of these themes. The third system introduces more complex rhythmic patterns with dense beaming. The fourth system features a rapid sixteenth-note passage in the Corno. The fifth system concludes the piece with a 'Fine' marking.

Da capo al fine

52

J. Brahms
Simfonia II, p.I

Allegro ma non troppo

C.
 (Re)

pp dolce

Archi

pp

cresc ed un poco

string.

rit.

f

p

p dim. poco

pp

53

Grazioso

C.
(Re)

mp

Archi

cresc.

cresc.

f

sf

mf

p

mf

p

mf

f

54

G. Rossini
Uvertura la Opera Semiramide

Andantino

4 C.
(Re)

mf

Fg.

4 C.
(Re)

p

pp

p

55

J. Haydn
Simfonia Nr. 31, p. IV

Moderato

Solo

4 C.
(Re)

[56]

Gemächlich

R. Wagner
Maestrii cîntăreți din Nürnberg, actul II

The image shows a musical score for a clarinet in F major. It consists of four systems of staves. The first two systems each have two staves (treble and bass clef). The first system starts with a forte (f) dynamic, followed by a decrescendo (dim.) and then a piano (p) dynamic. The second system also starts with f, followed by dim. and p. The third system has a crescendo (cresc.) marking on the first staff. The fourth system also has a crescendo (cresc.) marking on the first staff. The key signature is one flat (Bb).

După cum am menționat la începutul acestui capitol, clarinetul este singurul instrument în Re care utilizează în ortografia sa armură la cheie.

Regula armurii efectului — rezultată din combinarea armurii scrise cu „armura instrumentului” — se va aplica în felul următor :

	Armura scrisă = 1 bemol —	$\left\{ \begin{array}{l} \text{fa major} \\ \text{sună} \\ \text{sol major ;} \end{array} \right.$
	„Armura instrumentului” = 2 diezi	
	Armura efectului = 1 diez (fa diez din cheia de alto)	

	Armura scrisă = 2 bemoli —	$\left\{ \begin{array}{l} \text{si bemol major} \\ \text{sună} \\ \text{do major ;} \end{array} \right.$
	„Armura instrumentului” = 2 diezi	
	Armura efectului = 0	

Armura scrisă = 3 bemoli — $\left\{ \begin{array}{l} \text{mi bemol major} \\ \text{sună} \\ \text{fa major;} \end{array} \right.$

„Armura instrumentului“ = 2 diezi

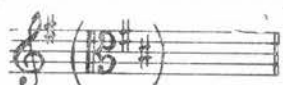
Armura efectului = 1 bemol
(si bemol în cheia alto)

Armura scrisă = 1 diez + $\left\{ \begin{array}{l} \text{sol major;} \\ \text{sună} \\ \text{la major;} \end{array} \right.$

„Armura instrumentului“ = 2 diezi

Armura efectului = 3 diezi
(fa-do-sol în cheia alto)

Armura scrisă = 2 diezi + $\left\{ \begin{array}{l} \text{re major} \\ \text{sună} \\ \text{mi major.} \end{array} \right.$

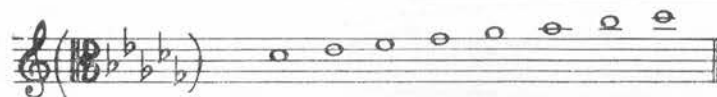
„Armura instrumentului“ = 2 diezi

Armura efectului = 4 diezi
(fa-do-sol-re în cheia de alto)

Rar, vom întâlni și instrumente în *Re bemol* — corni sau trompete. În acest caz, regula înlocuirii cheii *sol* cu cheia de alto se menține, dar „armura instrumentului“ va fi de 5 bemoli.

Gama *do major* în execuția acestor instrumente sună *re bemol major*;

De menționat că, în cazul trompetelor în *Re bemol*, citirea în cheia de alto se va face la octava superioară.

Eventualii accidentări din fața notelor *si-mi-la-re-sol* vor fi modificate coboritor, deoarece transpoziția este la 5 cvinte descendente, fiecare din ele aducând după sine alterarea coboritoare a unui sunet. Dublul-diez va deveni diez, diezul — becar, becarul — bemol iar bemolul — dublu-bemol.

N.A. Rimski-Korsakov
Mlada, act. III

57

Andante

f quasi trillo

Cl. (Re)

Handwritten musical score, first system. The top staff contains a melodic line with a half note, a dotted half note, and a quarter note. The bottom staff contains a complex rhythmic pattern with eighth notes and sixteenth notes, marked with an '8' and a 'dim.' (diminuendo) instruction.

Handwritten musical score, second system. The top staff contains a melodic line with a half note, a dotted half note, and a quarter note. The bottom staff contains a complex rhythmic pattern with eighth notes and sixteenth notes, marked with an '8' and a 'dim.' (diminuendo) instruction.

Handwritten musical score, third system. The top staff contains a melodic line with a half note, a dotted half note, and a quarter note. The bottom staff contains a complex rhythmic pattern with eighth notes and sixteenth notes, marked with an '8' and a 'dim.' (diminuendo) instruction.

Handwritten musical score, fourth system. The top staff contains a melodic line with a half note, a dotted half note, and a quarter note. The bottom staff contains a complex rhythmic pattern with eighth notes and sixteenth notes, marked with an '8' and a 'dim.' (diminuendo) instruction.

Handwritten musical score, fifth system. The top staff contains a melodic line with a half note, a dotted half note, and a quarter note. The bottom staff contains a complex rhythmic pattern with eighth notes and sixteenth notes, marked with an '8' and a 'dim.' (diminuendo) instruction.

Handwritten musical score, sixth system. The top staff contains a melodic line with a half note, a dotted half note, and a quarter note. The bottom staff contains a complex rhythmic pattern with eighth notes and sixteenth notes, marked with an '8' and a 'dim.' (diminuendo) instruction.

Alfredo Casella
Rapsodia „Italia”

58

Lento, grave, tragico. Con molta fantasia

Cl.
(Re)

The first system of musical notation consists of three staves. The top staff is in treble clef with a key signature of one flat (B-flat). It contains measures 1 through 4. The middle staff is in treble clef and contains measures 1 through 4. The bottom staff is in bass clef and contains measures 1 through 4. The music features various rhythmic values including eighth and sixteenth notes, and rests.

The second system of musical notation consists of three staves. The top staff is in treble clef with a key signature of one flat (B-flat). It contains measures 5 through 8. The middle staff is in bass clef and contains measures 5 through 8. The bottom staff is in bass clef and contains measures 5 through 8. The music features various rhythmic values including eighth and sixteenth notes, and rests. A dynamic marking of *ff* (fortissimo) is present in measure 7 of the top staff.

The third system of musical notation consists of three staves. The top staff is in treble clef with a key signature of one flat (B-flat). It contains measures 9 through 12. The middle staff is in treble clef and contains measures 9 through 12. The bottom staff is in bass clef and contains measures 9 through 12. The music features various rhythmic values including eighth and sixteenth notes, and rests.

The fourth system of musical notation consists of two staves. The top staff is in treble clef with a key signature of one flat (B-flat). It contains measures 13 through 16. The bottom staff is in bass clef and contains measures 13 through 16. The music features various rhythmic values including eighth and sixteenth notes, and rests. A dynamic marking of *ff* (fortissimo) is present in measure 13 of the top staff.

The musical score consists of two systems, each with a treble and bass staff. The first system includes a melodic line with eighth notes and a bass line with a triplet of eighth notes. The second system is marked "Lento maestoso" and features a melodic line with a forte (*fff*) dynamic and a bass line with a *dim.* marking. The third system is marked "allargando" and includes a melodic line with a *dim. sempre* marking and a bass line. The fourth system concludes with a melodic line marked *pp* and a bass line.

Lento maestoso

fff

dim.

allargando

dim. sempre

pp

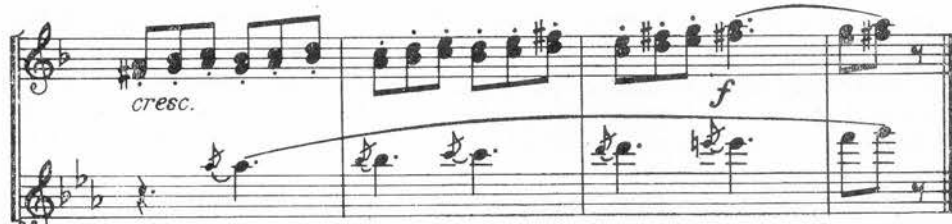
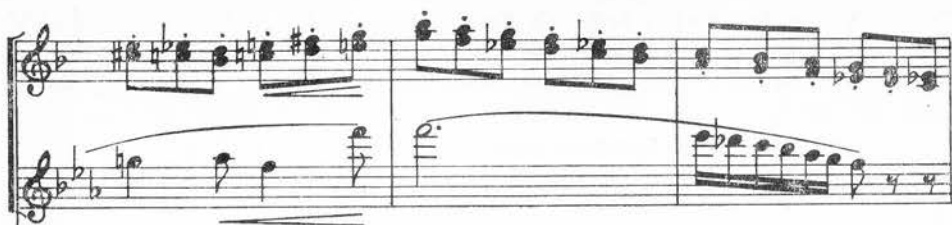
R. Strauss
Till Eulenspiegel

59

Sehr lebhaft

Ob.
Cl.
(Re)
C.
(Fa)
Tr.
(Fa)

espress.
p
p
mf
p

TRANSPOZIȚIA LA SECUNDA ȘI NONA INFERIOARĂ SAU SEPTIMA SUPERIOARĂ

INSTRUMENTE ÎN *SI BEMOL* ȘI *SI (B, H)*.

Instrumentele în *Si bemol* transpun la secunda sau nona mare inferioară, respectiv chiar la septima mică superioară.

1. Instrumentele cu transpoziția la secunda mare coboritoare sînt: clarinetul în *Si bemol*, saxofonul sopran în *Si bemol*, cornul alto (acut) în *Si bemol*, cornetul (à piston) în *Si bemol* și tuba tenor (wagneriană) în *Si bemol*.

2. Instrumentele cu transpoziție la nona mare coboritoare sînt: clarinetul bas în *Si bemol*, saxofonul tenor în *Si bemol*, cornul basso (grav) în *Si bemol*, trompeta bas în *Si bemol* și tuba bas (wagneriană) în *Si bemol*.

La instrumentele în *Si bemol*, cu transpoziție gravă, trebuie menționat și saxofonul bas, care transpune la o nonă mare plus o octavă (sexta-decima).

După cum s-a mai spus în capitolele anterioare, cornii și trompetele nu au menționată armura.

Pentru ca nota *do* să poată fi denumită *si*, ne vom imagina cheia de tenor :

Registrul cheii de tenor se potrivește cu registrul instrumentelor care transpun la nona inferioară.

În cazul instrumentelor care transpun la secunda inferioară, citirea notelor se face la octava superioară față de registrul cheii de tenor.

În cazul saxofonului bas, citirea în cheia de tenor se va face la octava inferioară.

În cheia de tenor, toate notele vor suna cu o nonă mare mai jos față de cheia *sol*, afară de *do* și *fa*, care vor suna *si* și *mi*, adică la o nonă mică inferioară :

La un instrument în *Si bemol*, nota *do* sună *si bemol*, iar nota *fa* — *mi bemol*.

Pentru a corecta această nepotrivire între ceea ce este scris și ceea ce sună, ne vom imagina câte un bemol în dreptul notelor *si* și *mi* din cheia de tenor. Acești doi bemoli vor constitui „armura instrumentului“:

În cazul instrumentelor în *Si bemol*, transpoziția este la două cvinte perfecte descendente. Fiecare dintre aceste cvinte aduce după sine alterarea coboritoare a unui sunet. Prima pe *si*, iar a doua pe *mi*:

Toți accidentii din dreptul notelor *si* și *mi* (gândite în cheia de tenor) vor fi modificați coboritor. Dublul-diez va deveni diez, diezul — becar, becarul — bemol, iar bemolul — dublu-bemol.

De exemplu :

L. van Beethoven
Trei duete pentru clarinet și fagot, nr. 3

60

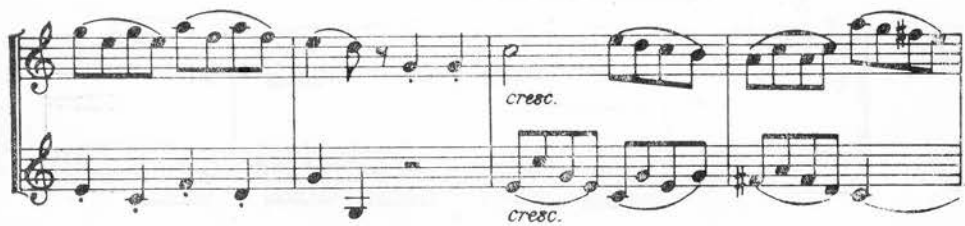
Aria con Variazioni
Andantino con moto

W. A. Mozart
Şase duete pentru 2 Clarinete în Sib, nr. 4

61 ^x
8----- Andantino
Cl. (Sib) *p dolce*

A musical score system for two Clarinet in B-flat parts. The system is marked with a box containing the number 61 and a superscript 'x'. Above the staves, it says '8----- Andantino'. To the left of the staves, it says 'Cl. (Sib)'. The first staff has a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The second staff has a bass clef and a key signature of one flat (B-flat). The music consists of eighth and sixteenth notes, with some slurs and ties. The first staff is marked with 'p dolce'.

Musical score for three systems of piano music. The first system consists of two staves with a piano (*p*) dynamic marking. The second system also consists of two staves, with the word *dolce* written above the first staff and *cresc.* above the second staff. The third system consists of two staves.

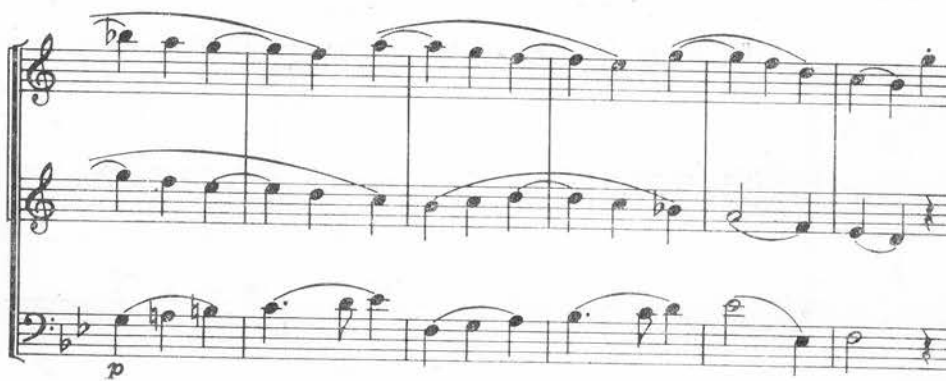
W.A. Mozart
Divertissement in si \flat major, Menuetto

62 Allegretto

Cl.
(Si \flat)

Fg.

Musical score for the beginning of the Menuetto in si \flat major by W.A. Mozart. The score is for three parts: Clarinet in B \flat (Cl. (Si \flat)), Flute (Fg.), and Bassoon (B). The tempo is marked Allegretto. The key signature is one flat (B \flat). The time signature is 3/4. The dynamics range from piano (*p*) to forte (*f*).

Three staves of music. The top staff features a melody with eighth and sixteenth notes, marked with a forte (*f*) dynamic at measure 3. The middle staff provides harmonic support with a forte (*f*) dynamic at measure 2. The bottom staff has a piano (*p*) dynamic at measure 3.

Continuation of the musical score. The top staff has a piano (*p*) dynamic at measure 5. The middle staff has a piano (*p*) dynamic at measure 5. The bottom staff has a piano (*p*) dynamic at measure 5. Measures 7-8 are marked with first and second endings.

Th. Rogalski
Trei Dansuri Românești , nr. 3

63

8. 192

Cl.
(Si b)

1 Vl.
solc

Clarinet (Cl.) and Violin (1 Vl. solc) parts. The key signature is B-flat major (two flats). The time signature is 2/4. The music is marked with a mezzo-forte (*mf*) dynamic.

Regula armurii efectului — rezultată din combinarea armurii scrise cu „armura instrumentului” — se va aplica la instrumentele în *Si bemol* în felul următor :

	Armura scrisă = 1 bemol +	$\left\{ \begin{array}{l} \text{fa major} \\ \text{sună} \\ \text{mi bemol major ;} \end{array} \right.$
„Armura instrumentului” = 2 bemoli		
Armura efectului = 3 bemoli (si-mi-la)		
	Armura scrisă = 2 bemoli +	$\left\{ \begin{array}{l} \text{si bemol major} \\ \text{sună} \\ \text{la bemol major ;} \end{array} \right.$
„Armura instrumentului” = 2 bemoli		
Armura efectului = 4 bemoli (si-mi-la-re)		
	Armura scrisă = 3 bemoli +	$\left\{ \begin{array}{l} \text{mi bemol major} \\ \text{sună} \\ \text{re bemol major ;} \end{array} \right.$
„Armura instrumentului” = 2 bemoli		
Armura efectului = 5 bemoli (si-mi-la-re-sol)		
	Armura scrisă = 1 diez —	$\left\{ \begin{array}{l} \text{sol major} \\ \text{sună} \\ \text{fa major ;} \end{array} \right.$
„Armura instrumentului” = 2 bemoli		
Armura efectului = 1 bemol (si)		

	Armura scrisă = 2 diezi —	{ re major sună do major ;
	„Armura instrumentului“ = 2 bemoli	
	Armura efectului = 0	

	Armura scrisă = 3 diezi —	{ la major sună sol major.
	„Armura instrumentului“ = 2 bemoli	
	Armura efectului = 1 diez (fa)	

★

Clarinetul bas, cornul (grav) în *Si bemol* și tuba bas în *Si bemol* (wagneriană) utilizează în ortografia lor, pe lângă cheia *sol*, și cheia de bas. În acest caz, transpoziția se face la secunda mare inferioară.

Cheia de bas se va înlocui, conform regulei, cu cheia vocii superioare față de cheia ce a înlocuit cheia *sol*.

Deci, se va utiliza cheia de alto, citirea însă făcându-se la octava inferioară :

	<i>Se scrie</i>	<i>Sună</i>
Cl. b. (Si b)		

Dintre instrumentele cu transpoziția la secunda inferioară, numai cornul alto în *Si bemol* utilizează, pe lângă cheia *sol*, și cheia bas (cazuri rare), transpunând la septima superioară :

	<i>Se scrie</i>
Corno alto (Si b)	
	<i>Sună</i>

Deci, am înlocuit cheia de bas cu cheia de alto, citirea făcându-se în registrul real.

Trebuie menționată și existența unor instrumente în *Si* (în H), corni și trompete, care, în loc să transpună la nona mare, respectiv la secunda mare, transpun la nona sau secunda mică.

Înlocuirea cheilor se efectuează întocmai ca și la instrumentele în *Si bemol*.

„Armura instrumentului“, în schimb, va fi de 5 diezi, iar transpoziția la 5 cvinte ascendente. Alterațiile accidentale din fața notelor *fa-do-sol-re-la* se vor modifica suitor. Dublul-bemol va deveni bemol, bemolul — becar, becarul — diez, iar diezul — dublu-diez.

L. van Beethoven

Trei duete pentru clarinet și fagot, nr. 1

64

Larghetto sostenuto

CL.
(Sib)

Fg.

W.A. Mozart

Şase duete pentru 2 clarinete în Sib, nr.1

65

Andante sostenuto Cantabile

Cl.
(Sib)

L. van Beethoven

Trei duete pentru clarinet și fagot, nr. 2

66

Aria

Larghetto

Cl.
(Sib)

Fg.

The musical score consists of six systems of staves. The first system shows the initial measures with a treble clef for the Clarinet (Cl.) and a bass clef for the Bassoon (Fg.). The key signature has one sharp (F#) and one flat (Bb), and the time signature is 2/4. The first measure of the Clarinet part includes a fermata over an eighth note. The subsequent systems show the development of the musical themes, with various melodic lines and harmonic support. The final system includes a 'cresc.' (crescendo) marking in the bassoon part.

L. van Beethoven
 Simfonia VIII, p. III

67

Cl. (Sib) Tempo di minuetto ♩ = 126

C. (Fa)

The musical score consists of two staves: Clarinet (Cl.) in B-flat and Cello/Double Bass (C.) in F. The key signature is one sharp (F#), and the time signature is 3/4. The tempo is marked 'Tempo di minuetto' with a quarter note equal to 126 beats per minute. The score begins with a first ending bracket over measures 67 and 68. Measure 67 features a 'dolce' marking. Measure 68 has a 'cresc.' marking. The second ending bracket covers measures 69 and 70. Measure 69 has a 'dolce' marking. Measure 70 has a 'cresc.' marking. The third ending bracket covers measures 71 and 72. Measure 71 has a 'p' marking. Measure 72 has a 'p' marking. The fourth ending bracket covers measures 73 and 74. Measure 73 has a 'p' marking. Measure 74 has a 'cresc.' marking. The fifth ending bracket covers measures 75 and 76. Measure 75 has a 'p' marking. Measure 76 has a 'cresc.' marking. The sixth ending bracket covers measures 77 and 78. Measure 77 has a 'p' marking. Measure 78 has a 'cresc.' marking. The seventh ending bracket covers measures 79 and 80. Measure 79 has a 'p' marking. Measure 80 has a 'cresc.' marking. The eighth ending bracket covers measures 81 and 82. Measure 81 has a 'p' marking. Measure 82 has a 'cresc.' marking. The ninth ending bracket covers measures 83 and 84. Measure 83 has a 'p' marking. Measure 84 has a 'cresc.' marking. The tenth ending bracket covers measures 85 and 86. Measure 85 has a 'p' marking. Measure 86 has a 'cresc.' marking. The eleventh ending bracket covers measures 87 and 88. Measure 87 has a 'p' marking. Measure 88 has a 'cresc.' marking. The twelfth ending bracket covers measures 89 and 90. Measure 89 has a 'p' marking. Measure 90 has a 'cresc.' marking. The thirteenth ending bracket covers measures 91 and 92. Measure 91 has a 'p' marking. Measure 92 has a 'cresc.' marking. The fourteenth ending bracket covers measures 93 and 94. Measure 93 has a 'p' marking. Measure 94 has a 'cresc.' marking. The fifteenth ending bracket covers measures 95 and 96. Measure 95 has a 'p' marking. Measure 96 has a 'cresc.' marking. The sixteenth ending bracket covers measures 97 and 98. Measure 97 has a 'p' marking. Measure 98 has a 'cresc.' marking. The seventeenth ending bracket covers measures 99 and 100. Measure 99 has a 'p' marking. Measure 100 has a 'cresc.' marking.

The musical score consists of four systems, each with a treble and bass staff joined by a brace. The key signature is one sharp (F#), indicating G major. The notation includes various musical symbols such as notes, rests, slurs, and dynamic markings.

- System 1:** Treble staff begins with a slur over four eighth notes (G4, A4, B4, C5). Bass staff has a half note G3. Dynamics: *p* (piano) in both staves. The system ends with a slur over two eighth notes (G4, A4) in the treble and a half note G3 in the bass, marked *p dolce* (piano, dolce).
- System 2:** Treble staff has a half note G4. Bass staff has a half note G3. Dynamics: *p* in both staves. The system ends with a slur over four eighth notes (G4, A4, B4, C5) in the treble and a half note G3 in the bass, marked *p dolce*.
- System 3:** Treble staff has a slur over four eighth notes (G4, A4, B4, C5). Bass staff has a half note G3. Dynamics: *cresc.* (crescendo) in both staves. The system ends with a slur over four eighth notes (G4, A4, B4, C5) in the treble and a half note G3 in the bass, marked *cresc.*.
- System 4:** Treble staff has a slur over four eighth notes (G4, A4, B4, C5). Bass staff has a half note G3. Dynamics: *p* in both staves. The system ends with a slur over four eighth notes (G4, A4, B4, C5) in the treble and a half note G3 in the bass, marked *dim.* (diminuendo).

M. Jora
Suita „Cind strugurii se coc”

68

Moderato $\text{♩} = 84$

Cl.
(Sib)

C.
(Fa)

dimin.

dimin.

dimin.

69

J. Brahms
 Simfonia III, p. II

Andante

8-----

Cl.
 (Si b)

Fg.

p semplice

p semplice

1

Handwritten number 1. Musical score system 1, featuring a treble and bass staff. The treble staff contains a melodic line with eighth and sixteenth notes, and a dynamic marking of *p* (piano) is present. The bass staff contains a bass line with chords and eighth notes.

2

Handwritten number 2. Musical score system 2, featuring a treble and bass staff. The treble staff contains a melodic line with eighth and sixteenth notes. The bass staff contains a bass line with chords and eighth notes.

3

Handwritten number 3. Musical score system 3, featuring a treble and bass staff. The treble staff contains a melodic line with eighth and sixteenth notes. The bass staff contains a bass line with chords and eighth notes.

4

Handwritten number 4. Musical score system 4, featuring a treble and bass staff. The treble staff contains a melodic line with eighth and sixteenth notes, and dynamic markings of *pp* (pianissimo) and *p* (piano) are present. The bass staff contains a bass line with chords and eighth notes.

5

Handwritten number 5. Musical score system 5, featuring a treble and bass staff. The treble staff contains a melodic line with eighth and sixteenth notes. The bass staff contains a bass line with chords and eighth notes.

J. Brahms
Recviemul german, p. II

70

Langsam, marschmässig

Cl.
(Sib)

8

pp legato ma un poco marcato

Fg.

pp

Ob.

pp dolce

Cl.
(Sir)

pp

Fg.

pp

First system of a musical score in G major (one sharp). It consists of three staves. The top staff has a treble clef and a key signature of one sharp. The middle staff has a treble clef and a key signature of one sharp. The bottom staff has a bass clef and a key signature of one sharp. The music is marked *pp* (pianissimo) and *legato ma un poco* (legato but a little). The first staff has a melodic line with a slur over the first two measures. The second staff has a harmonic line with a slur over the first two measures. The third staff has a bass line with a slur over the first two measures.

Second system of the musical score. It consists of three staves. The top staff has a treble clef and a key signature of one sharp. The middle staff has a treble clef and a key signature of one sharp. The bottom staff has a bass clef and a key signature of one sharp. The music is marked *marcato* (marked). The first staff has a melodic line with a slur over the first two measures. The second staff has a harmonic line with a slur over the first two measures. The third staff has a bass line with a slur over the first two measures.

Third system of the musical score. It consists of three staves. The top staff has a treble clef and a key signature of one sharp. The middle staff has a treble clef and a key signature of one sharp. The bottom staff has a bass clef and a key signature of one sharp. The music is marked *a2* (second ending). The first staff has a melodic line with a slur over the first two measures. The second staff has a harmonic line with a slur over the first two measures. The third staff has a bass line with a slur over the first two measures.

S. Dragoi
Divertissement rustique, p.V

71

Allegretto giocoso

Ob.

Cl.
(Sib)

p

mp

Ob.

Cl.
(Sib)

Fg.

mf

72

R. Strauss
Concertino pentru clarinet și fagot, p. II

Andante

Cl.
(Sib)

Fg.

73

R. Wagner
Tristan și Isolda, act. II

Sehr lebhaft

Cl.
(Sib)

Vni.

Vle.

Vlc.

Flute 1

Flute 2

Bassoon

Double Bass

pp

immer pp

Clarinet

Flute 2

Viola

Double Bass

Oboe

Clarinet

Flute 2

Double Bass

pp

74

M. Spisak
Sonatina pentru oboi, clarinet și fagot, p.II

Andante ♩ = 63

Ob. *p*

Cl.
(Sib) *mp espress.*

Fg.

75

D. Capoisani
Divertissement, p. I

$\text{♩} = 96$

Tempo
rubato

1 Cl. (Sib)

2

ff *rit* *p cresc. molto* *ff*

ff *p cresc. molto* *ff*

ben ten. vivace

quasi una cadenza

Tempo I (ma rall. sempre)

Cl. 1 (Sib)

pp *pizz.* *perdendosi*

Vlc.

p *Lentamente sotto voce*

1 Cl. (Sib)

2

pp *sotto voce* *pp*

1
Cl.
(Sib)

2

arco

Cb.

pizz.
pp

Cl.
(Sib)

Cb.

76

T. Ciorte
Octetul „Din isprăvile lui Păcală”, p.

Cl.
(*Sib*)

C.
(*Fa*)

Fg.

mp

pp

p

rfz

mf *mp*

p

77

T. Ciortea
Idem, p. III

Allegro

Cl.
(Sib)C.
(Fa)

Fg.

mp mf

p mp

mf mf

f mf

f

ff ff

f ff

B. Bartók
 Suita II, p. III

78

Andante ♩ = 72

Cl. b.
 (Sib)

a tempo poco agitato poco a poco a tempo

dolce

poco agitato

cresc.

agitato molto accelerando a tempo

Cl.b
(Sib)

1

2

Vl.

Vle.

Vlc.

p *espress.*

p

p

p

accel molto a tempo

79

D. Căpoianu
Divertisment, p. III

Andante molto sostenuto ♩ = 48
a tempo ben marcato

Cl. (Sib)
Cl. b. (Sib)

a tempo

This musical score consists of five systems of piano notation, each with a treble and bass staff. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 2/4. The notation includes various musical elements such as rests, eighth and sixteenth notes, beamed sixteenth notes, and slurs. Dynamic markings are present throughout: *pp* (pianissimo) at the beginning of the first system, *mf* (mezzo-forte) in the first system, *f* (forte) in the fourth system, and *ff* (fortissimo) in the fifth system. Fingerings are indicated by numbers 6 and 10. A crescendo hairpin is visible in the first system, and a decrescendo hairpin is in the fourth system. The score concludes with a double bar line at the end of the fifth system.

f dim.

f dim.

lunga

pp

Cl. b.

p

morendo

ppp

80

S. Toduță
Simfonia I, p. II

Lento tenebroso $\text{♩} = 42$

Cl. (Sib) a^2

Cl. b. (Sib)

Fg.

C.i.
 Cl.
 Cl.b.
 Fg.

pp

rall. , a tempo a 2

ppp

pp

ppp

pp

p

p

fp

Cl.
(Sib)

Cl.b.
(Sib)

Fg.

p

mf

p

p

3

3

3

R. Wagner
Amurgul Zeilor, actul I

82

1 Cl. (Si b)

2 Cl. b. (Si b)

pp

pp

dim. *più p* *p*

153

Cl.
(Sib)

83

N. A. Rimski-Korsakov
Mlada, act. II

Molto vivace

Cl. picc.
(Re)

Cl.
(Sib)

Cl. b.
(Sib)

First system of the musical score. The top staff is a flute melody in treble clef, key of D major (two sharps). The bottom two staves are piano accompaniment in treble and bass clefs, also in D major. The piano part features triplets in the right hand and a steady bass line in the left hand.

Second system of the musical score. The top staff is for Piccolo (Cl. picc. (Re)) in treble clef, marked *meno forte*. The bottom staff is for Bass Clarinet (Cl. b. (Si b)) in bass clef. Both parts play triplets. The key signature remains D major.

* Eventual la 8va superioară

J. Brahms
Simfonia II, p. II

Third system of the musical score, starting at measure 84. The top staff is for the first Flute (Fl.) in treble clef, marked *Adagio non troppo* and *poco f*. The bottom staff is for the 2nd Cello (2 C. (Si basso)) in bass clef, marked *p* and *mf*. The key signature changes to D minor (two sharps).

2C.
(Si basso)

The musical score for 'Si basso' (2C) consists of three staves. The top staff is in treble clef with a key signature of three sharps (F#, C#, G#). It contains a melodic line with a dynamic marking of *p* (piano). The middle staff is also in treble clef and contains a melodic line with a dynamic marking of *p*. The bottom staff is in bass clef and contains a melodic line. The score is written in a single system.

The musical score for 'The Rose Tree' is presented in three staves. The top staff is for the voice, the middle for the treble clef piano accompaniment, and the bottom for the bass clef piano accompaniment. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 4/4. The melody begins with a half note G4, followed by a half note A4, and then a half note B4. The piano accompaniment features a rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes, with a prominent bass line in the left hand. The piece concludes with a final chord in the piano accompaniment.

Handwritten musical score for a piece titled "2 C. (Si basso)". The score is written on two staves. The upper staff is in treble clef with a key signature of three sharps (F#, C#, G#). The lower staff is in bass clef with a key signature of one flat (Bb). The music features various rhythmic values, including eighth and sixteenth notes, and rests. There are dynamic markings such as "p" (piano) and "f" (forte). The notation is fluid, with many slurs and ties connecting notes across measures.

2C.
(Si basso)

C A P I T O L U L V

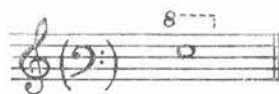
TRANSPOZIȚIA LA CVARTA INFERIOARĂ SAU CVINTA SUPERIOARĂ

INSTRUMENTE ÎN *SOL* ȘI *SOL BEMOL* (*G—Ges*)

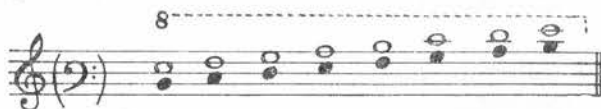
Instrumentele în *Sol* sună la o cvartă perfectă inferioară sau o cvintă perfectă superioară față de notele consemnate pe portativ.

Instrumentele care transpun la cvarta inferioară sînt: flautul alto în *Sol* și cornul în *Sol*; iar la cvinta superioară — trompeta în *Sol*. Dintre acestea numai flautul în *Sol* utilizează în ortografia sa armură la cheie.

Pentru ca nota *do* să poată fi denumită *sol*, ne vom imagina cheia de bariton, citirea făcîndu-se la octava superioară:

Astfel, toate notele vor suna cu o cvartă perfectă mai jos, afară de nota *si*, care în cheia de bariton sună *fa*, deci la o cvartă mărită inferioară.

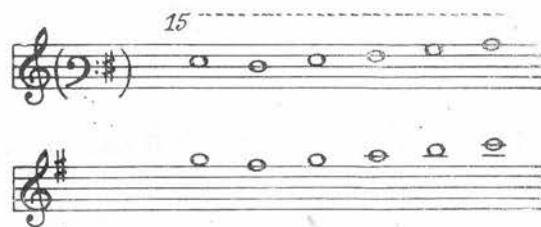

Pentru a corecta această nepotrivire între ceea ce este scris și ceea ce sună, ne vom imagina un diez în dreptul notei *fa* din cheia de bariton. Acest diez va constitui „armura instrumentului”:

Registrul cheii de bariton la octava superioară se potrivește cu registrul flautului în *Sol* și al cornului în *Sol*.

Pentru descifrarea trompetei în *Sol* însă — care transpune la cvinta superioară — ne vom folosi tot de cheia de bariton, dar citirea se va face la două octave superioare :

În cazul instrumentelor în *Sol*, transpoziția este la o cvintă ascendentă, care aduce după sine alterarea suitoare a notei *fa* :

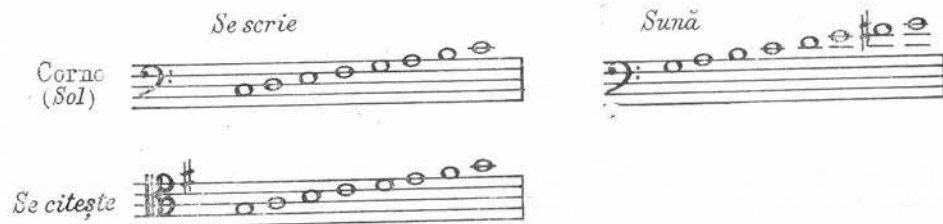
Toți accidentii întâmplători din fața notei *fa* (din cheia de bariton) vor fi modificați suitor ; dublul-bemol va deveni bemol, bemolul — becar, becarul — diez, iar diezul — dublu-diez.

De exemplu :

Cornul în *Sol* utilizează în ortografia sa și cheia de bas, în care caz sună la cvinta superioară.

Cheia de bas se înlocuiește, conform regulii, cu cheia vocii superioare față de cheia care a înlocuit cheia *sol*, adică cu cheia de tenor, citirea făcându-se în registrul real al acesteia :

W.A. Mozart
Simfonia Nr. 17, p. III

85

Allegro

C.
(Sol)

Archi

f Col corno I

f Col corno II

Col corno I

Col corno II

Col corno I

Col corno II

C.
(Sol)

Archi

The musical score is written for Cello (Sol) and Archi (Strings). The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 3/4. The score is divided into three systems. The first system shows the Cello part with a measure rest followed by a triplet of eighth notes. The Archi part consists of two staves: the upper staff has a half note chord, a quarter note, and a triplet of eighth notes; the lower staff has a continuous eighth-note accompaniment. The second system continues the Archi part with various dynamics including *f*, *fp*, *p*, and *f*. The third system shows the Cello part with a half note chord and a triplet of eighth notes, while the Archi part continues with a half note chord and a triplet of eighth notes. The score concludes with a final measure rest for the Cello and a final chord for the Archi.

First system of a musical score in 4/4 time, key of D major. The top staff features a melody with a piano (*p*) dynamic followed by a forte (*f*) section. The middle staff has a piano accompaniment starting with a piano (*p*) dynamic and a forte (*f*) section. The bottom staff is a bass line with rests.

Second system of the musical score. The top staff is labeled *Trio* and begins with a piano (*p*) dynamic. The middle staff also starts with a piano (*p*) dynamic. The bottom staff continues the bass line.

Third system of the musical score. The top staff features a melody with a forte (*f*) dynamic, a *tr* (trill) marking, and another forte (*f*) section. The middle staff has a piano accompaniment with a forte (*f*) dynamic, a *dim.* (diminuendo) marking, and a piano (*p*) section. The bottom staff continues the bass line with a forte (*f*) dynamic at the end.

First system of musical notation. It consists of three staves. The top two staves are in treble clef with a key signature of one sharp (F#). The bottom staff is in bass clef with a key signature of one sharp (F#). The first two staves have a rest in the first measure, followed by a half note chord in the second measure, and a half note chord in the third measure. The bottom staff has a quarter note in the first measure, followed by a quarter note in the second measure, and a half note in the third measure. Dynamics include *p* (piano) in the second measure of the top two staves and the bottom staff.

Second system of musical notation. It consists of three staves. The top two staves are in treble clef with a key signature of one sharp (F#). The bottom staff is in bass clef with a key signature of one sharp (F#). The first two staves have a half note chord in the first measure, followed by a half note chord in the second measure, and a half note chord in the third measure. The bottom staff has a half note in the first measure, followed by a half note in the second measure, and a half note in the third measure. Dynamics include *f* (forte) in the third measure of the top two staves and the bottom staff.

Third system of musical notation. It consists of three staves. The top two staves are in treble clef with a key signature of one sharp (F#). The bottom staff is in bass clef with a key signature of one sharp (F#). The first two staves have a half note chord in the first measure, followed by a half note chord in the second measure, and a half note chord in the third measure. The bottom staff has a half note in the first measure, followed by a half note in the second measure, and a half note in the third measure. Dynamics include *tr* (trill) in the second measure of the top two staves and the bottom staff.

Allegro vivace

C.
(Sol)

vi.

Vle.

A musical score for the song "The Rose Tree". The score is written for four staves. The first staff is a treble clef with a key signature of one sharp (F#). The second staff is a treble clef with a key signature of one sharp (F#). The third staff is a treble clef with a key signature of one sharp (F#). The fourth staff is a bass clef with a key signature of one sharp (F#). The music is in 4/4 time. The first staff contains the melody, which starts with a quarter note G4, followed by eighth notes A4, B4, C5, D5, E5, F#5, G5, A5, B5, C6, D6, E6, F#6, G6, A6, B6, C7, D7, E7, F#7, G7, A7, B7, C8, D8, E8, F#8, G8, A8, B8, C9, D9, E9, F#9, G9, A9, B9, C10, D10, E10, F#10, G10, A10, B10, C11, D11, E11, F#11, G11, A11, B11, C12, D12, E12, F#12, G12, A12, B12, C13, D13, E13, F#13, G13, A13, B13, C14, D14, E14, F#14, G14, A14, B14, C15, D15, E15, F#15, G15, A15, B15, C16, D16, E16, F#16, G16, A16, B16, C17, D17, E17, F#17, G17, A17, B17, C18, D18, E18, F#18, G18, A18, B18, C19, D19, E19, F#19, G19, A19, B19, C20, D20, E20, F#20, G20, A20, B20, C21, D21, E21, F#21, G21, A21, B21, C22, D22, E22, F#22, G22, A22, B22, C23, D23, E23, F#23, G23, A23, B23, C24, D24, E24, F#24, G24, A24, B24, C25, D25, E25, F#25, G25, A25, B25, C26, D26, E26, F#26, G26, A26, B26, C27, D27, E27, F#27, G27, A27, B27, C28, D28, E28, F#28, G28, A28, B28, C29, D29, E29, F#29, G29, A29, B29, C30, D30, E30, F#30, G30, A30, B30, C31, D31, E31, F#31, G31, A31, B31, C32, D32, E32, F#32, G32, A32, B32, C33, D33, E33, F#33, G33, A33, B33, C34, D34, E34, F#34, G34, A34, B34, C35, D35, E35, F#35, G35, A35, B35, C36, D36, E36, F#36, G36, A36, B36, C37, D37, E37, F#37, G37, A37, B37, C38, D38, E38, F#38, G38, A38, B38, C39, D39, E39, F#39, G39, A39, B39, C40, D40, E40, F#40, G40, A40, B40, C41, D41, E41, F#41, G41, A41, B41, C42, D42, E42, F#42, G42, A42, B42, C43, D43, E43, F#43, G43, A43, B43, C44, D44, E44, F#44, G44, A44, B44, C45, D45, E45, F#45, G45, A45, B45, C46, D46, E46, F#46, G46, A46, B46, C47, D47, E47, F#47, G47, A47, B47, C48, D48, E48, F#48, G48, A48, B48, C49, D49, E49, F#49, G49, A49, B49, C50, D50, E50, F#50, G50, A50, B50, C51, D51, E51, F#51, G51, A51, B51, C52, D52, E52, F#52, G52, A52, B52, C53, D53, E53, F#53, G53, A53, B53, C54, D54, E54, F#54, G54, A54, B54, C55, D55, E55, F#55, G55, A55, B55, C56, D56, E56, F#56, G56, A56, B56, C57, D57, E57, F#57, G57, A57, B57, C58, D58, E58, F#58, G58, A58, B58, C59, D59, E59, F#59, G59, A59, B59, C60, D60, E60, F#60, G60, A60, B60, C61, D61, E61, F#61, G61, A61, B61, C62, D62, E62, F#62, G62, A62, B62, C63, D63, E63, F#63, G63, A63, B63, C64, D64, E64, F#64, G64, A64, B64, C65, D65, E65, F#65, G65, A65, B65, C66, D66, E66, F#66, G66, A66, B66, C67, D67, E67, F#67, G67, A67, B67, C68, D68, E68, F#68, G68, A68, B68, C69, D69, E69, F#69, G69, A69, B69, C70, D70, E70, F#70, G70, A70, B70, C71, D71, E71, F#71, G71, A71, B71, C72, D72, E72, F#72, G72, A72, B72, C73, D73, E73, F#73, G73, A73, B73, C74, D74, E74, F#74, G74, A74, B74, C75, D75, E75, F#75, G75, A75, B75, C76, D76, E76, F#76, G76, A76, B76, C77, D77, E77, F#77, G77, A77, B77, C78, D78, E78, F#78, G78, A78, B78, C79, D79, E79, F#79, G79, A79, B79, C80, D80, E80, F#80, G80, A80, B80, C81, D81, E81, F#81, G81, A81, B81, C82, D82, E82, F#82, G82, A82, B82, C83, D83, E83, F#83, G83, A83, B83, C84, D84, E84, F#84, G84, A84, B84, C85, D85, E85, F#85, G85, A85, B85, C86, D86, E86, F#86, G86, A86, B86, C87, D87, E87, F#87, G87, A87, B87, C88, D88, E88, F#88, G88, A88, B88, C89, D89, E89, F#89, G89, A89, B89, C90, D90, E90, F#90, G90, A90, B90, C91, D91, E91, F#91, G91, A91, B91, C92, D92, E92, F#92, G92, A92, B92, C93, D93, E93, F#93, G93, A93, B93, C94, D94, E94, F#94, G94, A94, B94, C95, D95, E95, F#95, G95, A95, B95, C96, D96, E96, F#96, G96, A96, B96, C97, D97, E97, F#97, G97, A97, B97, C98, D98, E98, F#98, G98, A98, B98, C99, D99, E99, F#99, G99, A99, B99, C100, D100, E100, F#100, G100, A100, B100, C101, D101, E101, F#101, G101, A101, B101, C102, D102, E102, F#102, G102, A102, B102, C103, D103, E103, F#103, G103, A103, B103, C104, D104, E104, F#104, G104, A104, B104, C105, D105, E105, F#105, G105, A105, B105, C106, D106, E106, F#106, G106, A106, B106, C107, D107, E107, F#107, G107, A107, B107, C108, D108, E108, F#108, G108, A108, B108, C109, D109, E109, F#109, G109, A109, B109, C110, D110, E110, F#110, G110, A110, B110, C111, D111, E111, F#111, G111, A111, B111, C112, D112, E112, F#112, G112, A112, B112, C113, D113, E113, F#113, G113, A113, B113, C114, D114, E114, F#114, G114, A114, B114, C115, D115, E115, F#115, G115, A115, B115, C116, D116, E116, F#116, G116, A116, B116, C117, D117, E117, F#117, G117, A117, B117, C118, D118, E118, F#118, G118, A118, B118, C119, D119, E119, F#119, G119, A119, B119, C120, D120, E120, F#120, G120, A120, B120, C121, D121, E121, F#121, G121, A121, B121, C122, D122, E122, F#122, G122, A122, B122, C123, D123, E123, F#123, G123, A123, B123, C124, D124, E124, F#124, G124, A124, B124, C125, D125, E125, F#125, G125, A125, B125, C126, D126, E126, F#126, G126, A126, B126, C127, D127, E127, F#127, G127, A127, B127, C128, D128, E128, F#128, G128, A128, B128, C129, D129, E129, F#129, G129, A129, B129, C130, D130, E130, F#130, G130, A130, B130, C131, D131, E131, F#131, G131, A131, B131, C132, D132, E132, F#132, G132, A132, B132, C133, D133, E133, F#133, G133, A133, B133, C1

C. Sol.)

Vl. 2

Vle.

89

W.A. Mozart
Concertul pentru pian și orchestră Nr. 17,
în Sol major, p.I

Allegro

Ob. *p*

Fg. *p*

C.
(Sol) *p*

f

a2

f

a2

J. Haydn
 Simfonia „Oxford”, p. IV

90

Presto

C.
 (Sol)

Archi

Musical score for piano, page 169. The score is in G major and 3/4 time. It consists of five systems of staves. The first system has a forte (*f*) dynamic. The second system has a decrescendo (*dim.*) marking. The third system has a piano (*p*) dynamic and a *sempre stacc. e p* instruction. The fourth system includes first and second endings. The fifth system continues the piece.

[91]

W. A. Mozart
Concertul pentru pian și orchestră Nr. 17
în Sol major, p. III

Allegretto

Fl. *p*

Ob. *p*

Fg. *p*

C.
(Sol) *p*

Lebhaft

C. I
(Sol)

C. II-IV
(Fa)

C. III
(Sol)

mf

dim.

poco f

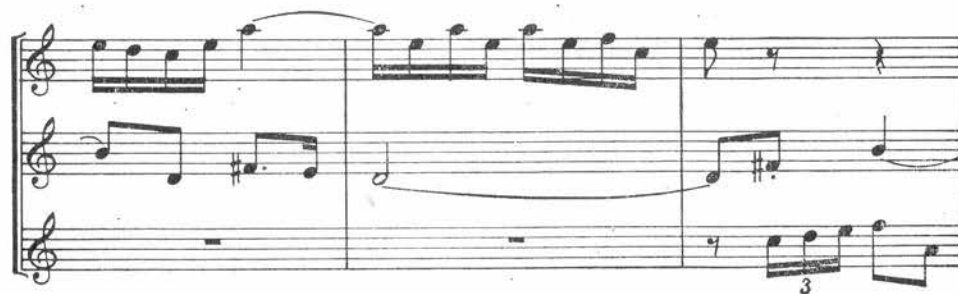
poco f

stacc. marc.

poco f

poco f

poco f

Three staves of musical notation. The top staff begins with a *p* dynamic marking. The middle staff has a *piu f* dynamic marking. The bottom staff begins with a *p* dynamic marking. The music is in 2/4 time and features various melodic and harmonic patterns.

Two staves of musical notation. The top staff is labeled *I III (Sol)* and the bottom staff is labeled *II IV (Fa)*. Both staves have an *a2* dynamic marking. The music is in 2/4 time and features various melodic and harmonic patterns.

93

W. A. Mozart
Simfonia Nr. 25 in Sol minor, p. III

Minuetto

Four staves of musical notation. The top staff is labeled *Ob.* and the bottom staff is labeled *Archi*. The middle two staves are labeled *C. alto (Si b)* and *C. (Sol)*. The top staff has an *a2* dynamic marking. The bottom staff has an *f* dynamic marking. The music is in 2/4 time and features various melodic and harmonic patterns.

Musical score for the first system, measures 1-4. The staves are arranged as follows:
 - Top three staves: Flute 1, Flute 2, and Oboe 1 (all in treble clef).
 - Fourth staff: Clarinet in B-flat (C. (Sib)) in treble clef.
 - Fifth staff: Cello (C. (Sol)) in bass clef.
 - Dynamics: *p* (piano) at measure 1, *fp* (fortissimo piano) at measure 2, and *f* (forte) at measure 4.
 - A double bar line is present between measures 2 and 3.

* Oboiul II se va executa la octava superioară, adică la interval de terță suță de oboiul I

Musical score for the second system, measures 5-8. The staves are arranged as follows:
 - Top three staves: Oboe 2 (Ob.), Clarinet in B-flat (C. (Sib)), and Cello (C. (Sol)).
 - Bottom staff: Double bass line for the strings (Archi) in bass clef.
 - Dynamics: *p* (piano) is marked at the beginning of measure 5 and again at the start of the string line in measure 6.
 - A double bar line is present between measures 4 and 5.

First system of musical notation, measures 1-4. The score is written for three staves (treble, middle, and bass clefs) in a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The first two measures are rests for all staves. In measure 3, the top staff begins with a half note G4 (marked *f*), followed by a quarter note A4, and a half note B4. The middle staff has a half note G4 (marked *f*) in measure 4. The bottom staff has a half note G3 (marked *f*) in measure 3, followed by a quarter note A3, and a half note B3. In measure 4, the top staff has a half note C5 (marked #), followed by a quarter note D5, and a half note E5. The middle staff has a half note G4, followed by a quarter note A4, and a half note B4. The bottom staff has a half note G3, followed by a quarter note A3, and a half note B3.

Second system of musical notation, measures 5-8. The score is written for three staves (treble, middle, and bass clefs) in a key signature of two flats (B-flat and E-flat). Measures 5-8 are mostly rests. In measure 5, the top staff has a half note G4 (marked #), followed by a quarter note A4, and a half note B4. The bottom staff has a half note G3, followed by a quarter note A3, and a half note B3. In measure 6, the top staff has a half note C5 (marked #), followed by a quarter note D5, and a half note E5. The bottom staff has a half note G3, followed by a quarter note A3, and a half note B3. In measure 7, the top staff has a half note C5 (marked #), followed by a quarter note D5, and a half note E5. The bottom staff has a half note G3, followed by a quarter note A3, and a half note B3. In measure 8, the top staff has a half note C5 (marked #), followed by a quarter note D5, and a half note E5. The bottom staff has a half note G3, followed by a quarter note A3, and a half note B3.

First system of musical notation, measures 1-4. The score consists of four staves. The first three staves have treble clefs, and the fourth has a bass clef. The key signature is two flats (B-flat and E-flat). Measures 1-2 are marked with a forte *f* dynamic. Measures 3-4 are marked with a piano *p* dynamic. The notation includes chords and melodic lines with slurs.

Second system of musical notation, measures 5-8. The score consists of four staves, all with treble clefs. The key signature is two flats (B-flat and E-flat). All measures are marked with a forte *f* dynamic. The notation includes chords and melodic lines with slurs.

M. Ravel
Pavane pour une infante défunte

Lento

Fg.

C.
(Sol)

pp

I solo

I solo

Fl.

Fg.

C.
(Sol)

Fl.

Cl. I
(Sib)

Fg.

C.
(Sol)

Arpa

pp

pp

pp

p

pp espress.

După cum am menționat la începutul acestui capitol, flautul alto este singurul instrument în Sol care utilizează în ortografia sa armură la cheie.

Regula armurii efectului — rezultată din combinarea armurii scrise cu „armura instrumentului” — se va aplica în felul următor :

	Armura scrisă = 1 bemol —	$\left\{ \begin{array}{l} \text{fa major} \\ \text{sună} \\ \text{do major ;} \end{array} \right.$
	„Armura instrumentului” = 1 diez	
	Armura efectului = 0	
	Armura scrisă = 2 bemoli —	$\left\{ \begin{array}{l} \text{si bemol major} \\ \text{sună} \\ \text{fa major ;} \end{array} \right.$
	„Armura instrumentului” = 1 diez	
	Armura efectului = 1 bemol (si bemol)	
	Armura scrisă = 1 diez +	$\left\{ \begin{array}{l} \text{sol major} \\ \text{sună} \\ \text{re major.} \end{array} \right.$
	„Armura instrumentului” = 1 diez	
	Armura efectului = 2 diezi (fa și do)	

etc.

Rar vom întâlni corni și trompete în Sol bemol (în Ges). În acest caz, regula înlocuirii cheii sol cu cheia de bariton și citirea la octava superioară, respectiv la două octave superioare, se menține, dar „armura instrumentului” va fi de șase bemoli, deoarece gama do major, în execuția acestor instrumente, sună sol bemol major :

Eventualii accidenti din fața notelor *si-mi-la-re-sol-do* vor fi modifi-
cați coborîtor, deoarece transpoziția este la 6 cvinte descendente, fiecare
din ele aducînd după sine alterarea descendentă a unui sunet. Dublul-diez
va deveni diez, diezul — becar, becarul — bemol, iar bemolul — dublu-
bemol.

95

M. Ravel
Daphnis et Chloé (Suita I)

Modéré

2 Fl.

C.
(Fa)

Fl.

Fl.
(Sol)

C.
(Fa)

Tr.
(Do)

sourd.

sour².

Fl.
(Sol)

Ob.

C.i.

1.2.

Eg.

3.

Cfg.

Tr.
(Do)

This musical score page contains seven staves. The first staff is for Flute (Fl.) in the key of D major, marked with a 'Sol' (Soprano) clef. It begins with a melodic line in the first measure, followed by rests in the second and third measures, and then continues in the fourth measure. The second staff is for Oboe (Ob.), which has rests in the first three measures and enters in the fourth measure with a melodic line. The third staff is for Clarinet in C (C.i.), also with rests in the first three measures and entry in the fourth measure. The fourth staff is for Clarinet in Bb (1.2.), with rests in the first three measures and entry in the fourth measure. The fifth staff is for English Horn (Eg.), with rests in the first three measures and entry in the fourth measure. The sixth staff is for Bassoon (3.), with rests in the first three measures and entry in the fourth measure. The seventh staff is for Contrabassoon (Cfg.), with rests in the first three measures and entry in the fourth measure. The eighth staff is for Trumpet (Tr.) in the key of D major, marked with a 'Do' (Soprano) clef, and contains rests for all four measures.

Fl. *mf*

Fl. (Sol) *mf*

Ob. *mf*

C.i. *mf*

Cl. (La) *mf* *p*

1 *mf* *p*

2 *mf* *p*

3 *mf* *p*

Cfg. *mf* *p*

The musical score is arranged in a system of staves. The top staves are for woodwinds: Flute (Fl.), Flute (Solo) (Fl. (Sol)), Oboe (Ob.), Clarinet in C (C.i.), and Clarinet in Bb (Cl. (La)). The bottom staves are for strings: Flute (1), Flute (2), Flute (3), and Cello/Double Bass (Cfg.). The music is in 4/4 time. The dynamics are marked as mezzo-forte (mf) and piano (p). The score includes various musical notations such as notes, rests, and slurs.

C A P I T O L U L VI

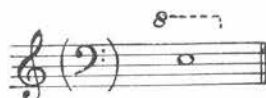
TRANSPOZIȚIA LA SEXTA INFERIOARĂ SAU TERȚA SUPERIOARĂ

INSTRUMENTE ÎN MI ȘI MI BEMOL (E, ES)

Instrumentele în *Mi* sună la o sextă mică inferioară sau la o terță mare superioară față de notele consemnate pe portativ.

Dintre acestea, trompeta în *Mi* transpune la terță mare superioară, iar cornul în *Mi* și trompeta alto în *Mi* la sextă mică inferioară.

Toate aceste instrumente nu utilizează armură la cheie. Pentru ca nota *do* să fie denumită *mi*, ne vom imagina cheia de bas. Citirea se va face la octava superioară, în cazul cornului și trompetei alto în *Mi*, iar la două octave superioare, în cazul trompetei în *Mi*:

Nu toate notele citite în felul acesta vor suna la sextă mică inferioară, respectiv la terță mare superioară:

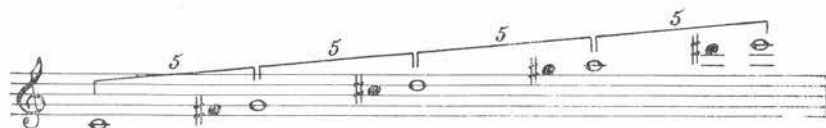

Prin imaginarea unor diezi în fața notelor *fa-do-sol* și *re*, se va înălătura această nepotrivire între ceea ce este scris și ceea ce sună. Acești patru diezi constituie, de fapt, „armura instrumentului” în *Mi*:

Transpoziția în *Mi* este la patru cvinte ascendente.

Fiecare dintre aceste cvinte aduce după sine alterarea suitoare a unui sunet:

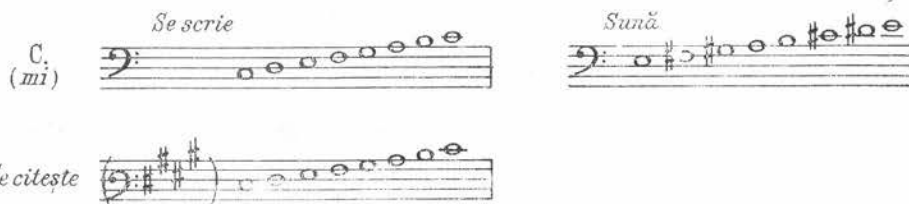
Toți accidentzii întâmplători din fața notelor *fa-do-sol* și *re*, din cheia de bas, vor fi modificați suitor. Dublul-bemol va deveni bemol, bemolul — becar, becarul — diez, iar diezul — dublu-diez.

De exemplu :

Cornul în *Mi* utilizează în ortografia sa și cheia de bas, în care caz transpune la o terță mare ascendentă.

Cheia de bas se va înlocui, conform regulii, cu cheia vocii superioare față de cheia care a înlocuit cheia *sol*, deci cu cheia de bariton :

Am parcurs transpoziția în ordinea descendentă a registrului cheilor, știind că acestea se succed din terță în terță. Știm, de asemenea, că în cheia de bas denumirea notelor este la o terță superioară față de cheia *sol*. De aici rezultă că sistemul cheilor se poate utiliza și în ordine inversă, adică ascendentă, avînd la bază, de asemenea, intervalul de terță :

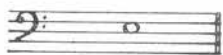
↑	Cheia de sopran
↑	„ „ mezzo-sopran
↑	„ „ alto
↑	„ „ tenor
↑	„ „ bariton
↑	„ „ bas
↑	„ „ sol

Deci, pornind de la cheia *sol*, pentru a transpune la o terță superioară, vom utiliza cheia de bas ; la o cvintă superioară, cheia de bariton etc.

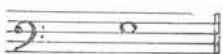
Pe portativ, acest corolar se poate concretiza astfel :

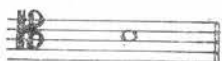
Do din cheia *sol* devine :

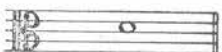
Mi în cheia de bas,

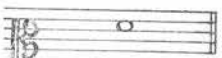
Sol în cheia de bariton,

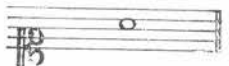
Si în cheia de tenor,

Re în cheia de alto,

Fa în cheia de mezzo,

La în cheia de sopran.

Andante maestoso
*dolce, espressivo ma tranquillo*C.
(Mi)

The musical score is written for Cello (C.) and Violin I (Vl.). The key signature is one sharp (F#), and the time signature is 4/4. The tempo and mood are marked 'Andante maestoso' and '*dolce, espressivo ma tranquillo*'. The score begins with a Cello part (labeled 'C. (Mi)') featuring a series of triplet eighth notes in the right hand and a single eighth note in the left hand. The Violin I part (labeled 'Vl.') enters with a melodic line marked 'espr.' and 'cresc.'. The Cello part continues with a series of triplet eighth notes in the right hand and a single eighth note in the left hand. The Violin I part continues with a melodic line marked 'espr.' and 'cresc.'. The score is divided into four systems. The first system shows the initial entry of the Cello and Violin I. The second system continues the development of the themes. The third system shows the Cello part with a 'p cresc.' marking. The fourth system concludes the page with a final measure for both instruments.

97

R. Wagner
Uvertura la opera „Tanhäuser”

Andante maestoso ♩ = 50

2 Cl.
(La)

2 C.
(Mi)

Fg.

The musical score consists of three systems of staves. The first system (measures 97-100) shows the initial entry of the woodwinds. The second system (measures 101-104) continues the rhythmic development. The third system (measures 105-108) concludes the passage. The notation includes various musical symbols such as clefs, key signatures, time signatures, and dynamic markings.

Presto

Cl.
(La)C.
(Mi)

First system of musical notation, featuring a treble and bass staff. The treble staff contains a complex melodic line with many sixteenth notes. The bass staff provides a harmonic accompaniment. A *ff* (fortissimo) dynamic marking is present in the middle of the system.

Second system of musical notation, featuring a treble and bass staff. The treble staff contains a complex melodic line with many sixteenth notes. The bass staff provides a harmonic accompaniment. A *ff* (fortissimo) dynamic marking is present in the middle of the system.

Third system of musical notation, featuring a treble and bass staff. The treble staff contains a complex melodic line with many sixteenth notes. The bass staff provides a harmonic accompaniment. A *f* (forte) dynamic marking is present in the middle of the system.

Fourth system of musical notation, featuring a treble and bass staff. The treble staff contains a complex melodic line with many sixteenth notes. The bass staff provides a harmonic accompaniment. A *ff* (fortissimo) dynamic marking is present in the middle of the system.

Allegro

C.
(Mi)C.
(Sol)Vlc.
Cb.

The musical score is written for three parts: C. (Mi), C. (Sol), and Vlc. Cb. The time signature is 2/4. The key signature has one sharp (F#). The tempo is marked Allegro. The score consists of six systems of music. The first system includes dynamic markings *ff* for the C. parts and *ff* for the Vlc. Cb. part. The Vlc. Cb. part features a triplet of eighth notes. The subsequent systems continue the musical development, with the Vlc. Cb. part consistently featuring triplet patterns. The score concludes with a final system of three measures.

Ne vom ocupa acum de instrumentele în *Mi bemol* (în *Es*) care transpun la sexta mare inferioară sau terța mică superioară.

La sexta mare inferioară transpun: saxofonul alto, în *Mi bemol*, cornul în *Mi bemol*, trompeta bas în *Mi bemol* (wagneriană) și tuba tenor în *Mi bemol*.

În categoria acestei transpoziții intră și saxofonul bariton, care transpune însă la o sextă mare descendentă plus o octavă. Cornii și trompetele în *Mi bemol* nu utilizează armură la cheie.

La terța mică superioară transpun: clarinetul mic în *Mi bemol* (*clarinetto piccolo*), saxofonul sopranino și trompeta în *Mi bemol*.

Înlocuirea cheilor *sol* și de bas se face în aceleași condiții ca la instrumentele în *Mi*.

Toate saxofoanele se notează în cheia *sol*; la saxofonul bariton, înlocuirea cheii *sol* cu cheia de bas se efectuează chiar în registrul cheii de bas.

„Armura instrumentului“ la instrumentele în *Mi bemol* este de trei bemoli, iar transpoziția la trei cvinte descendente. Toți accidentii întâmplători din fața notelor *si-mi* și *la* din cheia de bas vor fi modificați coborîtor. Dublul-diez va deveni diez, diezul—becar, becarul—bemol iar bemolul — dublu-bemol.

De exemplu :

Tr.
(*Mib*)

Sună

Regula armurii efectului — rezultată din combinarea armurii scrise cu „armura instrumentului“ se va aplica la instrumentele în *Mi bemol* în felul următor :

	Armura scrisă = 1 diez —	$\left\{ \begin{array}{l} \text{sol major} \\ \text{sună} \\ \text{si bemol major;} \end{array} \right.$
	„Armura instrumentului“ = 3 bemoli	
	Armura efectului = 2 bemoli (si-mi)	
	Armura scrisă = 2 diezi —	$\left\{ \begin{array}{l} \text{re major} \\ \text{sună} \\ \text{fa major;} \end{array} \right.$
	„Armura instrumentului“ = 3 bemoli	
	Armura efectului = 1 bemol (si)	
	Armura scrisă = 3 diezi —	$\left\{ \begin{array}{l} \text{la major} \\ \text{sună} \\ \text{'do major;} \end{array} \right.$
	„Armura instrumentului“ = 3 bemoli	
	Armura efectului = 0	
	Armura scrisă = 4 diezi —	$\left\{ \begin{array}{l} \text{mi major} \\ \text{sună} \\ \text{sol major;} \end{array} \right.$
	„Armura instrumentului“ = 3 bemoli	
	Armura efectului = 1 diez (fa)	
	Armura scrisă = 1 bemol +	$\left\{ \begin{array}{l} \text{fa major} \\ \text{sună} \\ \text{la bemol major.} \end{array} \right.$
	„Armura instrumentului“ = 3 bemoli	
	Armura efectului = 4 bemoli (si-mi-la-re)	

astru-

inlo-
ei de

trei
i in-
fificați
oliar

crise
emol

major ;

major.

100

R. Strauss
O viață de erou

Sehr lebhaft
2x8...ve
ff *molto marcato*
sempre ff
p

Trp. (Mib)
Trp. Mib
Trp. Sib
C. (Fa)
Trp. (Mib)
Trp. Sib

C.
(Fa)

Trp.
(Mib)

101

L. van Beethoven
Simfonia „Eroica”, p. III

8----- Trio

3 C.
(Mib)

3 C.
(Mib)

cresc.

cresc.

Archi

p

cresc.

3 C.
(Mib)

f

102

L. van Beethoven
Sextet pentru 2 Cl., 2 Fg., și 2 C., p. III

Trio
Quasi Allegretto

Cl.
(Si b)

Cl.
(Si b)

Fg.

C.
(Mi b)

First system of musical notation, measures 1-5. The system consists of four staves. The first two staves are in treble clef, and the last two are in bass clef. The key signature has one flat (B-flat). The first two staves have a *sf* (sforzando) marking in measures 1 and 2. The third staff has a *sf* marking in measures 1 and 2. The fourth staff has a *sf* marking in measures 1 and 2. The music features various rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests.

Second system of musical notation, measures 6-10. The system consists of four staves. The first two staves are in treble clef, and the last two are in bass clef. The key signature has one flat (B-flat). The first two staves have a *sf* marking in measures 8 and 9. The third staff has a *sf* marking in measures 8 and 9. The fourth staff has a *sf* marking in measures 8 and 9. The music features various rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests.

Third system of musical notation, measures 11-15. The system consists of four staves. The first two staves are in treble clef, and the last two are in bass clef. The key signature has one flat (B-flat). The first two staves have a *sf* marking in measures 12 and 13. The third staff has a *sf* marking in measures 12 and 13. The fourth staff has a *sf* marking in measures 12 and 13. The music features various rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests.

103

197

Fg.
 C.
 (Mib)
 Cl.
 (Si b)
 Fg.
 C.
 (Mib)

Musical score for four instruments: Fg. (Flute), C. (Mib) (Clarinet), Cl. (Si b) (Clarinet), and Fg. (Flute). The score is in 2/4 time and features dynamic markings such as *p* (piano), *fp* (fortissimo), and *f* (forte).

Three staves of music. The top staff is in treble clef, the middle in bass clef, and the bottom in treble clef. All staves have a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The music features various rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests. Dynamic markings include *fp* (fortissimo piano) and *f* (fortissimo).

104

W. A. Mozart
Simfonia concertantă pentru Ob., Cl., C. și Fg. p. I

Allegro

Four staves of music for Oboe (Ob.), Clarinet in B-flat (Cl. (Si b)), Cello (C. (Mi b)), and Bassoon (Fg.). The key signature is two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 4/4. The tempo is marked *Allegro*. The music begins with a *p* (piano) dynamic. The Oboe and Clarinet parts have melodic lines with slurs and accents. The Cello and Bassoon parts provide harmonic support with sustained notes and rhythmic patterns. Dynamic markings include *p* and *f*.

First system of a musical score, likely for a string quartet or similar ensemble. It consists of four staves. The first staff has a treble clef and a key signature of two flats. The second and third staves have a treble clef and a key signature of one flat. The fourth staff has a bass clef and a key signature of two flats. The music includes various note values, rests, and dynamic markings.

Second system of a musical score, continuing from the first system. It consists of four staves with the same instrumentation and key signature. The music includes various note values, rests, and dynamic markings, with a trill (tr) indicated in the first staff.

105

L. van Beethoven
Cvintet pentru pian, ob., cl., c. și fg., p. III

Rondo
Allegro ma non troppo

Third system of a musical score, featuring three staves for Clarinet (Sib), Clarinet (Mib), and Fagot. The music includes various note values, rests, and dynamic markings, with a trill (tr) indicated in the first staff.

Ob. *p* *sf*

Cl. (Sib) *fp*

C. (Mib)

Fg. *fp*

cresc.

cresc.

cresc.

cresc.

ff *p*

ff *p*

ff *p*

ff *p*

The first system of musical notation consists of four staves. The first staff begins with a treble clef, a key signature of two flats (B-flat and E-flat), and a 4/4 time signature. It contains a half note G2, a quarter rest, and a half note G2. The second staff contains a half note G2, a quarter rest, and a half note G2. The third staff contains a half note G2, a quarter rest, and a half note G2. The fourth staff contains a half note G2, a quarter rest, and a half note G2. The second measure of the system features a *cresc.* marking above the second staff and a *f* marking above the third staff. The third measure of the system features a *f* marking above the second staff and a *f* marking above the third staff. The fourth measure of the system features a *f* marking above the second staff and a *f* marking above the third staff.

The second system of musical notation consists of four staves. The first staff begins with a treble clef, a key signature of two flats (B-flat and E-flat), and a 4/4 time signature. It contains a half note G2, a quarter rest, and a half note G2. The second staff contains a half note G2, a quarter rest, and a half note G2. The third staff contains a half note G2, a quarter rest, and a half note G2. The fourth staff contains a half note G2, a quarter rest, and a half note G2. The second measure of the system features a *f* marking above the second staff and a *f* marking above the third staff. The third measure of the system features a *f* marking above the second staff and a *f* marking above the third staff. The fourth measure of the system features a *f* marking above the second staff and a *f* marking above the third staff.

The third system of musical notation consists of four staves. The first staff begins with a treble clef, a key signature of two flats (B-flat and E-flat), and a 4/4 time signature. It contains a half note G2, a quarter rest, and a half note G2. The second staff contains a half note G2, a quarter rest, and a half note G2. The third staff contains a half note G2, a quarter rest, and a half note G2. The fourth staff contains a half note G2, a quarter rest, and a half note G2. The second measure of the system features a *f* marking above the second staff and a *ff* marking above the third staff. The third measure of the system features a *ff* marking above the second staff and a *ff* marking above the third staff. The fourth measure of the system features a *f* marking above the second staff and a *f* marking above the third staff.

Allegro

Ob. *poco f*

Cl. (Mi \flat) *poco f* *cresc.*

Cl. (Do) *poco f*

2x8-----

IV

The first system of musical notation consists of three staves. The top staff is in treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). It contains three measures of music, primarily using chords. The middle staff is in treble clef and contains three measures of music, featuring various accidentals (sharps and naturals) and some slurs. The bottom staff is in treble clef with a key signature of two flats and contains three measures of music, mostly consisting of single notes and dyads.

The second system of musical notation consists of three staves. The top staff is in treble clef with a key signature of two flats and contains four measures of music, including some accidentals. The middle staff is in treble clef and contains four measures of music, with some notes marked with 'tr' (trills) and various accidentals. The bottom staff is in treble clef with a key signature of two flats and contains four measures of music, mostly consisting of single notes and dyads.

The third system of musical notation consists of three staves. The top staff is in treble clef with a key signature of two flats and contains four measures of music, including some accidentals. The middle staff is in treble clef and contains four measures of music, with some notes marked with 'tr' (trills) and various accidentals. The bottom staff is in treble clef with a key signature of two flats and contains four measures of music, mostly consisting of single notes and dyads.

107

B. Bartók
Două portrete, nr. 2

Presto ♩ = 108

Cl.
(Mi \flat)

The musical score for measures 107-116 is written for a Clarinet in B-flat. The key signature has two sharps (F# and C#), and the time signature is 3/8. The tempo is marked 'Presto' with a quarter note equal to 108 beats per minute. The score consists of two staves per system. Measure 107 begins with a forte (f) dynamic and a triplet of eighth notes in the right hand. Measures 108-110 continue with complex rhythmic patterns, including triplets and sixteenth notes. Measure 111 features a 'dim.' (diminuendo) marking. Measure 112 has a 'molto rit.' (molto ritardando) marking and a '4' indicating a quadruplet. Measure 113 has a 'mf' (mezzo-forte) marking. The score ends with a double bar line at the end of measure 116.

The musical score consists of eight systems, each with a treble and bass staff. The notation includes various musical symbols such as notes, rests, and dynamic markings.

- System 1:** Treble staff has a 4-measure rest followed by a melodic line. Bass staff has a 4-measure rest followed by a melodic line. Dynamics: *f subito*.
- System 2:** Treble staff has a melodic line. Bass staff has a melodic line. Dynamics: *cresc.*
- System 3:** Treble staff has a melodic line. Bass staff has a melodic line. Dynamics: *ff*, *f*, *dim.*, *dim.*, *dim.*.
- System 4:** Treble staff has a melodic line. Bass staff has a melodic line. Dynamics: *p*, *mf*, *f*.
- System 5:** Treble staff has a melodic line. Bass staff has a melodic line. Dynamics: *mf*.
- System 6:** Treble staff has a melodic line. Bass staff has a melodic line. Dynamics: *mf*.
- System 7:** Treble staff has a melodic line. Bass staff has a melodic line. Dynamics: *p*.
- System 8:** Treble staff has a melodic line. Bass staff has a melodic line. Dynamics: *p*.

Tempo di marcia funebre

Sax. alt.
Mi b

3 Trb.

The musical score is written for Saxophone (alto, B-flat) and 3 Trumpets. The key signature is B-flat major (two flats). The time signature is 4/4. The tempo is marked "Tempo di marcia funebre". The score consists of 10 measures. The Saxophone part begins with a whole rest in measure 1, followed by a melodic line starting in measure 2. The Trumpet part plays a rhythmic accompaniment of eighth notes and chords. Dynamics include *pp* (pianissimo) in measures 2 and 3, *f espress.* (forte, expressive) in measure 4, and *dim.* (diminuendo) in measure 8. The Saxophone part ends with a whole rest in measure 10. The Trumpet part continues with a rhythmic pattern in measure 10.

109

P. Constantinescu
Simfonieta, p. III

Allegro vivo ♩ = 184

Cl.
(Mi \flat)

Archi

mf

f

Ob.

Cl.
(Mb)

Archi

ff

ff pizz.

ff

p

p

p

p

This image shows a single page of handwritten musical notation, likely a score for a piano or similar instrument. The page contains five systems of music, each consisting of a treble and bass staff. The notation is written in a clear, legible hand. The key signature is one sharp (F#), and the time signature is not explicitly shown but appears to be common time (C). The dynamics range from fortissimo (ff) to piano (p). The first system starts with a treble staff and a bass staff, both marked ff. The second system continues with the same dynamics. The third system introduces a piano (p) dynamic in the treble staff. The fourth system continues with the piano dynamic. The fifth system concludes the page with the piano dynamic. The notation includes various notes, rests, and slurs, indicating a complex melodic and harmonic structure.

Musorgski-Ravel
Tablouri dintr-o expoziție, Vechiul castel

110

Andante molto cantabile, condolore

Sax. alto
(Mib)

Vle.

Vlc.

p vibrato

p

p

C.i.

Fg.

S.a.
(Mib)

Vle.

Vlc.

stel

First system of musical notation. It consists of four staves. The top staff is a treble clef with a key signature of three flats (B-flat, E-flat, A-flat) and a common time signature. It contains a half note G4, followed by a quarter rest, and then two more measures of whole rests. The second staff is a bass clef with a key signature of three sharps (F-sharp, C-sharp, G-sharp) and a common time signature. It contains a half note G2, followed by a quarter note A2, then a half note B2, and finally a quarter rest. The third staff is a treble clef with a key signature of three flats and a common time signature, containing two measures of whole rests followed by a half note G4. The fourth staff is a bass clef with a key signature of three sharps and a common time signature, containing two measures of whole rests followed by a half note G2.

Second system of musical notation. It consists of four staves. The top staff is for a vocal part, labeled "S. a. (Mib)" on the left. It is in treble clef with a key signature of three flats and a common time signature. It contains a half note G4, followed by a quarter note A4, then a half note B4, and finally a quarter note G4. The second staff is for a violin, labeled "Vl." on the left. It is in treble clef with a key signature of three sharps and a common time signature. It contains two measures of whole rests followed by a half note G4. The third staff is for a viola, labeled "Vle." on the left. It is in alto clef with a key signature of three sharps and a common time signature. It contains a half note G3, followed by a quarter note A3, then a half note B3, and finally a quarter note G3. The fourth staff is for a cello, labeled "Vlc." on the left. It is in bass clef with a key signature of three sharps and a common time signature. It contains a half note G2, followed by a quarter note A2, then a half note B2, and finally a quarter note G2.

111

D. Šostakovič
Simfonia X, p. I

Moderato $\text{♩} = 96$

Cl.
(Mib)

Fg.

C.
(Fa)

p cresc.

p cresc.

p

f

mf

mf

f

f

C A P I T O L U L VII

TRANSPOZIȚIA ȘI INSTRUMENTELE TRANSPOZITORII

GENERALITAȚI, SINTEZA...

Acest capitol recapitulativ — destinat trecerii în revistă a tuturor instrumentelor transpozitorii — are ca scop sintetizarea cunoștințelor dobândite, în vederea sistematizării și fixării lor.

Înainte de a recapitula instrumentele transpozitorii, cu felul lor diferit de a transpune, vom repeta principiile transpoziției.

Această repetare nu se va referi la fiecare transpoziție în parte, cum am procedat în capitolele anterioare, ci va fi tratată în sens general, spre a stabili norme valabile pentru toate transpozițiile.

1. Știm, de exemplu, că clarinetul în *Si bemol* transpune la o secundă inferioară, iar cornul englez la o cvintă perfectă inferioară. Aceasta înseamnă nu numai că nota *do* va suna *si bemol* și respectiv *fa*, ci că tonalitatea *do* major va suna *si bemol* major în execuția unui clarinet în *si bemol* și *fa* major, în execuția unui corn englez.

Deci, din însăși denumirea instrumentului, reiese tonalitatea și intervalul la care se efectuează transpoziția.

Pentru a concretiza aceste două elemente pe portativ, vom stabili următoarele :

a) *Cheia înlocuitoare*, citirea urmînd a se face *loco* sau la diferite octave superioare sau inferioare, în funcție de registrul instrumentului.

Înlocuirea cheii pornește de la principiul că orice notă scrisă pe aceeași linie sau spațiu poate căpăta diferite denumiri în alte chei :

Vom avea în vedere ca nota *do* din cheia *sol* să devină, în cheia înlocuitoare, nota indicată de denumirea instrumentului și sonoritatea sa naturală. Prin urmare, nota *do* trebuie să fie citită *la* — la un clarinet în *La, si bemol* — la un clarinet în *Si bemol*, *fa* — la un corn englez etc.

b) „*Armura instrumentului*” în noua cheie, adică armura pe care trebuie să ne-o imaginăm și s-o „atribuim” instrumentului, pentru ca to-

nalitatea *do* major să poată fi transpusă în tonalitatea sonorității naturale a instrumentului.

„Armura instrumentului” este de doi bemoli la un instrument în *Si bemol*, trei diezi — la un instrument în *La*, un bemol — la cornul englez etc.

2. Exceptînd cornii și trompetele, pentru instrumentele transpozitorii se obișnuiește scrierea armurii la cheie, pe care am denumit-o *armura scrisă*.

Din combinarea *armurii scrise* cu „*armura instrumentului*” obținem *armura efectului*. Accidentii de același sens se adună, iar cei de sens contrar se scad. Accidentii rezultați din această operație constituie *armura efectului*.

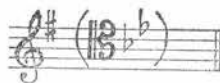
De exemplu :

Un clarinet în *Si bemol*, avînd în știma sa un bemol la cheie, va cînta în *mî bemol* major :

Armura scrisă	= 1 bemol +
„Armura instrumentului”	= 2 bemoli
Armura efectului	= 3 bemoli

Dacă știma clarinetului în *Si bemol* are un diez la cheie, aceasta va suna în *fa* major :

Armura scrisă	= 1 diez —
„Armura instrumentului”	= 2 bemoli
Armura efectului	= 1 bemol

Deci, *armura efectului* ne indică tonalitatea generală în care este scrisă piesa și în care sună instrumentul, în cazul cînd știma sa are accidenti la cheie.

3. Problema alterațiilor accidentale — despre care știm că nu toate se mențin întocmai — se rezolvă în funcție de sensul și numărul de cvinte la care se efectuează transpoziția.

Numărul de cvinte ascendente sau descendente corespunde în realitate chiar cu *armura instrumentului*, care conține tot atîția accidenti suiitori sau coboritori, caracteristici transpoziției respective.

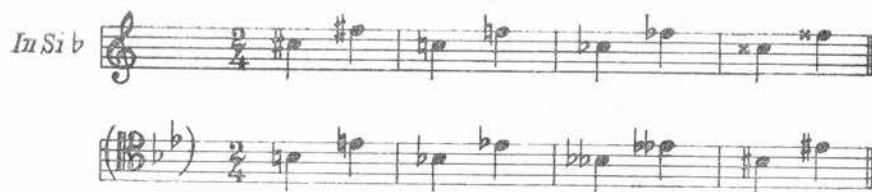
De exemplu, în cazul instrumentelor în *La*, *armura instrumentului* este de trei diezi — deci transpoziția este la trei cvinte ascendente, iar în cazul instrumentelor în *Si bemol*, *armura instrumentului* este de doi bemoli, ceea ce înseamnă că transpoziția este la două cvinte descendente.

Fiecare dintre aceste cvinte ascendente sau descendente aduce după sine modificarea accidentilor din fața notelor *armurii instrumentului* (citite în noua cheie), modificarea făcându-se în sensul suitor sau coboritor al transpoziției respective.

La instrumentele în *La*, de exemplu, fiindcă „*armura instrumentului*” este de trei diezi, accidentii din fața notelor *fa-do-sol* (citite în cheia nouă — de sopran) se vor modifica suitor : dublul-bemol va deveni bemol, bemolul — becar, becarul — diez, iar diezul — dublu-diez :

La instrumentele în *Si bemol*, fiindcă „*armura instrumentului*” este de doi bemoli, accidentii din fața notelor *si* și *mi* (citite în cheia nouă — de tenor) se vor modifica coboritor : dublul-diez va deveni diez, diezul — becar, becarul — bemol, iar bemolul — dublu-bemol :

Menționez raptu, că tratatele de teoria muzicii recomandă la transpoziție calcularea distanței în cvinte între tonalitatea inițială și cea în care transpunem. În limbajul nostru, aceasta înseamnă distanța în cvinte dintre *armura scrisă* și *armura efectului*. Or, distanța în cvinte dintre *armura scrisă* și *armura efectului* o exprimă chiar „*armura instrumentului*”.

Dăm un exemplu teoretic concret : o piesă din tonalitatea *sol* minor trebuie transpusă în tonalitatea *mi* minor. Distanța dintre tonalitatea (inițială) *sol* minor și *mi* minor este de trei cvinte ascendente :

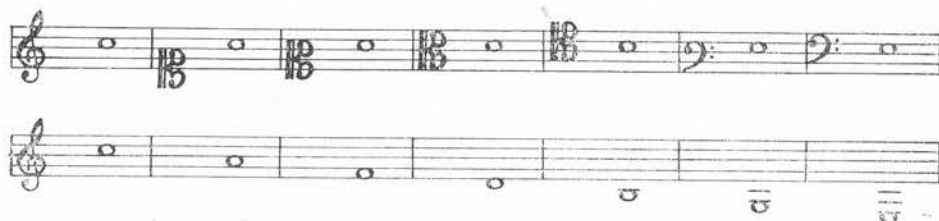
Această transpoziție teoretică aplicată în domeniul instrumentelor n-ar putea fi efectuată decât de un instrument căruia îi vom atribui ca *armură* 3 diezi, adică de un instrument în *La*.

În concluzie, ne menținem la principiul că *accidentii întâmplători* (cititi în noua cheie) se modifică numai în fața notelor indicate de „*armura*

instrumentului“ în sensul transpoziției respective — ascendent, dacă instrumentul este în Sol, Re, La, Mi, Fa diez, sau descendent, dacă instrumentul este în Fa, Si bemol, Mi bemol, La bemol. Restul notelor ce nu intră în sfera „armurii instrumentului“ se execută așa cum sînt scrise, fără a se modifica accidentii lor.

4. La începutul capitolului am stabilit normele de înlocuire a cheii sol. Avînd în vedere că unele instrumente transpozitorii întrebunțează în ortografia lor și cheia de bas, pentru pasaje grave, recapitulăm modul de înlocuire a acestei chei.

Știm că cele 7 chei se succed, în ordinea registrului lor, la interval de terță :

Între cheia de bas și cheia de sol există, de asemenea, un raport, de terță, deoarece numele notelor în cheia de bas este cu o terță superioară față de cele din cheia sol (do din cheia sol devine mi în cheia de bas, re devine fa etc.).

Deci la descifrarea portativului instrumentelor transpozitorii notate în cheia de bas, aceasta va fi înlocuită cu cheia vocii superioare față de cheia ce a înlocuit cheia sol.

Acestea sînt principiile generale ale transpoziției.

Trecem la enumerarea instrumentelor transpozitorii, de data aceasta în ordinea apariției pe pagina unei partituri. Vom semnală și unele excepții în materie de transpoziție.

După cum se știe, pe pagina unei partituri obișnuite, instrumentele sînt grupate în ordinea registrului lor, pe familii de instrumente :

- instrumentele de suflat de lemn
- instrumentele de suflat de alamă
- instrumentele de percuție
- instrumentele cu coarde.

O excepție în înșirarea instrumentelor în ordinea registrului o găsim la grupul alămurilor, unde cornii sînt așezați deasupra trompetelor.

Cauza acestei așezări se datorește faptului că partea cornilor se asociază și cu armonia suflătorilor de lemn, mai ales cu ce a fagoturilor. Tot din acest motiv, în unele partituri wagneriene, locul cornilor este între clarinete și fagoturi.

După cum se știe, instrumentele semitranspozitorii din grupul suflătorilor de lemn sînt : flautul mic (piccolo), cu transpoziția la octava superioară, și contrafagotul, cu transpoziția la octava inferioară.

Ne vom ocupa mai întîi de instrumentele transpozitorii din grupul suflătorilor de lemn, cuprinzînd caracteristicile lor într-un tabel :

Instrumentul	Tenali- tea	Transpune	Scriere - efect	Cheia substitu- itoare și armura instrumentului
Flautul alto	Sol	la 4 ^{ta} inferioară		
Flautul alto	Fa	la 5 ^{ta} inferioară		
Oboe d'amore	La	la 3 ^{ta} mică inferioară		
Cornul englez	Fa	la 5 ^{ta} inferioară		
Clarinetul	Si b	la 2 ^{da} mare inferioară		
Clarinetul	La	la 3 ^{ta} mică inferioară		
Clarinetul mic (piccolo)	Re	la 2 ^{da} mare superioară		
Clarinetul mic (piccolo)	Mib	la 3 ^{ta} mică superioară		
Corno di bassetto (Clarinetul alto)	Fa	la 5 ^{ta} inferioară		
Clarinetul bas	Si b	la 9 ^{na} mare inferioară		
		sau la 2 ^{da} mare inferioară		

Instrumentul	Tonalitatea	Transpune	Scriere-efect	Cheia substituitoare și „armura instrumentului”
Clarinetul bas	La	la 10 ^{ma} mică inferioară sau la 3 ^{ta} mică inferioară		
Saxofonul * sopranino	Mib	la 3 ^{ta} mică superioară		
Saxofonul sopran	Sib	la 2 ^{da} mare inferioară		
Saxofonul alto	Mib	la 6 ^{ta} mare inferioară		
Saxofonul tenor	Sib	la 9 ^{na} mare inferioară		
Saxofonul bariton	Mib	la tertiadecima mare (sexta mare + octava) inferioară		
Saxofonul bas	Sib	la sextadecima mare (nona mare + octava) inferioară		

* Afară de saxofoanele menționate în acest tabel, care sînt cele mai răspîndite, există o serie avînd sonoritatea cu un ton mai sus. Deci : sopranino în fa, sopran în do, alto în fa, tenor în do, bariton în fa și bas în do.

Urmează o aplicație practică cu citirea saxofoanelor.

112

A. Mendelssohn
Melodia și arta înveșmântării ei, ex. 169

Andantino

Sax. sopran
(Si♭)

Sax. alto
(Mi♭)

Sax. tenor
(Si♭)

Sax. bariton
(Mi♭)

f

După cum am amintit și în introducere, cheia franceză (cheia *sol* pe linia întâi) o utiliza J. S. Bach pentru notarea flautului, flautului alto în *Fa*, precum și a oboiului d'amore.

În studiul următor, dăm un exemplu interesant în această privință.

Notele din cheia franceză sună cu o terță mai sus față de notarea obișnuită din cheia *sol*. Transpoziția oboiului d'amore fiind la o terță inferioară, anulează efectul cheii franceze. Deci, studiul nr. 113 va fi gândit în cheia *sol*, aplicându-se regulile instrumentelor în *La* cu privire la armură și accidenții întâmplători.

J. S. Bach

Cantata nr. 95 „Christus, der ist mein Leben“

113

Oboe d'amore

Continuo

Ob. d'amore

Sopran

Continuo

Ob.
d'am.

Cont.

Ob.
d'am.

Sopr.

Cont.

Ne ocupăm în continuare de înșirarea instrumentelor transpozitorii de alamă.

Tabelul celor mai frecvente transpoziții la corni.

Cornii	Cheia utilizată	Efectul	Transpun.	Cheia substituitoare și „armura instrumentului”
<i>Si b basso</i>			<i>la 9na mare inferioară</i>	
			<i>la 2da mare inferioară</i>	
<i>Si basso</i>			<i>la 9na mică inferioară</i>	
			<i>la 2da mică inferioară</i>	
<i>Do</i>			<i>la 8va inferioară (semitranspozitoriu)</i>	
			<i>în cheia de bas nu transpune</i>	
<i>Re</i>			<i>la 7ma mică inferioară</i>	
			<i>la 2da mare superioară</i>	
<i>Mi b</i>			<i>la 6ta mare inferioară</i>	
			<i>la 3ta mică superioară</i>	

Cornii	Cheia utilizată	Efectul	Transpun	Cheia substituitoare și „armura instrumentului”
Mi			la 6 ^{ta} mică inferioară	
			la 3 ^{ta} mare superioară	
Fa			la 5 ^{ta} inferioară	
			la 4 ^{ta} superioară	
Sol			la 4 ^{ta} inferioară	
			la 5 ^{ta} superioară	
La ^b			la 3 ^{ta} mare inferioară	
			la 6 ^{ta} mică superioară	
La			la 3 ^{ta} mică inferioară	
			la 6 ^{ta} mare superioară	
Si ^b alto			la 2 ^{da} mare inferioară	
			la 7 ^{ma} mică superioară	

Acestea sînt transpozițiile cele mai frecvente la corni. Dintre transpozițiile mai rare, cităm următoarele : cornii în *Do diez*, *Re bemol*, *Fa diez* și *Sol bemol*, care pot fi intercalate în tabelul de mai sus.

La fel de rar utilizați sînt cornul în *Do acut*, care sună „*loco*“ (cum se scrie) și cornul în *La basso*. Acesta din urmă are transpoziția asemănătoare clarinetului bas în *La*. În cheia *sol*, cornul în *La basso* sună la decima inferioară, iar în cheia de bas — la terța inferioară.

Se pot trage următoarele concluzii cu privire la transpoziția cornilor :

1) În cheia *sol*, nota *do* sună :

Cor.in: Sib - la - lab - sol - fa# - fa - mi - mib - re - reb - do - si - sib - la
(alto) [basso]

Cornii — indiferent de acordajul lor — notați în cheia *sol* — transpun coborîtor (sub nota văzută) la intervale ce nu depășesc octava. Cel în *Do*, fiind semitranspozitoriu, sună cu o octavă mai jos decît este scris.

Cornii cu mențiunea *basso* și notați tot în cheia *sol* transpun la un interval ce depășește octava (nona sau decima).

Precizăm că dacă în știma cornului în *Si bemol* lipsește specificația *alto* sau *basso*, aceasta se va adapta după situația armonică și orchestrală a lucrării respective.

2) În cheia de bas, nota *do* sună :

Cor.in: la - sib - si - do - reb - re - mib - mi - fa - fa# - sol - lab - la - sib
[basso] (alto)

Cornii — indiferent de acordajul lor — notați în cheia de bas — transpun suitor (peste nota văzută) la intervale ce nu depășesc octava, cel în *Do* sunînd *loco*.

Cornii cu mențiunea *basso* notați tot în cheia de bas transpun la secunda sau terța inferioară.

Cu privire la transpoziția trompetelor se pot preciza următoarele :

Trompeta în *Do* sună *loco*. Trompetele în *Re* (*re bemol*), *Mi bemol*, *Mi*, *Fa*, *Fa diez* (*Sol bemol*), *Sol* transpun suitor, iar trompetele în *Si*, *Si bemol*, *La* și *La bemol* transpun coborîtor.

Deci, la trompete, nota *do* sună :

Tr. in:

Cheia substituitoare și „armura instrumentului”

Transpoziția trompetelor alto în *Fa* și *Mi*, precum și cea a trompetelor bas în *Mi bemol*, *Re*, *Do*, și *si bemol* corespunde transpoziției cornurilor respectivi. De menționat că toate aceste trompete grave sînt notate în cheia *sol*.

Transpoziția cornetelor (à piston) în *La* sau *Si bemol* corespunde transpoziției trompetelor respective. Ortografia cornetelor însă este cu armură la cheie.

De asemenea, și tubele tenor și bas (wagneriene) obișnuiesc în scrierea lor armură la cheie, indiferent dacă sînt notate în cheia *sol* sau de bas.

Tubele tenor în *Si bemol* și *Mi bemol* au transpoziția asemănătoare cu a cornurilor în *Si bemol* alto și *Mi bemol*, iar tubele bas în *Fa* și *Si bemol*, cu a cornurilor în *Fa* și *Si bemol* basso.

Exemple de citire a tubelor wagneriene.

R. Wagner
Walkiria, act. II

114

Sehr feierlich und gemessen

Tenor
in *Mi*

Tuba

Bas
in *Si*

Contrabas
Tuba

Timpan

pp pp

pp pp

pp pp

115

R. Wagner
Siegfried, act. I

Mässig und etwas feierlich

a2

Corni
(Fa) *p*

Tenor
(Mi b) *p*

Tuba *p*

Bas
(Si b) *p*

Contrabass
Tuba *p*

Adagio

Score for Adagio, measures 116-120, featuring Corni (Fa), Tenor (Si b), Tube, Bas (Fa), and Vc. Cb.

Measures 116-117: Corni (Fa) plays a melodic line starting on G4, moving to A4, B4, and C5. Tenor (Si b) and Tube play a harmonic accompaniment. Bas (Fa) and Vc. Cb. play a low, sustained accompaniment. Dynamics: *p* (piano).

Measures 118-119: The Corni (Fa) line continues with a crescendo leading to *mf* (dolce). The Tenor (Si b) and Tube parts also reach *mf* (dolce). The Bas (Fa) and Vc. Cb. parts remain at *p*.

Measures 120-121: The Corni (Fa) line continues with a melodic flourish. The Tenor (Si b) and Tube parts play a descending melodic line. The Bas (Fa) and Vc. Cb. parts play a low, sustained accompaniment. Dynamics: *p* (piano).

Measures 122-123: The Corni (Fa) line continues with a melodic flourish. The Tenor (Si b) and Tube parts play a descending melodic line. The Bas (Fa) and Vc. Cb. parts play a low, sustained accompaniment. Dynamics: *p* (piano).

Measures 124-125: The Corni (Fa) line continues with a melodic flourish. The Tenor (Si b) and Tube parts play a descending melodic line. The Bas (Fa) and Vc. Cb. parts play a low, sustained accompaniment. Dynamics: *p* (piano).

O excepție în ortografia tubelor tenor și bas (wagneriene) o constituie simfoniile VII și VIII de A. Bruckner.

Astfel, în *Simfonia a VII-a* tubele tenor în *Si bemol*, notate în cheia *sol*, sună la nona mare inferioară (după analogia cornului în *Si bemol bîsso*), iar tubele bas în *Fa*, notate, de asemenea, în cheia *sol*, sună la o duodecimă inferioară. Deci, acestea din urmă se vor citi cu ajutorul cheii de mezzosopran, la octava inferioară, deoarece este vorba de o transpoziție la duodecimă, și nu la o cvintă (inferioară).

În *Simfonia a VIII-a*, tubele tenor, notate în cheia *sol*, sînt gîndite în *Si bemol alto*, dar au mențiunea *8-va bassa*, care, la un moment dat, este înlocuită cu indicația *loco*, iar tubele bas în *Fa*, notate cu cheia de bas, sună la cvinta inferioară. În cazul acesta, tubele bas se vor citi cu cheia de sopran la două octave inferioare.

A. Bruckner
Simfonia VII, p. II

117

Sehr feierlich und langsam ♩ = 63

a)

Tenor
(*Sib*)

Tube

Bas
(*Fa*)

Cb.
Tuba

b)

dim.

dim.

p

cresc.

cresc.

dim.

dim.

sehr ausdrucksvoll

Cor.
(Fa)

(Sib)

Tube

(Fa)

Cb.
Tuba

a 2

f

pp

cresc.

pp

cresc.

pp

ff sf dim. pp

ff dim. pp

ff dim. pp

ff dim. pp

118 Adagio

A. Bruckner
Simfonia VIII, p. III

Tenor (Sib)

Tuba

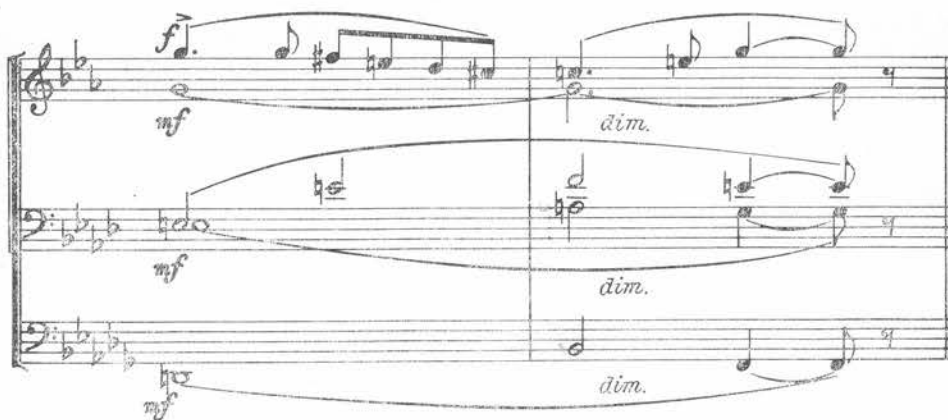
Bas (Fa)

Contrabas Tuba

p *cresc.*

p *cresc.*

p *cresc.*

Din grupul instrumentelor de percuție, cităm ca semitranspozitorii, celesta și jocul de clopote (*Glockenspiel*), cu transpoziția la octava superioară.

Dintre instrumentele contemporane de coarde, singurul semitranspozitor este contrabasul, care sună la octava inferioară față de notele consemnate pe portativ.

Un instrument de coarde transpozitoriu, cu oarecare răspîndire în trecut — utilizat și de J. S. Bach în *Concertul brandenburgic nr. 1* — a fost violina piccola, care transpunea la terța mică superioară (Studiul nr. 119). Pentru citirea știmei acestui instrument — la care tonalitatea scrisă *do* major sună *mi bemol* major — vom folosi aceleași procedee de transpoziție ca la clarinetul în *Mi bemol*.

În studiile următoare este vorba de „scordatura”, termen derivat din verbul italian „scordare”, care înseamnă a dezacorda. Acest procedeu destul de răspîndit în secolele XVII și XVIII constă în schimbarea totală sau parțială a acordajului la un instrument cu coarde.

Modificarea intervalului dintre diferitele coarde avea ca scop dobîndirea unor noi posibilități de acorduri și duble coarde.

Un apogeu în aplicarea scordaturii îl constituie sonatele pentru vioară ale compozitorului Heinrich Ignaz Franz Biber (1644—1704), care indica acordaje dintre cele mai complicate.

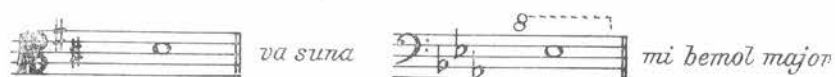
Ulterior, scordatura a mai fost utilizată de diferiți creatori ca: Mozart, Paganini, Mahler etc.

Viola din studiul nr. 120 are coardele acordate cu un semiton mai sus. Prin acest acordaj și grifura tonalității *re* major, Mozart a urmărit obținerea sonorității *mi bemol* major, avînd, de asemenea, în vedere utilizarea coardelor libere *re bemol*, *la bemol*, *mi bemol* și *si bemol*.

Deci viola — în acest caz — va trebui gîndită ca un instrument în *Re bemol*, și nu ca un instrument netranspozitor — în *Do*. Combinarea armurii de 5 bemoli cu armura de 2 diezi (armura scrisă), va avea drept rezultat o armură de trei bemoli.

De asemenea, va trebui gândită și o cheie care, împreună cu armura efectului de trei bemoli, va deplasa toate sunetele cu un semiton mai sus. Aceasta nu poate fi decât cheia de bas, în care se va citi la octava superioară.

Astfel, tonalitatea *re* major :

Instrumentul fiind în *Re bemol*, transpoziția este la 5 cvinte descendente. Toți accidentii întâmplători din fața notelor *si-mi-la-re-sol* se vor modifica coboritor.

În studiul următor, nr. 121, violina solo este acordată cu un ton mai sus, deci va trebui gândită ca un instrument în *Re*. În concluzie, se va citi cu ajutorul cheii de alto, la octava superioară, avînd „armura instrumentului” de 2 diezi.

Coarda *la* a violoncelului din studiul nr. 122 este acordată cu un ton mai jos.

La citirea notelor *de pe această coardă*, va trebui să utilizăm procedeul invers celui din studiul nr. 120. Pentru ca nota *mi* — din cheia de bas — să sune *re*, vom întrebuița cheia de alto, citirea făcîndu-se la octava inferioară :

Prin această înlocuire, toate sunetele de pe corda I, superioare notei *sol*, vor fi deplasate cu un ton mai jos.

Transpoziția va fi de două cvinte descendente, iar notele *si* și *mi* de pe coarda respectivă, gândite în cheia de alto, se vor altera coboritor.

J. S. Bach

Concertul brandenburgic nr. 1, p. IV

[119] Minuetto

VL. picc.

VL.

Vle.

Vlc.

W.A. Mozart
Simfonia concertantă pentru vioară și violă, p.I

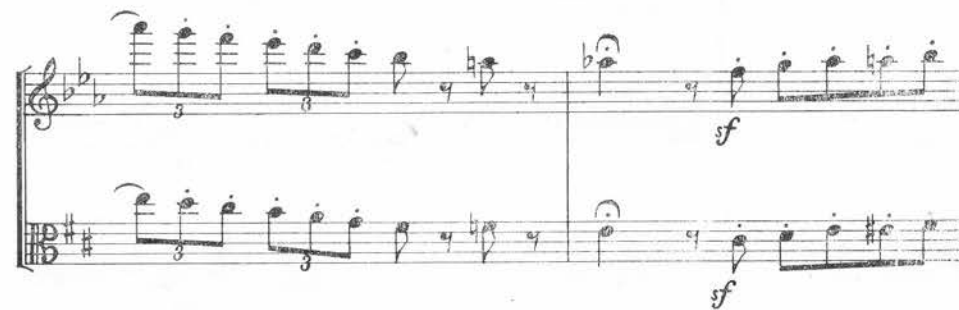
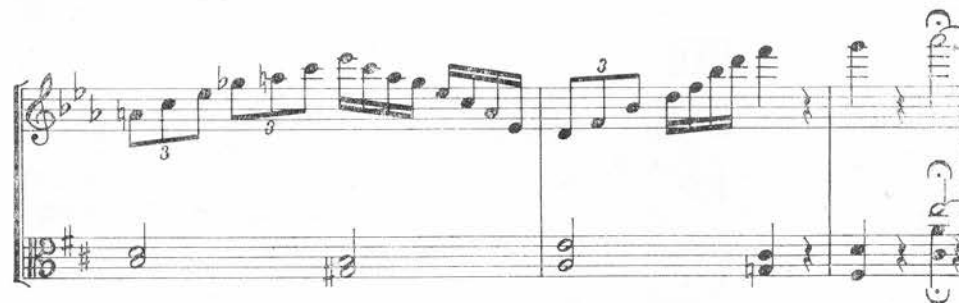
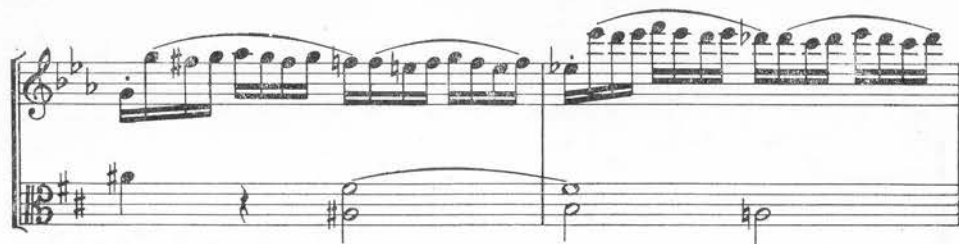
120

Cadenza (Allegro maestoso)

Violino
principale

Viola
principale
(acorda un mezzo
tono più alto)

The image displays a musical score for a Cadenza in 4/4 time, marked 'Allegro maestoso'. It consists of four systems of staves. The first system is labeled 'Violino principale' and 'Viola principale (acorda un mezzo tono più alto)'. The Violino part begins with a melodic line, while the Viola part has a whole rest followed by a series of eighth notes. The second system continues the melodic development in the Violino. The third and fourth systems show more complex rhythmic patterns, including sixteenth and thirty-second notes, with the Viola part providing a steady accompaniment. The score is written in G major (one sharp) and 4/4 time.

Adagio

sf sf p

G. Mahler
Simfonia IV, p. II

121

In gemächlicher Bewegung

Una violină solo
cu acordajul: senza sordino

mf p f p

Violine

Viola

Violoncelle

con sordino

con sordino

pp pp

First system of musical notation. The top staff contains dynamics *f* and *p*. The second staff is marked *con sordino* and *pp*. The third and fourth staves are also marked *pp*.

Second system of musical notation. The top staff contains dynamics *f* and *p*. The second staff is marked *p*. The third and fourth staves are also marked *p*.

Third system of musical notation. The staves are labeled *V1. solo*, *V1.*, and *Vle.*. The *V1. solo* staff contains dynamics *mf* and *sf*. The *V1.* staff contains dynamics *p* and *sf*. The *Vle.* staff contains dynamics *pp* and *sempre pp*.

J. S. Bach
 Suita V pentru violoncel solo

122

Courante

acordaj:

Gavotte I

First system of a musical score. It consists of five staves. The top staff is a single melodic line in treble clef with a key signature of two sharps (F# and C#). It begins with a whole rest, followed by a half note G4, a quarter note A4, and a triplet of eighth notes (B4, C5, B4) beamed together. The next four staves are grouped by a brace on the left and represent a piano accompaniment. They are in treble and bass clefs with the same two-sharp key signature. The piano part features various rhythmic patterns, including eighth notes, quarter notes, and a triplet of eighth notes in the bass staff. The system concludes with a double bar line.

Second system of the musical score, continuing from the first. It also consists of five staves. The top staff continues the melodic line with a triplet of eighth notes (A4, G4, F#4) and then a half note E4. The piano accompaniment staves continue with their respective parts, including a half note in the treble and bass staves. The system concludes with a double bar line. The dynamic marking *pp* (pianissimo) is written below the first staff of this system.

Moderato $\text{♩} = 112$ Cl.
(La)

1 solo

Vl. I, II

pp

Vle.

*pp*Vlc.
Cb.*pp*

The musical score is written for five instruments: Clarinet in La (Cl.), Violins I and II (Vl. I, II), Viola (Vle.), Violoncello (Vlc.), and Double Bass (Cb.). The time signature is 2/4, and the tempo is Moderato with a quarter note equal to 112 beats per minute. The key signature has one flat (B-flat). The score is divided into three systems. The first system (measures 124-126) features a solo for the Clarinet in La, which enters with a half note G4, followed by a half note F4, and then a half note E4. The strings play a rhythmic pattern of eighth notes, with the violins and viola playing a descending scale-like figure. The second system (measures 127-130) continues the string patterns, with the clarinet playing a melodic line. The third system (measures 131-134) shows the strings playing a more complex rhythmic pattern, with the clarinet playing a melodic line. The score ends with a double bar line.

The first system of musical notation consists of four staves. The top staff is in treble clef, and the bottom three staves are in bass clef. The music features a melodic line in the top staff and accompaniment in the lower staves. The word "cresc." is written above the top staff, and "cresc." is written above the middle and bottom staves, indicating a gradual increase in volume.

The second system of musical notation consists of four staves. The top staff is in treble clef, and the bottom three staves are in bass clef. The music features a melodic line in the top staff and accompaniment in the lower staves. The dynamic markings "f" (forte), "mf" (mezzo-forte), and "dim." (diminuendo) are used throughout the system to indicate changes in volume.

The third system of musical notation consists of four staves. The top staff is in treble clef, and the bottom three staves are in bass clef. The music features a melodic line in the top staff and accompaniment in the lower staves. The dynamic marking "p" (piano) is used throughout the system to indicate a soft volume.

pp

125

C. Maria von Weber
Uvertura „Freischütz“

Adagio

(Fa)

Cor.

(Do)

p

Vle.

pp

Vlc.

pp

This musical score is written for piano and voice. It consists of three systems of music, each with a vocal line and piano accompaniment. The piano part is written in treble and bass staves, while the vocal line is in a single staff. The first system begins with a piano (*p*) dynamic marking. The second system includes a mezzo-forte (*mf*) dynamic marking. The third system features a *rit.* (ritardando) marking. The score includes various musical notations such as notes, rests, slurs, and dynamic markings.

Allegretto $\text{♩} = 84$
1 soloCl.
(La)*dolce*Cor.
(Fa)

I con sord.

pp

III. IV con sord.

pp

Fl.

*mp dolce*Cl.
(La)Cor.
(Fa)

con sord.

*pp**pp*

Fl.
picc.

Fl.

Cl.
(La)

Cor.
(Fa)

D. Gyula
Cvintet pentru suflători, p. III

127

Trio

Ob.

Cl.
(La)

Fg.

Cor.
(Fa)

First system of a musical score. It consists of four staves. The top staff is in treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The second staff is in treble clef with a key signature of three flats (B-flat, E-flat, and A-flat). The third staff is in bass clef with a key signature of two flats. The bottom staff is in treble clef with a key signature of two flats. The system contains several measures of music, including a double bar line with repeat dots. Dynamics markings include *p* (piano) and *mf* (mezzo-forte).

Second system of the musical score, continuing from the first. It consists of four staves with the same instrumentation and key signature. The system includes a first ending bracket labeled '1' at the end. The musical notation includes various note values, rests, and slurs.

Third system of the musical score, continuing from the second. It consists of four staves. The system includes a second ending bracket labeled '2' at the beginning. The musical notation includes various note values, rests, and slurs. A dynamic marking of *mf* is present.

128

A. Dvořák
Concertul pentru violoncel și orchestră, p. II

Adagio ma non troppo

Ob.

Cl.
(La)

Fg.

Vlc.
solo

p dolce

Ob.

Cl.
(La)

Vlc.
solo

Vcelli

cresc. *fp*

Cl.
(La)

Vlc.
solo

Vcelli

p

First system of musical notation, featuring a piano (p) and a double bass (db). The piano part has a melody with a slur and a fermata. The double bass part has a bass line with a slur and a fermata. The key signature is one flat (B-flat).

Second system of musical notation, featuring a Clarinet (Cl.), a Violoncello solo (Vlc. solo), a Violoncello (Vlc.), and a Double Bass (db). The Clarinet part has a melody with a slur and a fermata, marked "dim." and "p". The Violoncello solo part has a bass line with a slur and a fermata, marked "sf" and "f". The Violoncello part has a bass line with a slur and a fermata, marked "pp". The Double Bass part has a bass line with a slur and a fermata, marked "pp". The key signature is one flat (B-flat).

Third system of musical notation, featuring a Clarinet (Cl.), a Flute (Fg.), a Violoncello solo (Vlc. solo), a Violoncello (Vlc.), and a Double Bass (db). The Clarinet part has a melody with a slur and a fermata, marked "dim." and "p". The Flute part has a melody with a slur and a fermata, marked "p". The Violoncello solo part has a bass line with a slur and a fermata, marked "dim." and "pp". The Violoncello part has a bass line with a slur and a fermata, marked "dim.". The Double Bass part has a bass line with a slur and a fermata, marked "dim.". The key signature is one flat (B-flat).

Ob.

Cl.
(La)

Fg.

Vlc.
solo

f *f* *f*

6 3

129

Tempo I

A. Dvořák
Concertul pentru violoncel și orchestră, p. II

Ob.

Cl.
(La)

Fg.

Vlc.
solo

ff *ff* *ff*

mp molto espressivo

3

Cl.
(La)

Vlc.
solo

p

Ob.

Cl.
(La)

Vlc.
solo

p

dim. *pp*

F1.
Ob.

Cl.
(La)

Vlc.
solo

p

Un poco più animato

Ob.

Cl.
(La)

Vlc.
solo

VI.

f

mf

mf

f

p

f

f

pp

mf

f molto appassionato

dim.

Cl.
(La)

Vlc.
solo

p *dim.* *pp*

M. Negră
Simfonia Primăverii, p. I

130

Largo maestoso

Cl.
(La)

Cl. b.
(La)

ff

f

The first system of musical notation consists of four staves. The top two staves are in treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The bottom two staves are in bass clef with a key signature of one sharp (F-sharp). The music features various note values, including eighth and sixteenth notes, and rests. A long horizontal line connects the first and second staves, and another connects the third and fourth staves, indicating sustained notes or ties.

The second system of musical notation consists of three staves. The top two staves are labeled "Cl. (La)" and "Cl. b. (La)" respectively, indicating they are for Clarinet in A and Clarinet in B-flat. They are in treble clef with a key signature of two flats. The bottom staff is in bass clef with a key signature of one sharp. The music includes various note values and rests, with some notes marked with accents.

The third system of musical notation consists of three staves. The top two staves are in treble clef with a key signature of two flats. The bottom staff is in bass clef with a key signature of one sharp. The music features various note values, including eighth and sixteenth notes, and rests. A long horizontal line connects the first and second staves, indicating a sustained note or tie.

131

Molto vivace

A. Dvořák
 Dans slav, op. 72 nr. 1

This musical score is divided into three systems. The first system consists of four staves: two for strings (violin and viola) and two for woodwinds (flute and oboe). The second system also has four staves, continuing the string and woodwind parts. The third system features three staves for woodwinds: Clarinet in A (Cl. (La)), Bassoon (Fg.), and Cor Anglais in E-flat (Cor. (Mi)). The score includes various musical notations such as notes, rests, and dynamic markings like *sf*, *p*, and *pp*. The key signature has two sharps (F# and C#), and the time signature is 4/4.

*)

Cl.
(La)

Fg.

Cor.
(Mi)

Trp.
(Mi)

p

pp

Cl.
(La)

Cor.
(Mi)

Trp.
(Mi)

cresc

*) Din cauza suprapunerii registrelor, notele clarinetului se vor executa la octava superioară.

132

M. Musorgski
Boris Godunov, Prolog

Andante ♩ = 72

Cor. ingl.
p dolce ed espress.

Cor. ingl.
Fg.

Cor. (Fa)
p pizz.
Vlc.
p sonore

Fg.

Cor. (Fa)

Vlc.

Ob. *p*

Cl.
(La) *p*

Fg.

Cor.
(Fa)

Vlc.

Ob. *poco cresc.*

Cl.
(La) *poco cresc.*

Cor.
(Fa) *ten. assai. poco cresc.*

Ob. *molto cresc.*

Cor.
ingl. *f*

Cl.
(La)

Cor.
(Fa)

VI. *p cresc. f*

Ob.
Cor.
ingl.
Cl.
(La)
Vl.

This musical score is for four instruments: Oboe (Ob.), English Horn (Cor. ingl.), Clarinet in A (Cl. (La)), and Violin I (Vl.). The key signature is three sharps (F#, C#, G#) and the time signature is 2/4. The Oboe and English Horn parts feature melodic lines with slurs. The Clarinet part has a steady eighth-note accompaniment. The Violin I part plays a rapid sixteenth-note figure.

133

Allegro

Al. Borodin
Simfonia II, p. IV

Cl.
(La)
Cor.
(Fa)

This musical score is for Clarinet in A (Cl. (La)) and Cor Anglais (Cor. (Fa)). The key signature is two flats (Bb, Eb) and the time signature is 2/4. The tempo is marked 'Allegro'. Both parts begin with a forte (ff) dynamic. The Clarinet part has a melodic line with slurs, while the Cor Anglais part has a steady eighth-note accompaniment.

Cl.
(La)

Fg.

Cor.
(Fa)

Cl.
(La)

Fg.

Cor.
(Fa)

Ob.

Cl.
(La)

Fg.

Cor.
(Fa)

First system of musical notation, measures 1-4. It features a piano part with three staves (treble, middle, and bass) and a string part with one staff (treble). The piano part begins with a half note G3, followed by a quarter note A3, and then a half note B3. The string part begins with a half note G3, followed by a quarter note A3, and then a half note B3. The piano part has a forte (ff) dynamic marking in measure 2. The string part has a forte (ff) dynamic marking in measure 2.

Second system of musical notation, measures 1-4. It features woodwind parts for Clarinet (Cl.), Bassoon (Fg.), and Cor Anglais (C.). The Clarinet part begins with a half note G3, followed by a quarter note A3, and then a half note B3. The Bassoon part begins with a half note G3, followed by a quarter note A3, and then a half note B3. The Cor Anglais part begins with a half note G3, followed by a quarter note A3, and then a half note B3.

Third system of musical notation, measures 1-4. It features string parts for Violin (Vl.), Viola (Va.), and Cello/Double Bass (Cb.). The Violin part begins with a half note G3, followed by a quarter note A3, and then a half note B3. The Viola part begins with a half note G3, followed by a quarter note A3, and then a half note B3. The Cello/Double Bass part begins with a half note G3, followed by a quarter note A3, and then a half note B3.

First system of musical notation. The piano staff (top) begins with a forte (*f*) dynamic. The bass staff (bottom) also begins with a forte (*f*) dynamic. The system concludes with a piano (*p*) dynamic marking in the bass staff.

Second system of musical notation. The woodwind section (Ob., Cl., Fag.) and string section (C.) are shown. The Oboe (Ob.) part starts with a piano (*p*) dynamic, followed by a crescendo (*cresc.*) and then a mezzo-forte (*mf*) crescendo. The Clarinet (Cl.) and Bassoon (Fag.) parts also start with a piano (*p*) dynamic and include a crescendo (*cresc.*). The Cello (C.) part starts with a piano (*p*) dynamic and includes a crescendo (*cresc.*).

Third system of musical notation. The piano staff (top) begins with a forte (*f*) dynamic. The bass staff (bottom) also begins with a forte (*f*) dynamic. The system concludes with a forte (*f*) dynamic marking in the bass staff.

134

R. Strauss
Don Quijote

Var. VII
Moderato

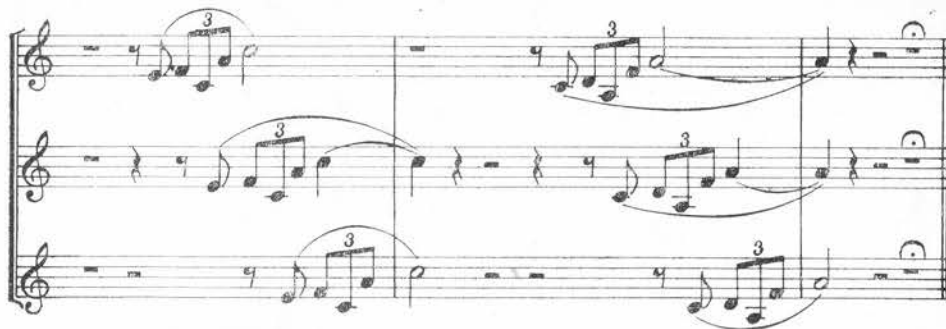
1 3

Cor. (Fa)

2 4

5 6

18. Studiul transpoziției

135

Var. VIII
Moderato

R. Strauss
Don Quijote

6 Corni
(Fa)

First system of musical notation, measures 1-4. The music is written in bass clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The first measure contains a whole note chord. The second measure begins with a piano (*pp*) dynamic marking. The third and fourth measures continue the melodic and harmonic development with various note values and rests.

Second system of musical notation, measures 5-8. Measure 5 features a piano (*pp*) dynamic marking and a triplet of eighth notes. Measure 6 includes a fingering number '5' above a note. Measure 7 contains a piano (*pp*) dynamic marking. Measure 8 ends with a piano (*pp*) dynamic marking and a half note.

Third system of musical notation, measures 9-12. Measure 9 starts with a piano (*pp*) dynamic marking. Measure 10 includes a piano (*p*) dynamic marking. Measure 11 features a crescendo (*cresc.*) marking. Measure 12 concludes the system with a piano (*p*) dynamic marking and a half note.

Musical score for three staves, featuring dynamic markings and performance instructions.

First System:

- Staff 1: *mf*, *dim.*, *cresc.*
- Staff 2: *dim.*, *pp*
- Staff 3: *cresc.*

Second System:

- Staff 1: *dim.*, *pp*, *un poco rall.*, *a2*
- Staff 2: *cresc.*, *ff*, *p*
- Staff 3: *p*, *cresc.*

Third System:

- Staff 1: *p cresc.*, *ff*
- Staff 2: *p cresc.*, *ff*
- Staff 3: *ff*

R. Strauss
Don Quijote

136

Mässiges Zeitmass (sehr ruhig)

[illegible]

poco
calando

137

R. Wagner
Maestrii cîntăreți din Nürnberg
Pretudiul la actul III

Etwas zörend

1 *p poco*

2 *pp*

3 *pp*

4 *pp*

Cor (Re)

Fg. *pp*

a poco cresc.

f più f

f più f

f più f

f più f

f più f

f più f

This system contains five staves of music. The first staff begins with the instruction *a poco cresc.* and features a melodic line with eighth and sixteenth notes. The subsequent four staves provide harmonic support with various rhythmic patterns. The system concludes with a dynamic shift to *f* and the instruction *più f* across all staves.

p

p

p

p

p

p

This system contains five staves of music. It begins with a melodic line in the first staff, followed by four staves of harmonic accompaniment. The system is marked with a consistent *p* (piano) dynamic throughout. The notation includes various note values and rests, with some staves ending in a final bar line.

138

R. Wagner
 Maestrii cîntăreți din Nürnberg
 Preludiul la actul III

Sehr feierlich

Cor.
 (Re)

1
 2
 3
 4
 Fg.

p dolce
p dolce
più p
pp
pp
pp
pp
più p
pp

R. Strauss
 Simfonia „Domestica“

139

$\text{♩} = \text{cca. } 104$

Ob.
 d'amore

Cl.
 (Re)

Cl.
 (La)

f
ff
ff
fff

Three staves in treble clef and one staff in bass clef. The key signature is G major (one sharp). The music consists of several measures with various note values and rests. A forte (*ff*) dynamic marking is present in the second measure of the second staff.

Clarinet (Cl. (Re)) part. The key signature is G major. The music features a long melodic line in the treble staff and a more complex, rhythmic line in the bass staff.

Two staves in treble and bass clefs. The key signature is G major. The music features a melodic line in the treble staff and a more complex, rhythmic line in the bass staff. A forte (*ff*) dynamic marking is present in the first measure of the bass staff.

140

A. Dvořák
Dans slav nr. 6

Allegretto scherzando

Cor.
(Re)

1 2

3 4

p

Vl.

Vlc.

p

2 Cl.
(La)

1

mf

Cor.
(Re)

1 2

3 4

mf

Vl.

tr

mf

Vlc.

(Lu)
 Cor.
 (Re)

(Cl.)
 (La)
 Cor.
 (Re)

(Cl.)
 (La)
 Cor.
 (Re)

Fl.
(Lr.)

Cor.
R

ff

f

ff

ff

Fl.
(Lr.)

Cor.
R

p

dim.

p

dim.

p

dim.

Fl.
(Lr.)

Cor.
R

pp

pp

pp

pp

pp

pp

Cl.
(La)

Corno
(Re)

pp

141

G. Enescu
Dixtuor, p. I

Doucement mouvementé ♩ = 120

Fl.

Cl.
(La)

Cor.
(Fa)

Fg.

f *p* *pp* *pp*

Fl.

Cl.
(La)

Cor.
(Fa)

Fg.

f

p subito

mp

pp

mp

pp

mp

pp

mp

pp subito

Fl. *mf*

Cl. *mf*

Cor. (Fa) *mf*

Fg. *mp*

142

Kadosa Pal
Cvintet pentru suflători, p. II

Tempo di minuetto

Cl. (Sib) *p*

Fg. *p*

Piano introduction in 2/4 time. Treble staff: F#4, G#4, A4, B4, C5, D5, E5, F#5, G#5, A5, B5, C6, D6, E6, F#6, G#6, A6, B6, C7, D7, E7, F#7, G#7, A7, B7, C8, D8, E8, F#8, G#8, A8, B8, C9, D9, E9, F#9, G#9, A9, B9, C10, D10, E10, F#10, G#10, A10, B10, C11, D11, E11, F#11, G#11, A11, B11, C12, D12, E12, F#12, G#12, A12, B12, C13, D13, E13, F#13, G#13, A13, B13, C14, D14, E14, F#14, G#14, A14, B14, C15, D15, E15, F#15, G#15, A15, B15, C16, D16, E16, F#16, G#16, A16, B16, C17, D17, E17, F#17, G#17, A17, B17, C18, D18, E18, F#18, G#18, A18, B18, C19, D19, E19, F#19, G#19, A19, B19, C20, D20, E20, F#20, G#20, A20, B20, C21, D21, E21, F#21, G#21, A21, B21, C22, D22, E22, F#22, G#22, A22, B22, C23, D23, E23, F#23, G#23, A23, B23, C24, D24, E24, F#24, G#24, A24, B24, C25, D25, E25, F#25, G#25, A25, B25, C26, D26, E26, F#26, G#26, A26, B26, C27, D27, E27, F#27, G#27, A27, B27, C28, D28, E28, F#28, G#28, A28, B28, C29, D29, E29, F#29, G#29, A29, B29, C30, D30, E30, F#30, G#30, A30, B30, C31, D31, E31, F#31, G#31, A31, B31, C32, D32, E32, F#32, G#32, A32, B32, C33, D33, E33, F#33, G#33, A33, B33, C34, D34, E34, F#34, G#34, A34, B34, C35, D35, E35, F#35, G#35, A35, B35, C36, D36, E36, F#36, G#36, A36, B36, C37, D37, E37, F#37, G#37, A37, B37, C38, D38, E38, F#38, G#38, A38, B38, C39, D39, E39, F#39, G#39, A39, B39, C40, D40, E40, F#40, G#40, A40, B40, C41, D41, E41, F#41, G#41, A41, B41, C42, D42, E42, F#42, G#42, A42, B42, C43, D43, E43, F#43, G#43, A43, B43, C44, D44, E44, F#44, G#44, A44, B44, C45, D45, E45, F#45, G#45, A45, B45, C46, D46, E46, F#46, G#46, A46, B46, C47, D47, E47, F#47, G#47, A47, B47, C48, D48, E48, F#48, G#48, A48, B48, C49, D49, E49, F#49, G#49, A49, B49, C50, D50, E50, F#50, G#50, A50, B50, C51, D51, E51, F#51, G#51, A51, B51, C52, D52, E52, F#52, G#52, A52, B52, C53, D53, E53, F#53, G#53, A53, B53, C54, D54, E54, F#54, G#54, A54, B54, C55, D55, E55, F#55, G#55, A55, B55, C56, D56, E56, F#56, G#56, A56, B56, C57, D57, E57, F#57, G#57, A57, B57, C58, D58, E58, F#58, G#58, A58, B58, C59, D59, E59, F#59, G#59, A59, B59, C60, D60, E60, F#60, G#60, A60, B60, C61, D61, E61, F#61, G#61, A61, B61, C62, D62, E62, F#62, G#62, A62, B62, C63, D63, E63, F#63, G#63, A63, B63, C64, D64, E64, F#64, G#64, A64, B64, C65, D65, E65, F#65, G#65, A65, B65, C66, D66, E66, F#66, G#66, A66, B66, C67, D67, E67, F#67, G#67, A67, B67, C68, D68, E68, F#68, G#68, A68, B68, C69, D69, E69, F#69, G#69, A69, B69, C70, D70, E70, F#70, G#70, A70, B70, C71, D71, E71, F#71, G#71, A71, B71, C72, D72, E72, F#72, G#72, A72, B72, C73, D73, E73, F#73, G#73, A73, B73, C74, D74, E74, F#74, G#74, A74, B74, C75, D75, E75, F#75, G#75, A75, B75, C76, D76, E76, F#76, G#76, A76, B76, C77, D77, E77, F#77, G#77, A77, B77, C78, D78, E78, F#78, G#78, A78, B78, C79, D79, E79, F#79, G#79, A79, B79, C80, D80, E80, F#80, G#80, A80, B80, C81, D81, E81, F#81, G#81, A81, B81, C82, D82, E82, F#82, G#82, A82, B82, C83, D83, E83, F#83, G#83, A83, B83, C84, D84, E84, F#84, G#84, A84, B84, C85, D85, E85, F#85, G#85, A85, B85, C86, D86, E86, F#86, G#86, A86, B86, C87, D87, E87, F#87, G#87, A87, B87, C88, D88, E88, F#88, G#88, A88, B88, C89, D89, E89, F#89, G#89, A89, B89, C90, D90, E90, F#90, G#90, A90, B90, C91, D91, E91, F#91, G#91, A91, B91, C92, D92, E92, F#92, G#92, A92, B92, C93, D93, E93, F#93, G#93, A93, B93, C94, D94, E94, F#94, G#94, A94, B94, C95, D95, E95, F#95, G#95, A95, B95, C96, D96, E96, F#96, G#96, A96, B96, C97, D97, E97, F#97, G#97, A97, B97, C98, D98, E98, F#98, G#98, A98, B98, C99, D99, E99, F#99, G#99, A99, B99, C100, D100, E100, F#100, G#100, A100, B100, C101, D101, E101, F#101, G#101, A101, B101, C102, D102, E102, F#102, G#102, A102, B102, C103, D103, E103, F#103, G#103, A103, B103, C104, D104, E104, F#104, G#104, A104, B104, C105, D105, E105, F#105, G#105, A105, B105, C106, D106, E106, F#106, G#106, A106, B106, C107, D107, E107, F#107, G#107, A107, B107, C108, D108, E108, F#108, G#108, A108, B108, C109, D109, E109, F#109, G#109, A109, B109, C110, D110, E110, F#110, G#110, A110, B110, C111, D111, E111, F#111, G#111, A111, B111, C112, D112, E112, F#112, G#112, A112, B112, C113, D113, E113, F#113, G#113, A113, B113, C114, D114, E114, F#114, G#114, A114, B114, C115, D115, E115, F#115, G#115, A115, B115, C116, D116, E116, F#116, G#116, A116, B116, C117, D117, E117, F#117, G#117, A117, B117, C118, D118, E118, F#118, G#118, A118, B118, C119, D119, E119, F#119, G#119, A119, B119, C120, D120, E120, F#120, G#120, A120, B120, C121, D121, E121, F#121, G#121, A121, B121, C122, D122, E122, F#122, G#122, A122, B122, C123, D123, E123, F#123, G#123, A123, B123, C124, D124, E124, F#124, G#124, A124, B124, C125, D125, E125, F#125, G#125, A125, B125, C126, D126, E126, F#126, G#126, A126, B126, C127, D127, E127, F#127, G#127, A127, B127, C128, D128, E128, F#128, G#128, A128, B128, C129, D129, E129, F#129, G#129, A129, B129, C130, D130, E130, F#130, G#130, A130, B130, C131, D131, E131, F#131, G#131, A131, B131, C132, D132, E132, F#132, G#132, A132, B132, C133, D133, E133, F#133, G#133, A133, B133, C134, D134, E134, F#134, G#134, A134, B134, C135, D135, E135, F#135, G#135, A135, B135, C136, D136, E136, F#136, G#136, A136, B136, C137, D137, E137, F#137, G#137, A137, B137, C138, D138, E138, F#138, G#138, A138, B138, C139, D139, E139, F#139, G#139, A139, B139, C140, D140, E140, F#140, G#140, A140, B140, C141, D141, E141, F#141, G#141, A141, B141, C142, D142, E142, F#142, G#142, A142, B142, C143, D143, E143, F#143, G#143, A143, B143, C144, D144, E144, F#144, G#144, A144, B144, C145, D145, E145, F#145, G#145, A145, B145, C146, D146, E146, F#146, G#146, A146, B146, C147, D147, E147, F#147, G#147, A147, B147, C148, D148, E148, F#148, G#148, A148, B148, C149, D149, E149, F#149, G#149, A149, B149, C150, D150, E150, F#150, G#150, A150, B150, C151, D151, E151, F#151, G#151, A151, B151, C152, D152, E152, F#152, G#152, A152, B152, C153, D153, E153, F#153, G#153, A153, B153, C154, D154, E154, F#154, G#154, A154, B154, C155, D155, E155, F#155, G#155, A155, B155, C156, D156, E156, F#156, G#156, A156, B156, C157, D157, E157, F#157, G#157, A157, B157, C158, D158, E158, F#158, G#158, A158, B158, C159, D159, E159, F#159, G#159, A159, B159, C160, D160, E160, F#160, G#160, A160, B160, C161, D161, E161, F#161, G#161, A161, B161, C162, D162, E162, F#162, G#162, A162, B162, C163, D163, E163, F#163, G#163, A163, B163, C164, D164, E164, F#164, G#164, A164, B164, C165, D165, E165, F#165, G#165, A165, B165, C166, D166, E166, F#166, G#166, A166, B166, C167, D167, E167, F#167, G#167, A167, B167, C168, D168, E168, F#168, G#168, A168, B168, C169, D169, E169, F#169, G#169, A169, B169, C170, D170, E170, F#170, G#170, A170, B170, C171, D171, E171, F#171, G#171, A171, B171, C172, D172, E172, F#172, G#172, A172, B172, C173, D173, E173, F#173, G#173, A173, B173, C174, D174, E174, F#174, G#174, A174, B174, C175, D175, E175, F#175, G#175, A175, B175, C176, D176, E176, F#176, G#176, A176, B176, C177, D177, E177, F#177, G#177, A177, B177, C178, D178, E178, F#178, G#178, A178, B178, C179, D179, E179, F#179, G#179, A179, B179, C180, D180, E180, F#180, G#180, A180, B180, C181, D181, E181, F#181, G#181, A181, B181, C182, D182, E182, F#182, G#182, A182, B182, C183, D183, E183, F#183, G#183, A183, B183, C184, D184, E184, F#184, G#184, A184, B184, C185, D185, E185, F#185, G#185, A185, B185, C186, D186, E186, F#186, G#186, A186, B186, C187, D187, E187, F#187, G#187, A187, B187, C188, D188, E188, F#188, G#188, A188, B188, C189, D189, E189, F#189, G#189, A189, B189, C190, D190, E190, F#190, G#190, A190, B190, C191, D191, E191, F#191, G#191, A191, B191, C192, D192, E192, F#192, G#192, A192, B192, C193, D193, E193, F#193, G#193, A193, B193, C194, D194, E194, F#194, G#194, A194, B194, C195, D195, E195, F#195, G#195, A195, B195, C196, D196, E196, F#196, G#196, A196, B196, C197, D197, E197, F#197, G#197, A197, B197, C198, D198, E198, F#198, G#198, A198, B198, C199, D199, E199, F#199, G#199, A199, B199, C200, D200, E200, F#200, G#200, A200, B200, C201, D201, E201, F#201, G#201, A201, B201, C202, D202, E202, F#202, G#202, A202, B202, C203, D203, E203, F#203, G#203, A203, B203, C204, D204, E204, F#204, G#204, A204, B204, C205, D205, E205, F#205, G#205, A205, B205, C206, D206, E206, F#206, G#206, A206, B206, C207, D207, E207, F#207, G#207, A207, B207, C208, D208, E208, F#208, G#208, A208, B208, C209, D209, E209, F#209, G#209, A209, B209, C210, D210, E210, F#210, G#210, A210, B210, C211, D211, E211, F#211, G#211, A211, B211, C212, D212, E212, F#212, G#212, A212, B212, C213, D213, E213, F#213, G#213, A213, B213, C214, D214, E214, F#214, G#214, A214, B214, C215, D215, E215, F#215, G#215, A215, B215, C216, D216, E216, F#216, G#216, A216, B216, C217, D217, E217, F#217, G#217, A217, B217, C218, D218, E218, F#218, G#218, A218, B218, C219, D219, E219, F#219, G#219, A219, B219, C220, D220, E220, F#220, G#220, A220, B220, C221, D221, E221, F#221, G#221, A221, B221, C222, D222, E222, F#222, G#222, A222, B222, C223, D223, E223, F#223, G#223, A223, B223, C224, D224, E224, F#224, G#224, A224, B224, C225, D225, E225, F#225, G#225, A225, B225, C226, D226, E226, F#226, G#226, A226, B226, C227, D227, E227, F#227, G#227, A227, B227, C228, D228, E228, F#228, G#228, A228, B228, C229, D229, E229, F#229, G#229, A229, B229, C230, D230, E230, F#230, G#230, A230, B230, C231, D231, E231, F#231, G#231, A231, B231, C232, D232, E232, F#232, G#232, A232, B232, C233, D233, E233, F#233, G#233, A233, B233, C234, D234, E234, F#234, G#234, A234, B234, C235, D235, E235, F#235, G#235, A235, B235, C236, D236, E236, F#236, G#236, A236, B236, C237, D237, E237, F#237, G#237, A237, B237, C238, D238, E238, F#238, G#238, A238, B238, C239, D239, E239, F#239, G#239, A239, B239, C240, D240, E240, F#240, G#240, A240, B240, C241, D241, E241, F#241, G#241, A241, B241, C242, D242, E242, F#242, G#242, A242, B242, C243, D243, E243, F#243, G#243, A243, B243, C244, D244, E244, F#244, G#244, A244, B244, C245, D245, E245, F#245, G#245, A245, B245, C246, D246, E246, F#246, G#246, A246, B246, C247, D247, E247, F#247, G#247, A247, B247, C248, D248, E248, F#248, G#248, A248, B248, C249, D249, E249, F#249, G#249, A249, B249, C250, D250, E250, F#250, G#250, A250, B250, C251, D251, E251, F#251, G#251, A251, B251, C252, D252, E252, F#252, G#252, A252, B252, C253, D253, E253, F#253, G#253, A253, B253, C254, D254, E254, F#254, G#254, A254, B254, C255, D255, E255, F#255, G#255, A255, B255, C256, D256, E256, F#256, G#256, A256, B256, C257, D257, E257, F#257, G#257, A257, B257, C258, D258, E258, F#258, G#258, A258, B258, C259, D259, E259, F#259, G#259, A259, B259, C260, D260, E260, F#260, G#260, A260, B260, C261, D261, E261, F#261, G#261, A261, B261, C262, D262, E262, F#262, G#262, A262, B262, C263, D263, E263, F#263, G#263, A263, B263, C264, D264, E264, F#264, G#264, A264, B264, C265, D265, E265, F#265, G#265, A265, B265, C266, D266, E266, F#266, G#266, A266, B266, C267, D267, E267, F#267, G#267, A267, B267, C268, D268, E268, F#268, G#268, A268, B268, C269, D269, E269, F#269, G#269, A269, B269, C270, D270, E270, F#270, G#270, A270, B270, C271, D271, E271, F#271, G#271, A271, B271, C272, D272, E272, F#272, G#272, A272, B272, C273, D273, E273, F#273, G#273, A273, B273, C274, D274, E274, F#274, G#274, A274, B274, C275, D275, E275, F#275, G#275, A275, B275, C276, D276, E276, F#276, G#276, A276, B276, C277, D277, E277, F#277, G#277, A277, B277, C278, D278, E278, F#278, G#278, A278, B278, C279, D279, E279, F#279, G#279, A279, B279, C280, D280, E280, F#280, G#280, A280, B280, C281, D281, E281, F#281, G#281, A281, B281, C282, D282, E282, F#282, G#282, A282, B282, C283, D283, E283, F#283, G#283, A283, B283, C284, D284, E284, F#284, G#284, A284, B284, C285, D285, E285, F#285, G#285, A285, B285, C286, D286, E286, F#286, G#286, A286, B286, C287, D287, E287, F#287, G#287, A287, B287, C288, D288, E288, F#288, G#288, A288, B288, C289, D289, E289, F#289, G#289, A289, B289, C290, D290, E290, F#290, G#290, A290, B290, C291, D291, E291, F#291, G#291, A291, B291, C292, D292, E292, F#292, G#292, A292, B292, C293, D293, E293, F#293, G#293, A293, B293, C294, D294, E294, F#294, G#294, A294, B294, C295, D295, E295, F#295, G#295, A295, B295, C296, D296, E296, F#296, G#296, A296, B296, C297, D297, E297, F#297, G#297, A297, B297, C298, D298, E298, F#298, G#298, A298, B298, C299, D299, E299, F#299, G#299, A299, B299, C300, D300, E300, F#300, G#300, A300, B300, C301, D301, E301, F#301, G#301, A301, B301, C302, D302, E302, F#302, G#302, A302, B302, C303, D303, E303, F#303, G#303, A303, B303, C304, D304, E304, F#304, G#304, A304, B304, C305, D305, E305, F#305, G#305, A305, B305, C306, D306, E306, F#306, G#306, A306, B306, C307, D307, E307, F#307, G#307, A307, B307, C308, D308, E308, F#308, G#308, A308, B308, C309, D309, E309, F#309, G#309, A309, B309, C310, D310, E310, F#310, G#310, A310, B310, C311, D311, E311, F#311, G#311, A311, B311, C312, D312, E312, F#312, G#312, A312, B312, C313, D313, E313, F#313, G#313, A313, B313, C314, D314, E314, F#314, G#314, A314, B314, C315, D315, E315, F#315, G#315, A315, B315, C316, D316, E316, F#316, G#316, A316, B316, C317, D317, E317, F#317, G#317, A317, B317, C318, D318, E318, F#318, G#318, A318, B318, C319, D319, E319, F#319, G#319, A319, B319, C320, D320, E320, F#320, G#320, A320, B320, C321, D321, E321, F#321, G#321, A321, B321, C322, D322, E322, F#322, G#322, A322, B322, C323, D323, E323, F#323, G#323, A323, B323, C324, D324, E324, F#324, G#324, A324, B324, C325, D325, E325, F#325, G#325, A325, B325, C326, D326, E326, F#326, G#326, A326, B326, C327, D327, E327, F#327, G#327, A327, B327, C328, D328, E328, F#328, G#328, A328, B328, C329, D329, E329, F#329, G#329, A329, B329, C330, D330, E330, F#330, G#330, A330, B330, C331, D331, E331, F#331, G#331, A331, B331, C332, D332, E332, F#332, G#332, A332, B332, C333, D333, E333, F#333, G#333, A333, B333, C334, D334, E334, F#334, G#334, A334, B334, C335, D335, E335, F#335, G#335, A335, B335, C336, D336, E336, F#336, G#336, A336, B336, C337, D337, E337, F#337, G#337, A337, B337, C338, D338, E338, F#338, G#338, A338, B338, C339, D339, E339, F#339, G#339, A339, B339, C340, D340, E340, F#340, G#340, A340, B340, C341, D341, E341, F#341, G#341, A341, B341, C342, D342, E342, F#342, G#342, A342, B342, C343, D343, E343, F#343, G#343, A343, B343, C344, D344, E344, F#344, G#344, A344, B344, C345, D345, E345, F#345, G#345, A345, B345, C346, D346, E346, F#346, G#346, A346, B346, C347, D347, E347, F#347, G#347, A347, B347, C348, D348, E348, F#348, G#348, A348, B348, C349, D349, E349, F#349, G#349, A349, B349, C350, D350, E350, F#350, G#350, A350, B350, C351, D351, E351, F#351, G#351, A351, B351, C352, D352, E352, F#352, G#352, A352, B352, C353, D353, E353, F#353, G#353, A353, B353, C354, D354, E354, F#354, G#354, A354, B3

dim.

dim.

Fl.

Cl.
(Sib)

Cor.
(Fa)

Fg.

p

pp

p

pp

P. Hindemith

Mica muzică de cameră pentru 5 suflători, *p. III*

143

Ruhig und einfach ♩ = 100

Fl. *p* *mf*

Cl.
(Sib) *p* *mf*

Cor.
(Fa) *p*

Fg. *p*

Fl. *f*

Ob. *mf* *f*

Cl.
(Sib) *f*

Cor.
(Fa) *f*

Fg. *mf* *f*

Musical score for five staves, likely strings. The notation includes various note values, rests, and dynamic markings. The first staff has a *mf* marking. The third and fourth staves have a *p* marking. The score is written in a key with one flat and a common time signature.

Musical score for woodwinds and cor. The parts are labeled: Fl., Ob., Cl. (Sib), and Cor. (Fa). The Flute and Oboe parts have rests. The Clarinet in B-flat part has a *p* marking. The Cor part has a *pp* marking and is marked *gestopft staccatto* with a triplet of eighth notes. The score is written in a key with one flat and a common time signature.

First system of musical notation. It consists of four staves. The top staff is empty. The second and third staves contain melodic lines with slurs and dynamic markings of *mf*. The bottom staff contains a triplet of eighth notes. The key signature has one sharp (F#).

Second system of musical notation, labeled with instrument abbreviations on the left: Fl. (Flute), Cl. (Sib) (Clarinet in B-flat), and Cor. (Fa) (Coronet in F). The Fl. and Cl. staves have melodic lines with slurs and a dynamic marking of *p*. The Cor. staff has a triplet of eighth notes. The key signature has one sharp (F#).

Third system of musical notation. The top two staves have melodic lines with slurs and a dynamic marking of *pp*. The bottom staff has a triplet of eighth notes. The word "breiter" is written above the final measure of the top staff. The key signature has one sharp (F#).

riten. a tempo

Fl. *mf* *ppp*

Ob. *p* *ppp*

Cl. (Sib) *mf* *ppp*

Cor. (Fa) *offen* *mf* *ppp*

Fg. *mf* *ppp*

144

Adagio

W.A. Mozart
Simfonia concertantă pentru oboi,
clarinet, corn, fagot și orchestra, p. II

Ob. *p dolce*

Cor. (Mib) *p*

Fg. *p*

dolce

Ob.
Cl.
(Sib)
Cor.
(Mib)
Fg.

p

Ob.
Cl.
(i b)
Cor.
(i b)

dolce

Cl.
i b
Cor.
i b

Cl.
i b
Cor.
i b

Cl.
Cl.
Cor.
Lib.

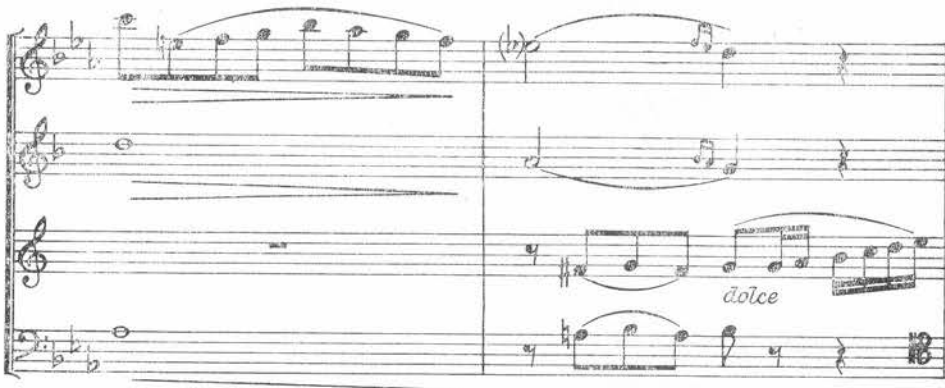
Cl.
Lib.

dolce

cl.
f.b.
br.
lib

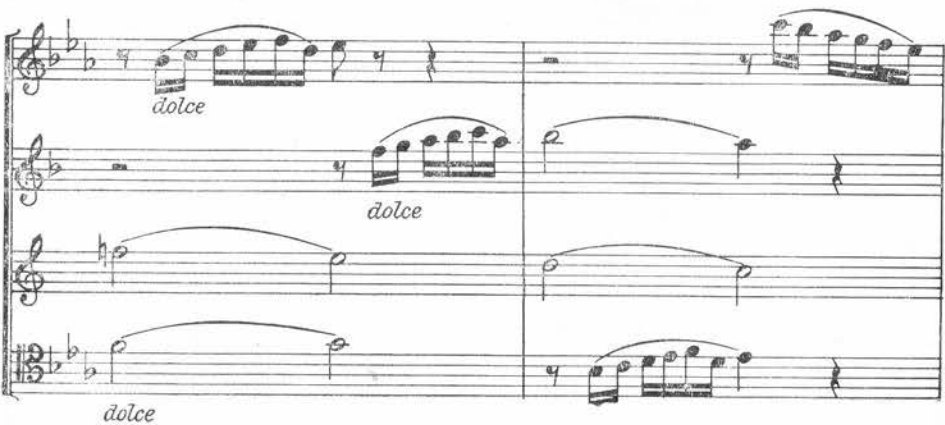

The first system of musical notation consists of four staves. The top staff is a treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The second staff is a treble clef with a key signature of two flats. The third staff is a treble clef with a key signature of two flats. The fourth staff is a bass clef with a key signature of two flats. The word "dolce" is written below the second staff. The music features various note values, including eighth and sixteenth notes, and rests.

The second system of musical notation consists of four staves. The top staff is a treble clef with a key signature of two flats. The second staff is a treble clef with a key signature of two flats. The third staff is a treble clef with a key signature of two flats. The fourth staff is a bass clef with a key signature of two flats. The word "dolce" is written below the third staff. The music features various note values, including eighth and sixteenth notes, and rests.

cl.
f.b.
br.
lib

The third system of musical notation consists of four staves. The top staff is a treble clef with a key signature of two flats. The second staff is a treble clef with a key signature of two flats. The third staff is a treble clef with a key signature of two flats. The fourth staff is a bass clef with a key signature of two flats. The word "dolce" is written below the first staff. The music features various note values, including eighth and sixteenth notes, and rests.

Cl.
Lib
Cor.
Lib

Handwritten musical score for the first system. It consists of three staves. The top staff is in treble clef, the middle in treble clef, and the bottom in bass clef. The key signature has two flats (B-flat and E-flat). The music includes various note values, rests, and slurs.

Cl.
Lib
Cor.
Lib

Handwritten musical score for the second system. It continues the notation from the first system, with three staves in the same clefs and key signature. The music includes various note values, rests, and slurs.

Cl.
Lib

Cor.
Lib

Handwritten musical score for the third system. It continues the notation from the second system, with three staves in the same clefs and key signature. The music includes various note values, rests, and slurs.

Cl.
f#b

Con.
f#b

Cl.
f#b

Con.
f#b

Cl.
f#b

Con.
f#b

145

Larghetto

W. A. Mozart

Cvintet pentru pian, oboi,
clarinet, fagot și corn, p. II

Ob.

Cl.
(Sib)Cor.
(Mib)

Fg.

Ob.

Cl.
(Sib)

Cor.
(Mib)

Fg.

fp *fp* *fp* *fp*

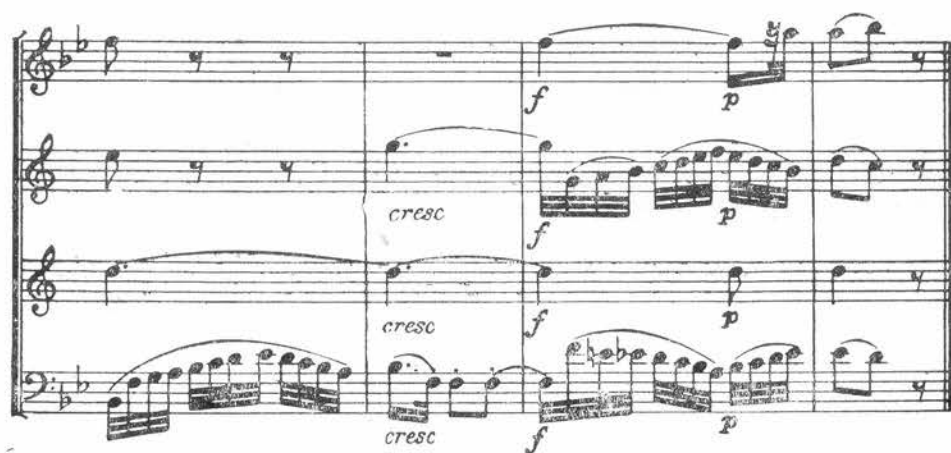
fp *cresc.* *f*

fp *cresc.* *f*

fp *cresc.* *f*

fp *cresc.* *f*

p *p* *p* *p*

146

N.A. Rimski-Korsakov
Cvintet pentru pian și instrumente de suflat, p. II

Fughetta

Fl. *p*

Cl.
(Sib) *p*

Fl. *p*

Cl.
(Sib)

Eg. *p*

Fl. *mf*

Cl.
(Sib)

Eg. *mf*

Pian *mf*

p cresc.

p cresc.

p cresc.

p cresc.

Fl. *f*

Cl.
(Sib) *f*

Cor.
(Fa) *f*

Eg. *f*

Pian *f*

Musical score for five staves, likely piano and strings. The key signature is three flats (B-flat, E-flat, A-flat). The score is divided into two systems of four staves each, with a fifth staff at the bottom. Dynamics include *p cresc.* and *f*.

Staff 1 (Treble): *p cresc.* (first system), *f* (second system).
 Staff 2 (Treble): *p cresc.* (first system), *f* (second system).
 Staff 3 (Treble): *p cresc.* (first system), *f* (second system).
 Staff 4 (Bass): *p cresc.* (first system), *f* (second system).
 Staff 5 (Bass): *p cresc.* (first system), *f* (second system).

Musical score for four woodwind staves: Flute (Fl.), Clarinet (Cl. Sib), Cor (Fa), and Bassoon (Fg.). The key signature is three flats (B-flat, E-flat, A-flat).

Fl. (Treble): Melodic line with eighth and sixteenth notes.
 Cl. (Sib) (Treble): Harmonic accompaniment with eighth notes.
 Cor. (Fa) (Treble): Harmonic accompaniment with eighth notes.
 Fg. (Bass): Harmonic accompaniment with eighth notes.

Moderato

1.

Fg. *pp*

poco

Cl. b.
(Sib)

Fg. *p*

2.

Cl.b.
(Sib)

Fg.

Cor.
(Fa)

p

mp

mp

poco cresc.

mf

cresc.

Ob.

Cl.b.
(Sib)

cresc.

Fg.

cresc.

Cor.
(Fa)

cresc.

Ob.

Cl.
(Sib)

f

Cl.b.
(Sib)

f

Fg.

cresc.

cresc.

cresc.

Ob.

Cl.
(Sib)

Cl.b.
(Sib)

ben f

decresc.

1.

decresc.

C. Frank
Simfonia, p. III

148

Allegro non troppo

Corno ingl.

Cl. b.
(Sib)

Fg.

Cor.
(Fa)

Cor. ingl.

Cl. (Sib)

Cl. b. (Sib)

Cor. (Fa)

149

P. Constantinescu
Patru Fabule pentru pian

Rubato

Ob.

Cl.
(Sib)

Cor.
(Fa)

ad. lib.

mp

p

transcripția pentru cvintet de suflători aparține lui Dimitrie Alecsandrescu

Fl. *p*

Ob. *mp*

Cl. (Sib) *mp* 5

Fg. *p*

Cor. (Fa) *p*

Ob. *mp* molto precip. calando

Cl. (Sib) *p* *f*

Fg. *b*

Cor. (Fa) *mp*

Moderato

1

Fl. *p* *cresc.*

Ob. *pp* *cresc.*

Cl. (Sib) *cresc.* *marcato*

Fg. *pp* *cresc.*

rit.

f

mf

f

2 $\text{♩} = 72$ *rall. e dim.*

Fl. *mp*

Ob. *mp*

Cl. (Sib) *mp*

Fg. *mp*

Cor. (Fa) *mp*

C A P I T O L U L IX

STUDII CU DIFERITE COMBINAȚII DE TRANSPOZIȚIE.

(urmare)

E. Chausson
Simfonia, p. III

150

Grave

4 Cor.
(Fa)

ff *p*

2 Trp.
(Fa)

ff *p* *très lié et très chanté*

Trb.
Tuba

p *3 solo*

Musical score for piano, page 316. The score consists of six systems of staves. The first system has four staves with dynamics *pp* and *p*. The second system has four staves with dynamics *p* and *p espress.*. The third system has four staves with dynamics *p*. The fourth system has four staves with dynamics *p*. The fifth system has four staves with dynamics *pp*. The sixth system has four staves with dynamics *pp*. The score includes various musical notations such as treble and bass clefs, key signatures (one flat), time signatures (4/4), notes, rests, and articulation marks.

M. Musorgski - M. Ravel
Tablouri dintr-o expoziție

151

Largo

4 Cor
(Fa)

2 Trb.

Trb. 3
Tuba

Largo

Measures 1-4 of the musical score. The 4 Cor (Fa) part is in 2/4 time, starting with a whole rest. The 2 Trb. part is in 2/4 time, starting with a half note G4, followed by a quarter rest, then a quarter note A4, and a quarter rest. The Trb. 3 Tuba part is in 2/4 time, starting with a half note G3, followed by a quarter rest, then a quarter note A3, and a quarter rest. Dynamics include *p* (piano) and *ff* (fortissimo).

Fig.

Cor.
(Fa)

2Trb

Trb.3

Cor.
(Fa)

3Trp
(Do)

Fig.

Cor.
(Fa)

3Trp
(Do)

The musical score is written for a brass ensemble. It consists of two systems of staves. The first system includes parts for Fig. (Bass), Cor. (Fa) (Two staves), 2Trb (Tenor), Trb.3 (Bass), Cor. (Fa) (Two staves), and 3Trp (Do) (Soprano). The second system includes parts for Fig. (Bass), Cor. (Fa) (Two staves), and 3Trp (Do) (Soprano). The key signature is one sharp (F#). The time signature is 4/4. The score includes various dynamic markings: *pp* (pianissimo), *ff* (fortissimo), *p* (piano), *mf* (mezzo-forte), and *f* (forte). A 'solo' section is marked for the 3Trp (Do) part in the first system. The Fig. part has a long rest in the first system and enters in the second system. The Cor. (Fa) parts have a long rest in the first system and enter in the second system. The 2Trb and Trb.3 parts have a long rest in the first system and enter in the second system. The 3Trp (Do) part has a long rest in the first system and enters in the second system.

Eg.
 4Cor.
 (Fa)
 Trp.
 (Do)
 2Trb.
 Trb.
 Tuba

152

Fr. Liszt
Tasso

Cl. b.
 (Sib)
 basso
 (Sib)
 Corni
 (Do)
 Vle.
 Vlc.

Adagio mesto

f espress.

pizz.

pizz.

First system of musical notation. The top staff contains a melodic line with a triplet of eighth notes. The piano accompaniment consists of two staves, both of which play a triplet of eighth notes in the final measure, marked *pp*. The bottom two staves are empty.

Second system of musical notation. The instruments and their parts are as follows:
 - **Cl. b. (Sib):** Melodic line with dynamics *dim.*, *pp*, and *f*.
 - **Fg.:** Bass line with a triplet of eighth notes in the final measure, marked *pp*.
 - **(Sib) Cor.:** Treble line with a triplet of eighth notes in the final measure, marked *pp*.
 - **(Do) Cor.:** Treble line with a triplet of eighth notes in the final measure, marked *pp*.
 - **Vle.:** Bass line with a triplet of eighth notes in the final measure, marked *p*.

Cl.b.
(Sib)

Eg.

(Sib)
Cor.

(Do)

rit.

pp

pp

153

Scarlatti - Lipatti
Şase sonatine pentru cvintet de suflători

Andante ♩ = 92

8-

p

p

p

p

Fl.

Ob.

Cl.
(Sib)

Cor.
(Fa)

Fg.

p

Ob.
Cl. (Sib)
Fg.

Fl.
Cl. (Sib)
Cor. (Fa)

f *p* *mf*
f *p* *mf*
mf *p* *mf*

Musical score for three staves. The first staff has a treble clef and a key signature of two flats. The second and third staves have a key signature of one flat. The first staff has a *p* dynamic and a trill (*tr*) marking. The second staff has a *p* dynamic. The third staff has a *p* dynamic.

Musical score for five staves: Fl. (Flute), Ob. (Oboe), Cl. (Sib) (Clarinet in B-flat), Cor. (Fa) (Cor in F), and Fg. (Fagott). The Flute and Oboe staves have a treble clef and a key signature of two flats. The Clarinet, Cor, and Fagott staves have a key signature of one flat. The Flute and Oboe staves have a *mf* dynamic and a trill (*tr*) marking. The Cor staff has a *p* dynamic. The Fagott staff has a *mp* dynamic.

Musical score for four staves: Ob. (Oboe), Cl. (Sib) (Clarinet in B-flat), Cor. (Fa) (Cor in F), and Fg. (Fagott). The Oboe, Clarinet, and Cor staves have a treble clef and a key signature of two flats. The Fagott staff has a key signature of one flat. The Oboe staff has a *p* dynamic and a *p espress.* marking. The Clarinet staff has a *p* dynamic. The Cor staff has a *p* dynamic. The Fagott staff has a *p* dynamic.

Ob.

Cor.
(Fa)

Fg.

Ob.

Cl.
(Sib)

Fg.

p espress.

154

M. Ravel
Ma mère, l'oye, p.I

Lent $\text{♩} = 58$

solo

Fl. 2

pp expressif

sourdine

Cor.
(Fa)

pp

1 Fl. *pp*

2 Fl.

Ob.

Cl. (Sib) *pp*

Cor. (Fa) *pp*

Archi *pizz.* *pp*

1 Fl.

2 Fl.

Ob.

Cl. (Sib) *solo p*

Archi

Fl.

Cor.
ingl.

Cl.
(Sib)

Archi

Fl.

Cor.
ingl.

Cl.
(Sib)

Cor.
(Fa)

155 *Th. Rogalski*
Trei dansuri românești, nr. 1

Allegretto moderato

Fl.

Ob.

Fg.

Cor.
(Fa)

This system contains the first four measures of a musical score. It features four staves: two woodwinds (likely Flute and Oboe) in the top two staves, and two strings (likely Violin and Viola) in the bottom two staves. The woodwinds play a melodic line with eighth and sixteenth notes. The strings provide harmonic support with chords and moving lines. A dynamic marking of *a2* is present in the first measure of the bottom staff.

This system contains the first four measures of a full orchestral score. The staves are labeled as follows from top to bottom: Fl. (Flute), Ob. (Oboe), Cor. ingl. (English Horn), Cl. (Clarinet), Fg. (Fagotto/Bassoon), and Cor. (Fa) (French Horn). The woodwinds and strings play a melodic line, while the brass instruments (Cor. ingl., Cl., and Cor. (Fa)) provide harmonic support. A dynamic marking of *mf* is present in the third measure of the Clarinet staff.

First system of musical notation, consisting of five staves. The top four staves are grouped by a brace on the left. The first staff is in treble clef with a key signature of one sharp (F#). The second staff is in treble clef with a key signature of two sharps (F#, C#). The third staff is in treble clef with a key signature of two sharps (F#, C#). The fourth staff is in bass clef. The fifth staff is in treble clef. The system contains four measures of music, featuring various note values, rests, and dynamic markings.

Second system of musical notation, consisting of five staves. The top four staves are grouped by a brace on the left. The first staff is in treble clef with a key signature of one sharp (F#). The second staff is in treble clef with a key signature of two sharps (F#, C#). The third staff is in treble clef with a key signature of two sharps (F#, C#). The fourth staff is in bass clef. The fifth staff is in treble clef. The system contains four measures of music, featuring various note values, rests, and dynamic markings.

First system of musical notation, consisting of five staves. The top four staves are grouped by a brace on the left. The first staff is in treble clef. The second staff is in treble clef with a key signature of one sharp (F#). The third staff is in treble clef with a key signature of two sharps (F#, C#). The fourth staff is in bass clef. The fifth staff is in treble clef. The system contains three measures of music, featuring various note values, rests, and dynamic markings.

Second system of musical notation, consisting of five staves. The top four staves are grouped by a brace on the left. The first staff is in treble clef. The second staff is in treble clef with a key signature of one sharp (F#). The third staff is in treble clef with a key signature of two sharps (F#, C#). The fourth staff is in bass clef. The fifth staff is in treble clef. The system contains three measures of music, featuring various note values, rests, and dynamic markings.

Andante sostenuto $\text{♩} = 72$

Cl. b.
(Sib)

pp

Fl.

p

Ob.

f

p

Cl.
(Sib)

f

Cor.
(Fa)

con sord.

f

Cl. b.
(Sib)

p

Fl.

p

Ob.

Cl. b.
(Sib)

Meno mosso

Fl. *17*

Ob. *17*

Cl.
(Sib) *17*

Cor.
(Fa) *f* *3* *s. sord.* *p* *17*

Fg. *f* *3* *17*

Cl.b.
(Sib) *f* *3* *17*

17 *ppp* *17*

17 *ppp* *17*

17 *ppp* *17*

17 *17*

17 *ppp* *17*

17 18 19

con sord.

pp

Adagio

fp

dim.

fp

dim.

fp

dim.

p

dim.

fp

dim.

R. Wagner
Idila „Siegfried”

157

Leggiero con moto

Fl.
Ob. *p dolce*

Cl.
(Sib) *p*

Fg. *p*

Ob. *poco cresc.*

Cl.
(Sib) *p*

Fg. *poco cresc.*

Cor.
(Fa) *p dolce* *voco cresc.*

Fl.
Ob.
 Cl.
(Sib)
 Fg.
 Cor.
(Fa)

p dolce
poco cresc.
poco cresc.
poco f

cresc.
p

p dolce
cresc.
poco cresc.

p
poco cresc.

p
cresc.
poco cresc.

p

dolce
p

p
dolce

First system of musical notation, featuring five staves. The key signature is three flats (B-flat, E-flat, A-flat). The first staff begins with a rest, followed by a melodic line starting on a half note G4, moving up to a dotted half note A4, and then a quarter note G4. The second staff starts with a half note G4, followed by a dotted half note A4, and then a quarter note G4. The third staff begins with a half note G4, followed by a dotted half note A4, and then a quarter note G4. The fourth staff starts with a half note G4, followed by a dotted half note A4, and then a quarter note G4. The fifth staff begins with a half note G4, followed by a dotted half note A4, and then a quarter note G4. Dynamics include *p cresc.* and *cresc.*

Second system of musical notation, featuring five staves. The key signature is three flats (B-flat, E-flat, A-flat). The first staff begins with a half note G4, followed by a dotted half note A4, and then a quarter note G4. The second staff starts with a half note G4, followed by a dotted half note A4, and then a quarter note G4. The third staff begins with a half note G4, followed by a dotted half note A4, and then a quarter note G4. The fourth staff starts with a half note G4, followed by a dotted half note A4, and then a quarter note G4. The fifth staff begins with a half note G4, followed by a dotted half note A4, and then a quarter note G4. Dynamics include *f* and *cresc.*

R. Strauss
Simfonia „Domestica”

158

Ruhig und einfach

Ob. d'amore

Cl.
(Sib)

Fg.

Cor.
(Fa)

p

p

Ob.
d'amore

Cl.
(La)

Cl.
(Si \flat)

Fg.

Cor.
(Fa)

Cl.
(La)

Cl.
(Sib)

Fg.

Cor.
(Fa)

mf

mf

mf

mf

mf

dim. *p*

dim. *p*

dim. *p*

dim. *p*

dim. *p*

R. Wagner
Uvertura „Olandezul zburător”

159

Andante

Cor. ingl. *p dolce*

Fg. *p*

Cor. (Fa) *p dolce*

Ob. ritard. a tempo *p dolce*

Cor. ingl.

Cl. (Sib)

Fg. *p*

Cor. (Fa)

Cor. (La) *p dolce*

ritard. a tempo

Fl. *p*

Ob.

Cor. ingl. *p*

Cl. (Sib)

Fg. *p*

Cor. (Fa) *p*

Cor. (La) *p*

Animando un poco

Fl. *pp*

Ob. *pp*

Cor. ingl. *pp*

Cl. (Sib) *pp* *p marcato*

Fg. *pp*

Cor. (Fa) *più p* *pp* *a2* *p*

Cor. (La) *a2* *p*

3Trb. *p*

Cor. (Fa) *poco cresc.*

Cor. (La) *poco cresc.*

Trb. *poco cresc.*

dimin.

dimin.

dimin.

Cor. (Fa) *più p*

Cor. (La) *più p*

3Trb. *più p* *pp*

Timp. *tr* *pp*

Eg. 1
p

Cor. (La)
più p

3Trb.
pp

Tuba
pp

Timp.
p

G. Enescu
Dixtuor, p. I

160

Doucement mouvementé ♩ = 120

expressif

Cor. ingl.
mp

Cl. (La)
p

Eg.

Fl.
Ob.

Cor.
ingl.

Cl.
(La)

Cor.
(Fa)

Fg.

Fl.
Ob.

Cl.
(La)

Cor.
(Fa)

Fg.

[illegible]

A handwritten musical score for the song "The Rose Tree". The score is written on six staves, organized into three systems of two staves each. The key signature is one sharp (F#), and the time signature is 4/4. The notation includes various musical symbols such as notes, rests, beams, and slurs. Dynamics markings include *ppp* (pianissimo) at the top, *pp* (piano) in the middle, and *ppp* (pianissimo) at the bottom. The lyrics "The Rose Tree" are written below the staves, with the words "The", "Rose", "Tree", "The", "Rose", "Tree" aligned with the first six measures of the music. The score is a single system, with the music continuing across the staves.

Non troppo allegro

Fl.
Ob.
Cl.
(La)
Cor.
(Re)
Fg.

*) Transcripția pentru cvintet de suflători aparține lui Dimitrie Alecsandrescu.

First system of a musical score, consisting of five staves. The first staff is in treble clef with a key signature of one sharp (F#). The second and third staves are in treble clef with a key signature of one sharp. The fourth and fifth staves are in bass clef with a key signature of one sharp. The first staff begins with a forte (*f*) dynamic. The second staff begins with a forte (*f*) dynamic. The third staff begins with a forte (*f*) dynamic. The fourth staff begins with a forte (*f*) dynamic. The fifth staff begins with a forte (*f*) dynamic. The system concludes with a double bar line and a repeat sign. Dynamics include *f*, *ff*, and *pp*.

Second system of a musical score, consisting of five staves. The first staff is in treble clef with a key signature of one sharp (F#). The second and third staves are in treble clef with a key signature of one sharp. The fourth and fifth staves are in bass clef with a key signature of one sharp. The first staff begins with a *grace* marking. The system concludes with a double bar line. Dynamics include *f*, *ff*, and *pp*.

[illegible]

A handwritten musical score for the song 'The Rose Tree'. The score is written on five staves. The first staff is a treble clef with a key signature of one sharp (F#). The second staff is a treble clef with a key signature of one sharp (F#). The third staff is a bass clef with a key signature of one flat (Bb). The fourth staff is a treble clef with a key signature of one flat (Bb). The fifth staff is a bass clef with a key signature of one sharp (F#). The music is written in a simple, handwritten style. The first staff contains the melody, which is a simple tune. The second staff contains a melody that is a variation of the first. The third staff contains a bass line. The fourth staff contains a melody that is a variation of the first. The fifth staff contains a bass line. The score is divided into three measures by vertical bar lines. The first measure is 4/4 time, the second is 4/4 time, and the third is 4/4 time. The score is written on a piece of paper that is slightly aged and has some faint markings.

First system of musical notation, featuring five staves. The top staff is in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a dynamic marking of *p*. It contains a series of eighth notes and a trill marked *tr*. The second staff is in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a dynamic marking of *p*, featuring a series of eighth notes. The third staff is in treble clef with a key signature of one flat (Bb) and a dynamic marking of *p*, featuring a series of eighth notes. The fourth staff is in treble clef with a key signature of one flat (Bb) and a dynamic marking of *p*, featuring a series of eighth notes. The fifth staff is in bass clef with a key signature of one sharp (F#) and a dynamic marking of *p*, featuring a series of eighth notes.

Second system of musical notation, featuring five staves. The top staff is in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a dynamic marking of *p*, featuring a series of eighth notes. The second staff is in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a dynamic marking of *p*, featuring a series of eighth notes. The third staff is in treble clef with a key signature of one flat (Bb) and a dynamic marking of *p*, featuring a series of eighth notes. The fourth staff is in treble clef with a key signature of one flat (Bb) and a dynamic marking of *p*, featuring a series of eighth notes. The fifth staff is in bass clef with a key signature of one sharp (F#) and a dynamic marking of *p*, featuring a series of eighth notes.

First system of a musical score. It consists of five staves. The top staff has a treble clef and a key signature of two sharps (F# and C#). It contains a melodic line with eighth and sixteenth notes, some beamed together, and a long slur over the final two measures. The dynamic marking *mp* is placed below the staff. The second staff has a treble clef and a key signature of two sharps, with a few notes and rests. The dynamic marking *mp* is placed below the staff. The third staff has a treble clef and a key signature of two sharps, with a few notes and rests. The dynamic marking *mp* is placed below the staff. The fourth staff has a treble clef and a key signature of two sharps, with a few notes and rests. The dynamic marking *mp* is placed below the staff. The fifth staff has a bass clef and a key signature of two sharps, with a few notes and rests. The dynamic marking *mp* is placed below the staff.

Second system of a musical score. It consists of five staves. The top staff has a treble clef and a key signature of two sharps (F# and C#). It contains a few notes and rests. The dynamic marking *pp* is placed below the staff. The second staff has a treble clef and a key signature of two sharps, with a few notes and rests. The dynamic marking *p* is placed below the staff. The third staff has a treble clef and a key signature of two sharps, with a few notes and rests. The dynamic marking *p* is placed below the staff. The fourth staff has a treble clef and a key signature of two sharps, with a few notes and rests. The dynamic marking *p* is placed below the staff. The fifth staff has a bass clef and a key signature of two sharps, with a few notes and rests. The dynamic marking *p* is placed below the staff.

pp

pp

pp

162

R. Wagner
Walkiria act. III, scena III

Etwas langsam

Cl. b.
(La)

p

p

Vlc.
Cb.

p

pp

J. Brahms
Simfonia IV, p. II

163

Andante moderato

Fl. Ob.

Fg.

Cor. (Do)

Cl. (La)

Vlc.

f

a2

dim.

pp

pp sempre legato

pizz.

Cl.
(La)

Fg.

Vlc.

pp *sempre legato*
div.

Fl.

pp

Cl.
(La)

Fg.

Vlc.

Fl.

Cl.
(La)

Fg.

Cor.
(Do)

Vlc.

pp

pp

Detailed description: This page contains four systems of musical notation. The first system includes parts for Clarinet (La), Flute, and Violoncello. The second system includes parts for Flute, Clarinet (La), Flute, and Violoncello. The third system includes parts for Flute, Clarinet (La), Flute, and Violoncello. The fourth system includes parts for Cor (Do) and Violoncello. The music is in 4/4 time and features various melodic lines with slurs and dynamic markings.

Cl.
(La)

Fg.

Cor.
(Mi)

Vlc.

Ob.

Cl.
(La)

Fg.

Cor.
(Mi)

Vlc.

a2

f

a2

f

a2

f

a2

a2

First system of musical notation, consisting of five staves. The key signature is three sharps (F#, C#, G#). The first staff contains a melodic line with some triplets. The second and third staves feature more complex rhythmic patterns, including sixteenth and thirty-second notes. The fourth and fifth staves provide harmonic support. A forte dynamic marking (*f*) is present at the end of the system.

Second system of musical notation, also consisting of five staves. It continues the musical piece. The notation includes various rhythmic values and rests. A *dim.* (diminuendo) marking is placed below the third staff. The system concludes with a piano dynamic marking (*p*) on the fourth staff.

The image shows a page from a musical score for the piece 'L'Espresso' by Franz Liszt. The score is written for piano and violin. The piano part is in the upper staves, and the violin part is in the lower staves. The key signature is one sharp (F#), and the time signature is 2/4. The score includes a piano introduction and a violin introduction, both marked 'espress.' and 'div.'.

Piano Introduction: The piano part begins with a series of chords and single notes, marked 'espress.' and 'div.'.

Violin Introduction: The violin part begins with a series of chords and single notes, marked 'espress.' and 'div.'.

Violins I

Violins II

Violas

Cellos

Double Basses

cresc.

f

Cl.
(La)

Flg.

Cor.
(Mi)

Vlc.

dim.

p

dim.

p

164

Fl.
Ob.

Cor.
ingl.

Cl.
(La)Cl.b.
(La)

Cor.
(Mi)

Fl.
Ob.

Cor.
inglCl.
(Re)

C1.
(Lg)

Cl.b
(La)

Cor.
(Mi)

1

poco a poco cresc.

poco a poco cresc.

poco a poco cresc.

poco a poco cresc.

poco a poco cresc.

poco a poco cresc.

Musical score for strings and woodwinds, measures 1-4. The score is written for Violins I, Violins II, Violas, Cellos, Double Basses, Flutes, Clarinets, and Cor Anglais. The key signature is three sharps (F#, C#, G#). The tempo is marked with a quarter note. The dynamics are marked *sempre più f* (always more forte) for the strings and woodwinds. The woodwinds have first and second endings marked 1 and 2.

Musical score for woodwinds and horns, measures 1-4. The score is written for Cor Anglais, Clarinet in E-flat (Re), Clarinet in A (La), Clarinet in B-flat (La), and Horn in F (Mi). The key signature is three sharps (F#, C#, G#). The tempo is marked with a quarter note. The dynamics are marked *più cresc.* (more crescendo) for the woodwinds and *ff* (fortissimo) for the horns.

Cl.
(Re)

Cl.
(La)

Cl.b.
(La)

Cor.
(Mi)

dim. *p*

dim. *p*

dim. *p*

dim. *p*

165

M. Ravel
Daphnis et Chloé, suite II

Ob.

Cor. ingl.

Cl.
(Mi \flat)

Animé

mf

First system of musical notation, featuring three staves. The top two staves are in treble clef with a key signature of two sharps (F# and C#). The bottom staff is in bass clef with a key signature of two flats (Bb and Eb). The bottom staff contains a melodic line with a *mf* dynamic marking.

Second system of musical notation, featuring three staves. The top two staves are in treble clef with a key signature of two sharps (F# and C#). The bottom staff is in bass clef with a key signature of two flats (Bb and Eb). The bottom staff contains a melodic line with a *mf* dynamic marking.

Third system of musical notation, featuring five staves for different instruments. From top to bottom: Oboe (Ob.), Cor Anglais (Cor. ingl.), Clarinet in Bb (Cl. (Mi)), and Clarinet in La (Cl. (La)). The bottom two staves contain melodic lines with *mf* dynamic markings.

Ob.

Cor. ingl.

Cl. (Mi)

Cl. (La)

pp

p

pp

Ob.

Cor.
ingl.

Cl.
(Mi)

Cl.
(La)

Cl. b.
(Siv.)

Fg.

mp

p

p

f

R. Strauss

Serenada pentru instrumente de suflat, op. 7

166

Andante $\text{♩} = 56$

Ob. ¹
p

Cl.
(Sib.)
p

Cor.
(Sib. basso)
p

Fg.
p

Fl. *p*

Ob. *mf* *p* 1

Cl. (Sib) *p* *mf* *p* *mf* 2

Cor. (Mib) *mf* *p* *mf*

Cor. (Sib basso) *mf* *p* *mf*

Fg. *mf* *p* *mf*

Ob. *p*

Cl. (Sib) *p cresc.* *f* *dim.*

Cor. (Mib) *p cresc.* *f* *dim.*

Cor. (Sib basso) *p* *f* *dim.*

Fg. *p cresc.* *f* *dim.*

Fl. *p* *p* *cresc.*

Ob. *p* *p* *cresc.*

1. Cl. (Sib) *p* *p cresc.*

2. *p* *cresc.* *p*

Cor. (Mib) *p* *p cresc.*

Cor. (Sib basso) *p*

Eg. *p* *cresc.*

Detailed description: This page contains a musical score for measures 1 through 4. The instruments are arranged in a system with seven staves. The Flute (Fl.) and Oboe (Ob.) parts begin with a piano (*p*) dynamic and a half note, followed by a crescendo (*cresc.*) over the next two measures. The Clarinet in B-flat (Cl. (Sib)) has two parts: the first part starts with a piano (*p*) dynamic and a half note, then enters in measure 3 with a piano crescendo (*p cresc.*); the second part starts with a piano (*p*) dynamic and a half note, then enters in measure 4 with a piano (*p*) dynamic. The Cor Anglais (Cor.) has two parts: the first part starts with a piano (*p*) dynamic and a half note, then enters in measure 4 with a piano crescendo (*p cresc.*); the second part starts with a piano (*p*) dynamic and a half note, then remains silent. The Euphonium (Eg.) part starts with a piano (*p*) dynamic and a half note, followed by a crescendo (*cresc.*) over the next two measures.

dim. *p*

dim. *p*

dim. *p*

dim. *p*

dim. *p*

dim. *p*

167

R. Wagner
Preludiul la opera Tristan și Isolda

Lento e languente

Ob. *p*

Cl. (La) *p*

Cor. ingl. *p*

Fg. *p*

Vlc. *pp*

String quartet score (Violin I, Violin II, Viola, and Cello/Double Bass). The key signature has one flat (B-flat). The score shows measures 1 through 4. The first two measures are mostly rests, with some activity in the second and third staves. The third measure features a dynamic marking of *p* (piano) in the third staff. The fourth measure continues the melodic lines.

Woodwind and string ensemble score. The instruments listed are Flute (Fl.), Oboe (Ob.), Clarinet in B-flat (Cl. (La)), Cor Anglais (Cor. ingl.), Euphonium (Eg.), and Violoncello (Vlc.). The key signature has one flat. The score shows measures 1 through 4. The woodwinds and strings enter in measure 2. Dynamic markings include *f* (forte) and *p* (piano) for several instruments. The Violoncello part includes a *cresc.* (crescendo) marking in measure 1.

Fl.
 Ob.
 Cl.
 Cor.
 ingl.
 1.
 2.
 Fg.
 3.
 Cl.b.
 (La)
 Vl.
 Vlc.

sf più f
sf più f
sf più f
sf più f
sf più f
sf più f
pp
sf più f
pizz.
f

Ob.
Cl.
Cor.
ingl.
1.
2.
Fg.
3.
Cl.b.
(La)
Vl.
Vlc.
1.
2.
Fg.
3.
Cl.b.
(La)
Vlc.

ff *p*
ff *p*
ff *p*
ff *p*
p
ff *p*
p *arco*
f *dim.* *p*
f *dim.* *p*
f *dim.* *p*
f *dim.* *p*

R. Strauss
Till Eulenspiegel

168

Immer ausgelassener und lebhafter

Cor. (Fa)
Cor. (Re)
3 Trbn.
Tuba

3 Ob.
Cor. ingl.
Cl. (Re)

Cor. (Fa)
Cor. (Re)
3 Trbn.
Tuba

The musical score for measures 168-171 of 'Till Eulenspiegel' by Richard Strauss. The score is written for a large orchestra. The first system (measures 168-171) features four parts: Cor. (Fa), Cor. (Re), 3 Trbn., and Tuba. The Cor. (Fa) and Cor. (Re) parts are in treble clef, while the 3 Trbn. and Tuba parts are in bass clef. The Cor. (Re) part has a melodic line with a long note in measure 169. The 3 Trbn. and Tuba parts have a rhythmic pattern of eighth notes. The second system (measures 172-175) features five parts: 3 Ob., Cor. ingl., Cl. (Re), Cor. (Fa), and Cor. (Re). The 3 Ob. and Cor. ingl. parts are in treble clef, while the Cl. (Re), Cor. (Fa), and Cor. (Re) parts are in bass clef. The 3 Ob. and Cor. ingl. parts have a melodic line with a long note in measure 172. The Cl. (Re), Cor. (Fa), and Cor. (Re) parts have a rhythmic pattern of eighth notes. The 3 Trbn. and Tuba parts are also present in this system, with a rhythmic pattern of eighth notes.

Cl.
(Re)

Cor.
(Fa)

Cor.
(Re)

3Tru
(Fa)

Tuba

ff

etwas breiter

kläglich

3Ob.

Cor.
ingl.

Cor.
(Fa)

Cor.
(Re)

3Trbn
Tuba

ff

fff

$\text{♩} = \text{♩} \text{ des } 6$

Ob.

Cor.
ingl.

Cor.
(Fa)

Trp.
(Fa)

Fg.

Cor.
(Fa)

Trp.
(Fa)

3Trbn
Tuba

Vle.

Vlc.

20b.

Cor.
ingl.

Cl.
(Re)

Trbn
Tuba

mf

p subito

f

pp

20b.

Cor.
ingl.

Cl.
(Re)

Cl.b.
(Sib)

Fg.

Trb3
Tuba

dim.

dim.

dim.

pp

p

pp

p dim.

pp

2

Trb. 3
Tuba

VI.
Vle.
Vlc.

pizz.

169

G. Enescu
Simfonia II, p. II

Andante giusto

Ob.
Cor.
ingl.
Cl.
(Sib)
1.
2.
Cl. b.
(Sib)
Fg.

piangendo
cant.
pp
mp espress
pp
pp
pp

Ob. Fl.

Ob. *ff* 3

Cor. ingl. *ff*

1. Cl. (Si b) *f* *ff* *mf*

2. Cl. (Si b) *ff* *mp dolce*

Cor. (Fa) *f*

Ob. *poco f* 3 *pp*

Cor. ingl. *pp*

1. Cl. (Si b) *pp*

2. Cl. (Si b) *pp*

Cor. (Fa) *pp* *dolce espr.* *1 Solo(ouvert)* *p* 3 *poco f* *ppp*

Cl. 2
(Si b)

Cor.
(Fa)

Fl.

Cl. 2
(Si b)

Cor.
(Fa)

Fl.

Cl. 2
(Si b)

Cor.
(Fa)

ten.

4°

p

p dolce

pochiss.

pp

pp

tranq. sost.

più p

espr.

dim.

Cl.
(Sib)

Cl.b.
(Sib)

Eg.

Cor.
(Fa)

3-o

pp

p espress.

pp

pp

espress.

f *mp* *if* *p*

f *ten.*

meno f sostenuto *cantando* *3* *3* *p*

INDICE ALFABETIC AL COMPOZITORILOR CITAȚI

- Bach J. S. 48, 51, 113, 119, 122.
 Bartok B. 9, 78, 107, 124.
 Beethoven L. van. 26, 33, 46, 53, 60, 64, 66, 67, 86, 101, 102, 105.
 Bentoiu P. 147.
 Berlioz H. 15, 28, 106.
 Bizet G. 14.
 Borodin A. 133.
 Brahms J. 7, 52, 69, 70, 84, 123, 163.
 Bruckner A. 49, 116, 117, 118.

 Capoianu D. 75, 79.
 Casella A. 58.
 Ceaikovski P. I. 13, 23, 35, 40, 43, 45.
 Chausson E. 150.
 Ciorteș T. 76, 77.
 Constantinescu P. 12, 30, 109, 149.

 Debussy C. 44.
 Drăgoi S. 71.
 Dumitrescu I. 41.
 Dvorak A. 128, 129, 131, 140.

 Enescu G. 1, 6, 8, 10, 24, 39, 141, 160, 169.
 Ferroud P. O. 20.
 Franck C. 148.

 Gyula D. 127.

 Haydn J. 42, 55, 90.
 Hindemith P. 143.

 Janacek L. 156.
 Jora M. 68, 98.

 Kodaly Z. 108.
 Kadosa P. 142.

 Liszt Fr. 22, 96, 152.

 Mahler G. 121.
 Mendelssohn A. 112.
 Miaskovski N. 34.
 Mozart W. A. 3, 4, 29, 32, 61, 62, 65, 85, 87, 89, 91, 93, 103, 104, 120, 144, 145.

 Musorgski M. 132.
 Musorgski M. — Ravel M. 110, 151.

 Negrea M. 130.

 Prokofiev S. 161.

 Ravel M. 36, 94, 95, 154, 165.
 Reger M. 2.
 Rimski-Korsakov N. 16, 18, 21, 57, 83, 146.
 Rogalski Th. 63, 81, 155.
 Rossini G. 54, 88, 99.

 Scarlatti — Lipatti 153.
 Spisak M. 74.
 Strauss R. 17, 31, 50, 59, 72, 100, 134, 135, 136, 139, 158, 166, 168.
 Stravinski I. 126.
 Șostakovici D. 11, 19, 37, 111.

 Toduță S. 80.

 Verdi G. 27.

 Wagner R. 5, 25, 38, 47, 56, 73, 82, 92, 97, 114, 115, 137, 138, 157, 159, 162, 164, 167.
 Weber C. M. von. 125.

C U P R I N S

	Pag.
Cuvîntul autorului	3
Introducere	5
I. Transpoziția la terța inferioară sau sexta superioară	9
II. Transpoziția la cvinta inferioară sau cvarta superioară	58
III. Transpoziția la septima inferioară sau secunda superioară	92
IV. Transpoziția la secunda și nona inferioară sau septima superioară	116
V. Transpoziția la cvarta inferioară sau cvinta superioară	159
VI. Transpoziția la sexta inferioară sau terța superioară	183
VII. Transpoziția și instrumentele transpozitorii. Generalități, sinteză	217
VIII. Studii cu diferite combinații de transpoziție	246
IX. Studii cu diferite combinații de transpoziție (urmare)	315
Indice alfabetic al compozitorilor citați	381